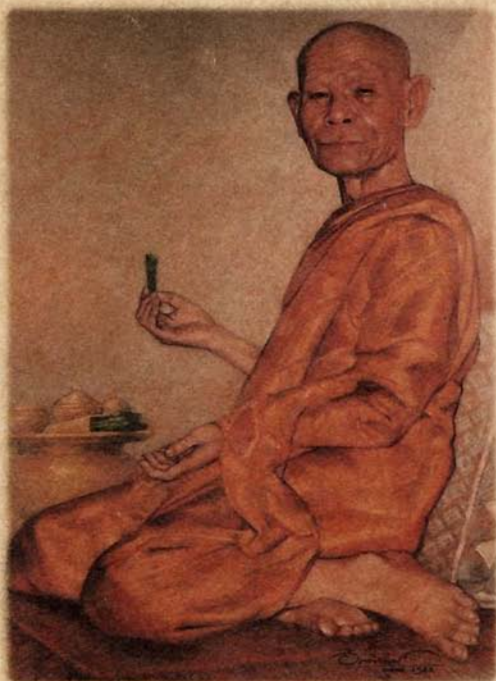

จານิยปูชา
๒๕๔๒

The background of the page is a soft, painterly illustration of a forest. Bare, thin tree branches are scattered across the scene, some with a few small, dried, brown leaves. A faint, misty atmosphere fills the background. In the center, a small, pale blue bird is perched on a branch, its form slightly blurred and blending into the misty background.

จານียปฐา

๒๕๔๒

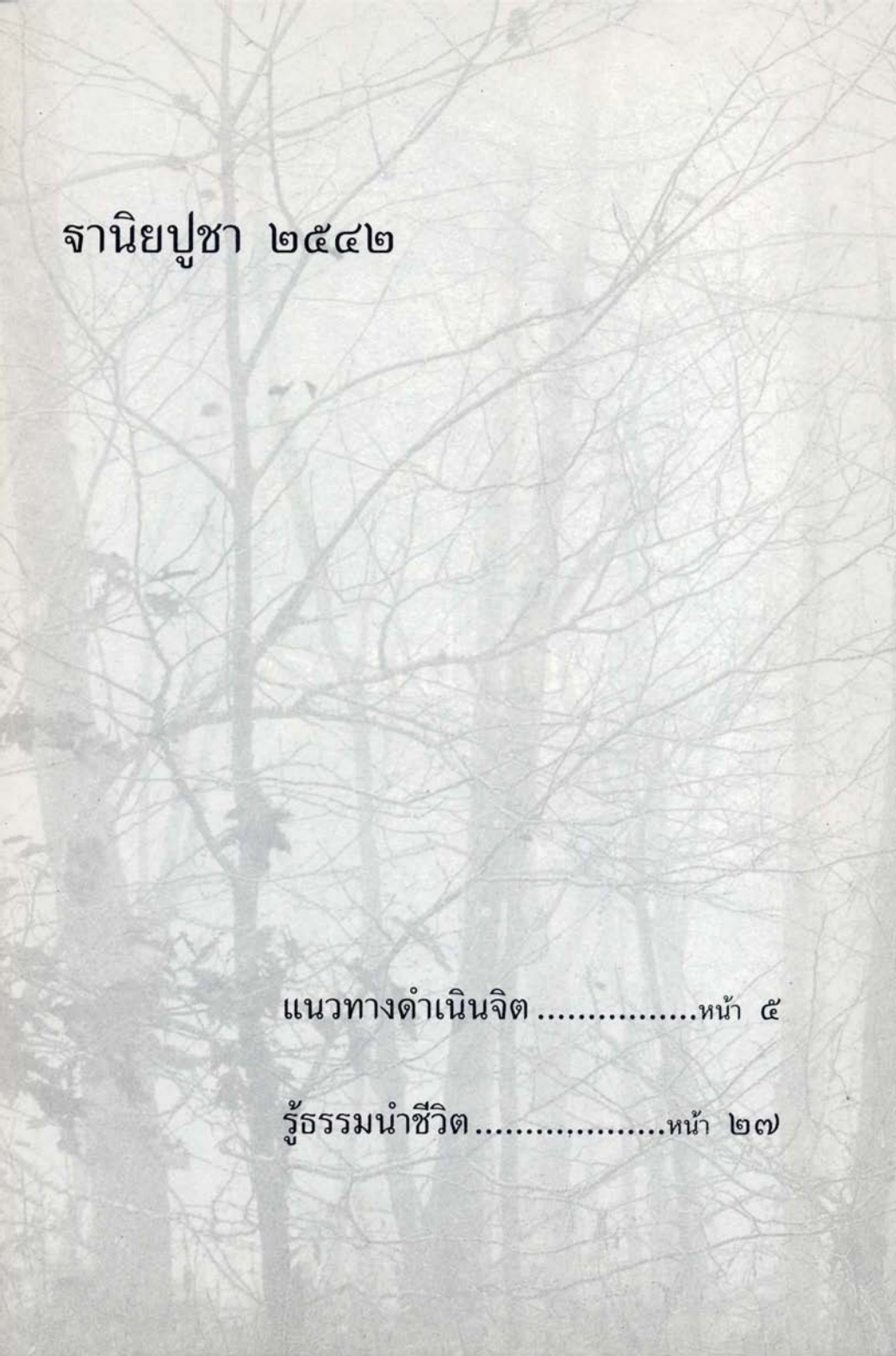
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพานพุ่มดอกบัว
แก่ผู้แทนพระองค์นำไปถวายพระราชสังวรญาณ (พุทธ ญาณิโย)
เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๒ ณ ตึก ๘๔ ปี โรงพยาบาลศิริราช

คำอนุโมทนา

ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาที่ท่านทั้งหลาย
ได้ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเพื่อแจกเป็น
ธรรมทาน เนื่องในงานครบรอบวันเกิดปีที่ครบ
๗๘ นี้ ขอท่านที่จะแสดงออกซึ่งน้ำใจอันเป็น
กุศลจงเจริญยิ่งเทอญ

หลวงพ่อเทียน

งานนิยปูชา ๒๕๔๒

แนวทางดำเนินจิตหน้า ๕

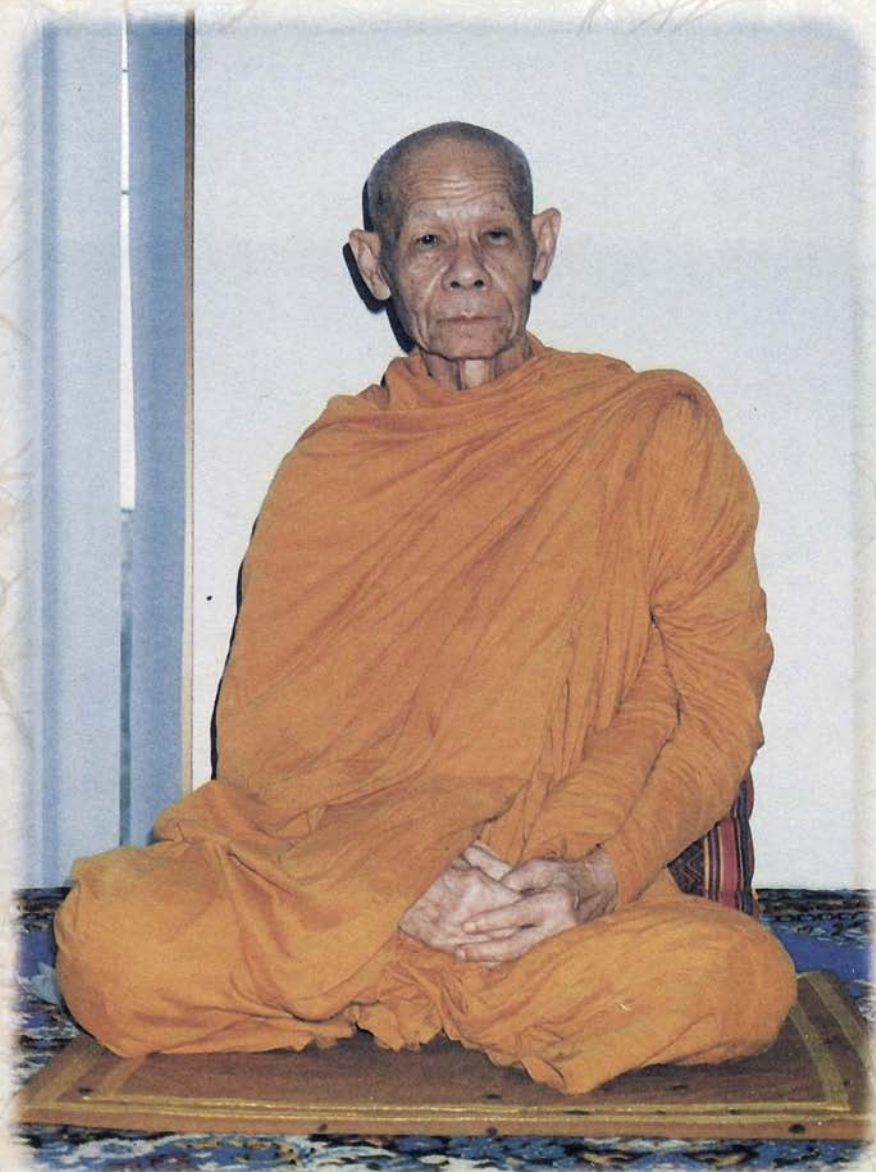
รู้ธรรมนำชีวิต.....หน้า ๒๗

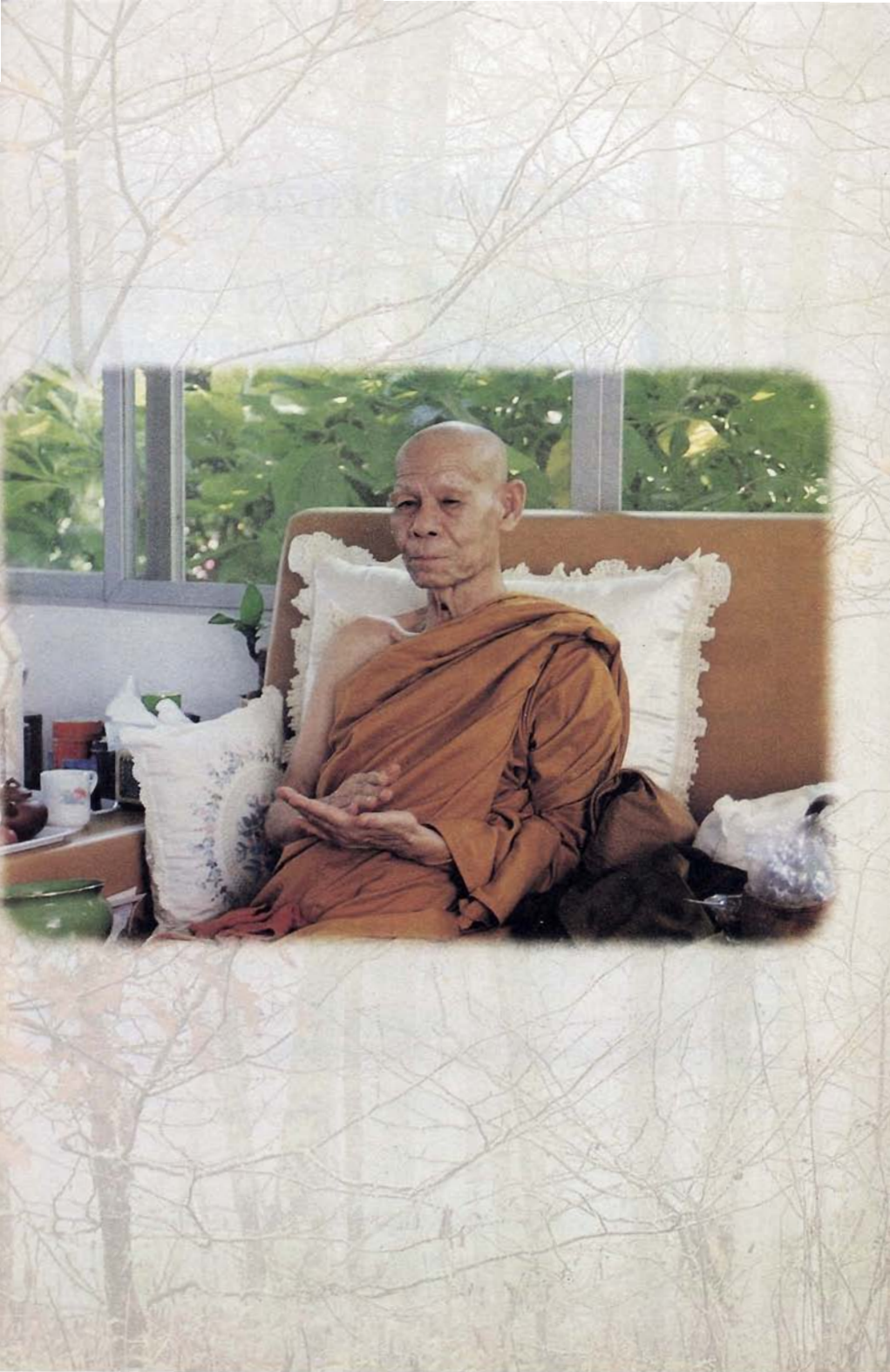
A photograph of a forest scene. In the center, a large tree trunk has two prominent, dark, circular holes. The background is filled with green foliage and other trees, some with yellowing leaves. The text "ธรรมปฏิบัติ" is overlaid in the center.

ธรรมปฏิบัติ

แนวทางดำเนินจิต*

โอกาสต่อไปนี้เป็นเวลาที่เราจะได้นั่งสมาธิ เพื่อปฏิบัติธรรมให้เกิดคุณธรรมขึ้นภายในจิต ขอให้ทุกคนจงตั้งใจให้แน่วแน่ ว่าบัดนี้ฉันจะปฏิบัติสมาธิให้ดวงจิตของฉันเป็นสมาธิ สติ ภาวังก์ ฉันจะระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้าว่า พุทโธ ระลึกถึงคุณของพระธรรมว่า ธัมโม ระลึกถึงคุณของพระสงฆ์ว่า สังฆो พระพุทธเจ้าก็ดี พระธรรมก็ดี พระสงฆ์ก็ดี อยู่ที่จิตของฉัน

ฉันจะกำหนดสติสำรวมเอาจิตของฉัน แล้วจะให้คำว่า พุทโธ เพียงคำเดียว เป็นสื่อนำจิตของฉัน ให้เข้าไปสู่ความสงบ เป็นสมาธิ สติ ภาวังก์ พยายามนึก พุทโธๆ ไว้ที่จิต หน้าที่ของเราเพียงแต่นึก พุทโธ เพียงอย่างเดียว หรือถ้าหากว่าใครเคยภาวนา สัมมาอรหัง ยุบหนอ พองหนอ ก็ให้เอาตามที่เคยชำนาญมาแล้ว เพราะว่า พุทโธก็ดี สัมมาอรหังก็ดี ยุบหนอ พองหนอก็ดี เป็นแต่เพียงคำพูดที่เรานำมาบริกรรมภาวนาให้จิตของเราสงบตั้งมั่นเป็นสมาธิ เมื่อเรานึกบริกรรมภาวนาเรื่อยไปด้วยจิตที่สบาย เราไม่บังคับจิต เราไม่ข่มจิต เราไม่คิดว่าเมื่อไรจิตจะสงบ เราไม่คิดว่าเมื่อไรเราจะรู้จะเห็น ไม่ต้องไปคิดทั้งนั้น หน้าที่ของเราเพียงแต่ว่าตั้งใจให้มีสติ แน่วแน่ นึกบริกรรมภาวนาแต่เพียงในใจเท่านั้น ความสงบหรือไม่สงบ ความรู้ความเห็นจะมีหรือไม่มี ให้เป็นหน้าที่ของจิต ในเมื่อจิตเขาสงบจริงๆ แล้ว เขาก็มีพลังงานและมีความรู้ความเห็นขึ้นมาเอง

*แสดงธรรมแก่นักศึกษาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ณ วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที ๓ สิงหาคม ๒๕๔๑

ดังนั้น ณ บัดนี้ ขอให้ทุกคนตั้งใจให้แน่วแน่ เราจะปฏิบัติสมาธิเพื่อให้เกิดผลเกิดประโยชน์แก่จิตใจของเราอย่างแท้จริง เราต้องอาศัยความอดทนและความจริงใจ ความอดทนและความจริงใจนี้จะทำให้จิตของเรามีพลังงาน เมื่อจิตของเรามีพลังงาน มีสมาธิตั้งมั่น มีสติสัมปชัญญะรู้พร้อม คำบริกรรมภาวนาที่เราฝึกอยู่มันจะหายไป ยิ่งเหลือจิตที่สงบนิ่ง บางทีก็ไปนั่งอยู่เฉยๆ ไม่นึกไม่คิดอะไร บางทีก็สงบนิ่งแล้วเกิดสว่าง มีปิติ มีความสุข จะทำให้รู้สึกว่ ากายก็เบา จิตก็เบา มันเบาสบายไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง หายเหน็ดหายเหนื่อย หายเมื่อยหายมัน ร่างกายก็ปลอดโปร่ง สมองก็ปลอดโปร่ง มันเบาสบายไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง

ถ้าจิตของผู้ใดเป็นอย่างนี้ แสดงว่าจิตเข้าสู่สมาธิแล้ว ถึงแม้ยังเป็นสมาธิอ่อนๆ ก็ให้เราประคับประคองจิตของเราให้อยู่เฉยๆ ระวังอย่าให้เกิดเอะใจหรือตกใจขึ้นมา ถ้าหากจิตของเราค่อยสงบลงไปที่ละน้อยๆ เราจะไม่ตกใจ แต่ถ้าหากว่าอยู่ๆ มันกระโดดวูบลงไป เราจะเกิดความตกใจ ถ้ามันวูบลงไปแล้วเราไม่ตกใจ มันจะหยุดนิ่ง พอนิ่งแล้ว ถ้าหากขาดสติ สติยังอ่อน มันก็กลายเป็นความหลับ คือนอนหลับอย่างธรรมดา แต่ถ้าสติของเราตามรู้ทัน จิตของเราจะรู้สึกแจ่มๆ กระหย่มๆ บางทีก็มีความสว่างไสว ในตอนนี่จิตของเราอาจจะนิ่ง ว่างอยู่เฉยๆ เมื่อมันนิ่ง ว่างอยู่เฉยๆ ผู้ปฏิบัติก็รู้อยู่เฉยๆ ในตอนนี่สมาธิของเราเริ่มจะเป็นเองตามธรรมชาติของสมาธิพยายามอย่าไปสร้างความคิดอะไรแทรกแซงขึ้นมา ให้กำหนดรู้อยู่ในที่ ถ้าระวังไม่ให้เกิดความตั้งใจจะกำหนดรู้ แต่ปล่อยให้รู้อยู่ในที่ไ้ได้เป็นดี ในช่วงนี้ถ้าเราตั้งใจขึ้นมาปั๊บ สมาธิมันจะถอน แม้จะเกิดเอะใจ สมาธิมันก็ถอน เพราะฉะนั้น ควรจะประคับประคองจิตของ

เราไว้ให้ดี ให้มันรู้อยู่เห็นอยู่ในที่ อันนี้เป็นจุดเริ่มของสมาธิ

แล้วอีกจุดหนึ่งที่ทำให้เรารู้สึก จะทำให้เรารู้สึกตกใจ ตอนที่สมาธิลึกลงไป ละเอียดลงไป ละเอียดลงไป เราจะรู้สึกเหมือนกับว่าลมหายใจจะไม่มี เหมือนกับจะหยุดหายใจ ในตอนนี้ก็จะทำให้เราเกิดเอะใจและตกใจอีกครั้งหนึ่ง ถ้าหากว่าเราประคับประคองจิตเพียงแต่ว่ารู้อยู่เฉยๆ ไม่ให้เกิดเอะใจหรือตกใจ สมาธิจะยังอยู่ได้นาน แล้วจะไม่ถอนจากสมาธิ

ทีนี้ถ้าจิตเราสงบ นิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน มีสมาธิมั่นคงทางไปของจิต ทางใหญ่ๆ จะมี ๒ ทาง ทางหนึ่ง จิตสงบ นิ่ง ว่าง ว่างๆ ไป ความรู้ต่างๆ ไม่เกิดขึ้น แต่จิตของเรจะมีความรู้อยู่เฉพาะในจิตเท่านั้น บางทีว่างจนกระทั่งร่างกายตัวตนหาย มีแต่จิตดวงเดียวนิ่งสว่างไสวอยู่ พอมาถึงตอนนี้แล้ว สัญญาเจตนาที่เราจะประคับประคองจิตมันหมดไป ยังเหลือแต่สมาธิที่เป็นเองตามธรรมชาติของสมาธิ สมาธิที่จิตว่างๆๆ เรื่อยไปจนร่างกายตัวตนหาย อันนี้เรียกว่าสมาธิในฌานสมาบัติ ถึงแม้จะไม่เกิดภูมิความรู้อะไรก็ตาม แต่ก็พื้นฐานสร้างพลังจิต ทำให้จิตของเรามั่นคง ทำให้สติสัมปชัญญะของเราเข้มแข็ง เมื่อออกจากสมาธิมาแล้ว เรานึกถึงสิ่งใด ความรู้สึกในจิตของเราจะแน่น เพราะอาศัยพลังที่เกิดจากจิตที่สงบ นิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน เป็นเหตุเป็นปัจจัย เพราะฉะนั้น แม้จิตของเราจะสงบได้แค่เพียงสมถกรรมฐาน ไม่เกิดภูมิความรู้ก็ตาม แต่ผลที่เราจะพึงได้ก็คือทำให้จิตของเรามีความมั่นคง เรียกว่าสมาธิ แล้วก็มีสติสัมปชัญญะรู้เตรียมพร้อมอยู่ที่จิตเพียงแค่นี้ก็ได้ชื่อว่าจิตของเรากลายเป็น จิตพุทธะ

เมื่อจิตมีสติเตรียมพร้อมอยู่ จิตก็เป็น ผู้รู้ คือรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา จิตก็เป็น ผู้ตื่น คือตื่น ได้แก่เตรียมพร้อมจะรับสถานการณ์ได้ตลอดเวลา แล้วเป็น ผู้เบิกบาน เพราะจิตของเรามีความแจ่มสว่างอาจหาญ ไม่สะทกสะท้านต่อเหตุการณ์ทั้งปวง ยอมรับสถานการณ์ได้อย่างคล่องตัวและด้วยความแจ่มสว่างอาจหาญ จึงเป็น จิตพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อันนี้ทางหนึ่งซึ่งจิตสมาธิจะพึงเป็นไป

และอีกทางหนึ่ง เมื่อจิตหนึ่ง ว่างลงไปแล้ว จิตจะไปยับยั้งอยู่เพียงชั่วขณะหนึ่ง แล้วจะเกิดความรู้ความคิดผุดขึ้นมา ถ้าจิตมีพลังแจ่มกล้า ความคิดความรู้จะผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมา เหมือนกับน้ำพุ ในเมื่อเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้นกับจิตของท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นควรจะกำหนดสติรู้จิตเฉยอยู่เท่านั้น อย่าไปสำคัญมั่นหมายกับความรู้ความคิดที่เกิดขึ้น แล้วก็ไม่ต้องไปสร้างความคิดอะไรขึ้นมาแทรกแซง ปล่อยให้จิตของเราเป็นไปตามธรรมชาติ

เมื่อเรามีสติสัมปชัญญะ มีความเข้มแข็งขึ้น สมาธิมั่นคงขึ้นในบางช่วง จิตของเราจะแยกเป็น ๓ มิตติ มิตติหนึ่งคิดอยู่ไม่หยุดยั้ง อีกมิตติหนึ่งเฝ้าดู ถ้ากายยังปรากฏอยู่อีกมิตติหนึ่งจะนิ่งเฉยอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย จิตตัวที่คิดไม่หยุดอันนั้นเป็นจิตเหนือสำนึก แต่ตัวที่จ้องมองอยู่นั้นเป็นจิตพุทธะ ผู้รู้ ได้แก่ ตัวเจตสิก คือ สติสัมปชัญญะที่รู้เตรียมพร้อมอยู่ ส่วนตัวที่นิ่งเฉยอยู่ในท่ามกลางของร่างกายเป็นจิตใต้สำนึกตัวคอยเก็บผลงาน เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้ปฏิบัติปล่อยให้มันเป็นไปตามธรรมชาติ ธรรมชาติของจิต ถ้ามีสิ่งรู้ สติมีสิ่งระลึก เขาดำเนินไปตามครรลองของสมาธิ สติสัมปชัญญะกำหนดตามรู้ไปทุกระยะๆ เหมือนๆ กับว่าเราไม่ได้ตั้งใจ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเองโดยอัตโนมัติ ความคิดก็เกิดขึ้นเอง สติตัวที่เฝ้าดู

ก็เป็นเอง สมาริตัวจิตมันคงก็เป็นเอง แล้วจิตมีสติรู้อยู่ที่จิต อันนี้ก็เรียกว่าจิตเป็นหนึ่ง คือ เอกัคคตา อยู่กับอารมณ์ในปัจจุบัน คือ ความคิดที่เกิดขึ้น ดับไป

เมื่อจิตมีพลังแก่กล้า สงบ ละเอียดลงไป จนกระทั่งรู้สึกวากายค่อยจางไปๆ ความเบากายเบาใจ กายเบาจิตเบา ก็ปรากฏขึ้น แล้วในที่สุดร่างกายหายไป จะยังเหลือแต่จิตหนึ่ง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน สภาวะอันเป็นความคิดจะเปลี่ยนแปลงเป็นสภาวะอันหนึ่งซึ่งบางที่เหมือนกับเมฆหมอก ซึ่งไหลผ่านไป แล้วก็ผ่านไป บางที่ก็แสดงอาการมาวนรอบจิตอยู่ตลอดเวลา แต่จิตไม่ได้หวั่นไหวต่อเหตุการณ์นั้น ทรงไว้ซึ่งความเป็นหนึ่งเป็นอิสระแก่ตัวเอง ส่วนตัวที่มีปรากฏการณ์ให้จิตรู้ก็จะเกิดขึ้น ดับไป เกิดขึ้น ดับไปๆ แต่จิตไม่ได้หวั่นไหว และไม่ได้สำคัญมันหมายความว่าอะไรเป็นอะไร สักแต่ว่ารู้ อยู่ เห็น อยู่ เท่านั้น เจตนาสัญญาที่จะไปสมมติบัญญัติสิ่งที่เห็นอยู่ว่าเป็นอะไรย่อมไม่มี ความรู้สึกวากายสงบเป็นสมาธิอยู่ในขั้นนั้นขั้นนี้ก็ไม่มี ยังเหลือแต่จิตกับสิ่งที่ปรากฏการณ์ให้จิตรู้ อยู่ อันนี้เป็น รூติ ภูตัง ความที่จิตตั้งมั่น นิ่ง เเด่น ไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์ทั้งปวง เป็นจิตแท้ เป็นจิตดั้งเดิม จิตดวงนี้แหละที่นักปราชญ์ท่านว่า ปภัสสรमितัง ภิกขเว จิตตัง จิตเป็นธรรมชาติปภัสสร คือเป็นจิตที่สะอาด แต่ความสะอาดของจิตในขั้นนี้เปรียบเหมือนผ้าขาวซึ่งเป็นผ้าที่สะอาด ยังสามารถที่จะย้อมให้เป็นสีต่างๆ ได้

ในขณะที่จิตนิ่ง รู้ ตื่น เบิกบานอยู่อย่างนั้น ยังไม่ถอนจากสมาธิ จิตก็ทรงตัวอยู่ในสภาพเช่นนั้น แต่เมื่อจิตถอนจากสมาธิมาแล้ว พอสัมพันธ์กับร่างกาย ความรู้สึกที่มีกิเลสหรืออารมณ์เป็นสิ่งที่รู้ของจิต ก็ย่อมปรากฏขึ้น อันนี้เป็นความเป็นไปของจิตในสมาธิ

ชั้นที่เข้าไปสู่จิตแท้ จิตดั้งเดิมของเรา เมื่อเราปฏิบัติสมาธิมาถึง
จุดนี้ เราก็จะรู้ชัดเจนว่าจิตแท้จิตดั้งเดิมของเราเป็นอย่างไร คือจิต
ที่ไม่มีอารมณ์ ไม่ยึดในอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น มีแต่ทรงไว้ซึ่งความเป็น
หนึ่ง เป็นอิสระแก่ตัวเอง แม้จะมีเหตุการณ์อันใดปรากฏขึ้นในจิต
จิตก็ได้แต่เป็นกลางวางเฉย สิ่งที่เป็นเหตุการณ์ปรากฏขึ้นให้จิตรู้มา
จากไหน ก็มาจากจิตได้สำนึกที่มันปรุงแต่งขึ้นมา เมื่อมันปรุงแต่ง
ขึ้นมาแล้ว จิตไม่ยึดมันถือมัน ไม่สำคัญมันหมายความว่าอะไรเป็นอะไร
จึงไม่ได้ห่วงไหวต่อเหตุการณ์นั้นๆ สิ่งรู้ ซึ่งเป็นอารมณ์ ไม่สามารถ
ที่จะวิ่งเข้าไปภายในจิตได้ เพราะตอนนี้จิตมีพลังงานอย่างเข้มข้น มี
อำนาจอยู่เหนือกิเลสและอารมณ์ชั่วขณะหนึ่ง อันนี้คือสมาธิขั้น
ละเอียด ขั้นสูงสุด

สมาธิในขั้นนี้ แม้ว่าจะมีความรู้ มีความคิดเกิดขึ้น จนกระทั่ง
ไปถึงขั้นละเอียด จิตตั้งมั่น นิ่ง เด่น รู้เห็นอารมณ์อันใดก็รู้สึกแต่ว่า
รู้สึกแต่ว่าเห็น ก็ยังนับว่าเป็นสมาธิที่อยู่ในขั้นสมถกรรมฐาน เพราะ
จิตยังไม่ได้ตัดสินใจ รู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งนั้นๆ แต่ถ้าหากจิตถอนจาก
สมาธิมาแล้ว ถอนพรวดๆ สู้ปกติธรรมดา โดยไม่ได้ยับยั้งเพื่อ
พิจารณาทบทวนสิ่งที่รู้เห็นซ้ำเติมอีกทีหนึ่ง ภูมิจิตก็ได้เพียงแค่ขั้น
สมถกรรมฐาน

แต่ถ้าจิตถอนจากสมาธิลึกลับละเอียดมา พอสัมพันธ์ว่ามีร่างกาย
พอรู้สึกว่ามีกายเท่านั้น จิตอาจจะเกิดความรู้ขึ้นมาว่า ความคิด
เป็นอาหารของจิต ความคิดเป็นการบริหารจิตให้เกิดพลังงาน ความคิด
เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ความคิดเป็นเครื่องหมาย
ให้เรากำหนดรู้ว่า อะไรไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เกิดดับ ความ
คิดนี้แหละมาช่วยๆ ให้เราเกิดกิเลสและอารมณ์ แล้วเกิดความยินดี

จ น ย ปุ ชา

๒๕๔๒

ยินร้าย เกิดสุขเกิดทุกข์ ที่นี้ถ้าจิตมาทบทวนและมาพิจารณา รู้แจ้งเห็นชัดอย่างนี้ ความรู้แจ้งเห็นชัดอันนั้นเรียกว่า วิปัสสนา

วิปัสสนาจะเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อจิตไปสงบ ตั้งมั่น นิ่ง เติ่น สว่างไสว แต่ถ้าออกมาแล้ว จิตไม่รู้ว่าจิตคืออะไร สมาธิคืออะไร ก็ยังเป็นสมถะ แต่ว่าถ้าจิตไปรู้ว่า อ้อ นี่หนอ จิตแท้ จิตดั้งเดิมมันเป็นอย่างนี้ รู้แจ้งเห็นชัด หายสงสัย เป็นวิปัสสนา

จิตที่มารู้ว่าความคิดเป็นอาหารของจิต ความคิดเป็นการบริหารจิตให้เกิดพลังงาน ความคิดเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ความคิดเป็นเครื่องหมายให้เรารู้ว่าอะไรไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ความคิดนี้แหละมาช่วยๆให้เราเกิดกิเลสและอารมณ์ ความรู้แจ้งเห็นชัดอย่างนี้เรียกว่า ภูมิความรู้ของวิปัสสนากรรมฐาน อันนี้คือทางใหญ่ที่จิตจะเป็นไปตามธรรมชาติของสมาธิ

สมาธิที่สงบ นิ่ง ว่างๆๆ ไปจนกระทั่งตัวตนหาย เรียกว่า สมาธิในฉานสมาบัติ เป็น อารัมมณูปนิชฌาน เพราะจิตรู้ในสิ่งๆเดียว แต่สมาธิที่จิตว่างลง พอจิตมีความมั่นคงนิดหน่อยก็เกิดความรู้ความคิดผุดขึ้นมาๆ อย่างกับน้ำพุ จนกระทั่งดำเนินไปตามครรลองของสมาธิแบบนี้ไปถึง ฐิติ ภูตัง สมาธิอันนี้เรียกว่า ลักษณะูปนิชฌาน เป็นฉานในทางอริยมรรค อริยผล อันนี้ ปัญหานี้ ผู้ปฏิบัติเพียงแต่กำหนดสติตามรู้ไปทุกระยะเท่านั้น

แต่มีปัญหามากกว่า ถ้าหากว่าจิตของเราไปสงบ ติดอยู่ที่สมาธิสงบ ว่างๆๆ ไปเฉยๆ หรือเรียกว่า ติดสมถะ นั้นเอง เราจะแก้ไขอย่างไร ในขณะที่จิตอยู่ในสมาธิ เราไม่มีสิทธิที่จะไปแก้ไขอะไรทั้งนั้น ในทางปฏิบัติ เมื่อจิตสงบละเอียดลงไป ปล่อยให้มันไปตามธรรมชาติของมัน แต่ถ้าเมื่อจิตของเราถอนจากสมาธิมา พอรู้สึกว่

มีกายเท่านั้น ให้ยับยั้งอยู่ อย่ารีบออกจากที่นั่งสมาธิในทันที ให้กำหนดสติรู้จิตของเราเฉยอยู่ ถ้าหากว่าจิตว่าง ปล่อยให้มันว่างไป ถ้ามันคิด ปล่อยให้มันคิดไป แต่เราต้องมีสติตามรู้ไปทุกระยะ ถ้าหากว่าจิตของเรายังไม่มีพลังเพียงพอ เมื่อคิดขึ้นมา เรากำหนดรู้ เขาจะหยุดคิด กลายเป็นความว่าง ปล่อยให้ว่างอยู่อย่างนั้น ธรรมชาติของจิตจะว่างอยู่นานๆ ไม่ได้ ประเดี๋ยวมันก็เกิดความคิดขึ้นมา เมื่อเกิดความคิด เรากำหนดสติรู้ ว่างรู้ คิดรู้ ว่างรู้ คิดรู้ สลับกันไปอย่างนี้ จนกระทั่งเราสังเกตดูจิตของเรา เมื่อเกิดความคิดขึ้นมา เรากำหนดรู้ เขาไม่ยอมหยุด จะให้หยุดก็ไม่ยอมหยุด อันนี้เรียกว่าจิตของเรามีพลังงานพอที่จะทำงานได้แล้ว แล้วเราอย่าไปรำคาญความคิด เมื่อเขาคิดได้เอง ปล่อยให้เขาคิดไป แต่เรากำหนดสติตามรู้ไปทุกระยะๆ จนกว่ามันจะไปถึงจุดที่เรียกว่า สติ ภูติง ดังที่กล่าวแล้ว

อันนี้คือทางเป็นไปของจิตเมื่อเกิดสมาธิมาแล้ว มันจะแยกไปทางสาย อารัมมณูปนิชฌาน จิตว่างไปเฉยๆ แล้วแยกไปในสาย ลักขณูปนิชฌาน จิตสงบแล้วเกิดความรู้ความคิดขึ้นมา ความรู้ ความคิดจะเป็นอะไรก็ได้แล้วแต่จิตจะปรุงแต่งขึ้นมา ซึ่งในขั้นนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ อันนี้คือทางใหญ่ที่จิตจะดำเนินไป

ยังมีทางแยกทางย่อยอีก ๓ ทาง คือ เมื่อเราบริกรรมภาวนา กิติ กำหนดรู้อารมณ์จิตกิติ ในเมื่อจิตสงบ นิ่ง ว่าง สว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน ทางไปมีอยู่ ๓ ทาง

ทางหนึ่ง จิตอาจจับลมหายใจ วิ่งตามลมหายใจเข้ามาสงบ นิ่ง สว่างอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย ซึ่งในตอนแรกๆ เขาจะวิ่ง

ออกวิ่งเข้าตามจังหวะการหายใจ ปล่อยให้เขาเป็นไปตามธรรมชาติของเขา ทีนี้ถ้าจิตยังไม่วิ่งเข้ามาในกาย ให้กำหนดรู้อยู่แต่ลมหายใจอย่างเดียว หนักๆ เข้า ลมหายใจแผ่วลงๆ เหมือนกับจะหยุดหายใจ ตรงนี้ต้องประคับประคองจิตให้ดี อย่าเะใจและตกใจ ถ้าเราไม่เกิดเะใจ ตกใจ สมาธิของเรายังอยู่ได้นาน ถ้าลมหายใจหายขาดไปบ๊ีบ ร่างกายก็หาย ยังเหลือแต่จิตนิ่ง สว่างใสอยู่ดวงเดียวเท่านั้น

ถ้าหากว่าจิตไม่เป็นเช่นนั้น ถ้าตามลมหายใจไปสงบ นิ่ง สว่าง อยู่ในท่ามกลางของร่างกาย จิตจะมองเห็นอวัยวะภายในภายในกายของเราเองนี้ ครบถ้วนอาการ ๓๒ เห็น ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ม้าม หัวใจ ตับ ปอด ผังผืด ไล่้น้อย ไล่้ใหญ่ อาหารใหม่ อาหารเก่า ทั้งหมดภายในร่างกาย จนกระทั่งจิตสงบ ละเอียด ละเอียดลงไปจนกระทั่งกายหาย ยังเหลือแต่จิตนิ่ง สว่างใส อยู่เพียงดวงเดียวเท่านั้น แล้วบางทีอาจจะย้อนมามองดูกาย เห็นร่างกายตาย เน่าเปื่อยผุพัง สลายตัวไปหมด ไม่มีอะไรเหลือ ยังเหลือแต่จิตดวงเดียว นิ่ง สว่างใส อยู่เท่านั้น อันนี้เป็นทางหนึ่งที่จิตจะพึงเป็นไป

อีก ทางสุดท้าย จิตไม่สนใจกับเรื่องอะไร พอสงบแล้วก็มาจ้รู้อยู่ที่จิตอย่างเดียวเท่านั้น บางครั้งก็เห็นจิตนิ่งอยู่เฉยๆ แต่บางครั้งก็มองเห็นอารมณ์ละเอียดปรากฏขึ้น เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป ซึ่งเรียกว่ารู้เห็นความเกิดดับนั้นเอง แล้วจิตก็จะกำหนดรู้เองโดยอัตโนมัติ ในช่วงที่จิตเป็นอยู่อย่างนี้ ก็เรียกว่า สมถกรรมฐาน

จํานี ยปูชา ๒๕๔๒

แต่ถ้าหากว่าจิตถอนจากสมาธิมาแล้ว มาพิจารณาทบทวน สิ่งที่เราเห็นซ้ำเติมอีกทีหนึ่ง ถ้ารู้เห็นการตาย เขาจะบอกว่านี้แหละ การตาย รู้เสีย ตายแล้วมันก็ขึ้นอืด เน่าเปื่อย ผุพัง สลายตัวไป ไม่มีอะไรเหลือ ส่วนที่เป็นดิน น้ำ ลม ไฟ ก็จะไปตามสภาพเดิมของเขา เพราะว่าร่างกายนี้มาจากดิน น้ำ ลม ไฟ ภายนอกนั้นเอง เมื่อมันแตกดับลงไปแล้ว มันก็จะสลายตัวไปสู่สภาพเดิมของมัน ส่วนที่แค้นแข็ง ผม ขน เล็บ เป็นต้น มันก็สลายไปเป็นดิน ส่วนที่เป็นน้ำเหลวๆ ซึ่งมีอยู่ในกายก็เป็นไป มันไปเป็นน้ำ ส่วนลมหายใจ มันก็ไปกับลมในอากาศ ที่ในส่วนที่เป็นไฟคือความอบอุ่นที่มีอยู่ในกาย มันก็ไปกับไฟ คินไปหาดวงอาทิตย์ตามเดิม แล้วในที่สุดมันจะสรุป ลงว่า ร่างกายนี้มีแต่ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ไหนเล่า สัตว์ บุคคล ตัวตน เราเขา มีที่ไหน ในเมื่อรู้เห็นขึ้นมาอย่างนี้ก็เรียกว่า สมาธิ เป็น วิปัสสนากรรมฐาน

เพราะฉะนั้น จะด้วยประการใดก็ตาม การปฏิบัติสมาธิตาม ความเข้าใจของนักปฏิบัติ มีอยู่ ๒ อย่าง

อย่างหนึ่ง เรากำหนดอารมณ์ บริกรรมภาวนา แล้วพยายาม ฝึกล้อมจับๆ ให้เข้าไปสู่ความหยุดนิ่ง อาศัยการฝึก จนคล่อง ขำนิ ขำนาญ เราจะให้จิตของเราหยุดเมื่อไรก็ได้ แต่มันก็เป็นเพียงความ สงบ บางทีเราอาจนอนไปดูโน้นดูนี้ มันก็สามารถที่จะเห็นได้ แต่ สัญญาเจตนามันยังไม่หายขาดไป ก็แสดงว่าสมาธิเกิดเพราะการ ปรงแต่ง เกิดเพราะการฝึกให้คล่องตัว ขำนิขำนาญ เราอยากจะให้ มันหยุดเมื่อไร นิ่งเมื่อไร ก็ได้ อยากจะให้มันรู้มันเห็นอะไร เรา ก็นอนนึกไป พอจิตแน่วแน่มั่นมาชั่วขณะหนึ่ง มันก็รู้เห็นขึ้นมาได้ อันนี้เป็นสมาธิที่เกิดขึ้นจากการตกแต่ง

จ น ย ปุ ชา

๒๕๔๒

และสมาธิอีกอันหนึ่ง เป็นเองโดยอัตโนมัติ แต่ก็อาศัยสมาธิ
เกิดจากการตกแต่งนั่นเอง พอฝึกไปฝึกมา สมาธิซึ่งเป็นเองตาม
ธรรมชาติก็จะเกิดขึ้นมาเอง สมาธิที่เป็นเองตามธรรมชาตินั้น
สัญญาเจตนาที่จะไปควบคุมจิตมันหายหมด หลังจากนั้นจิตจะไป
แบบไหน จะไปสายสมณะ สายวิปัสสนา เขาจะเป็นเองโดยอัตโนมัติ
ถ้าไปสาย สมณะ ก็สงบ นิ่ง ว่างๆ จนร่างกายตัวตนหาย ถ้าจะไป
สายวิปัสสนา มันก็เกิดความรู้ความคิดขึ้น สติสัมปชัญญะก็คอย
กำหนดตามรู้เองโดยอัตโนมัติ จนกว่าจะไปถึงจุดซึ่งเรียกว่า สุตติ ภูตัง
เพราะฉะนั้น นักปฏิบัติพึงทำความเข้าใจว่า การปฏิบัติสมาธิ
คือ การทำจิตให้มีสิ่งรู้ สติมีสิ่งระลึก จะเป็นอะไรก็ได้

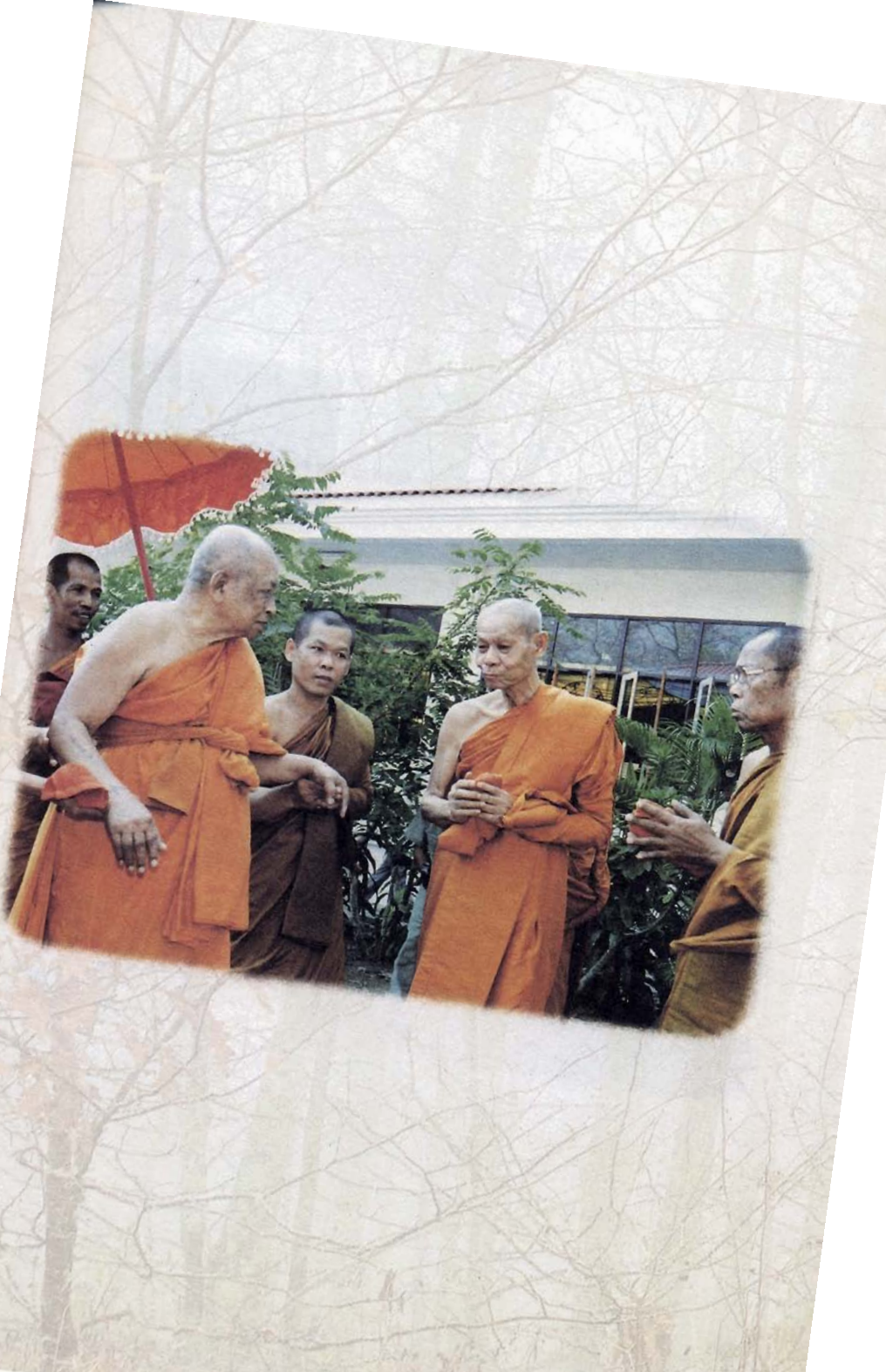
นักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยกำลังศึกษา ถ้าหากตั้งใจปฏิบัติสมาธิ
พิจารณาธรรม ก็ให้ยกเอาวิชาความรู้ที่เราเรียนมาในชั้นของเรานั้น
แหละมาเป็นอารมณ์พิจารณา เราเรียนมาทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐ
ศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือศาสตร์อะไรก็ตาม อย่างวันนี้ไปโรงเรียน
มา อาจารย์สอนอะไรมา พอกลับมาถึงที่พัก อาบน้ำ รับประทานอาหาร
อ่านหนังสือดูตำรับตำรา ก่อนนอนไหว้พระ นั่งสมาธิ เวลา
เรานั่งสมาธิ ให้พยายามคิดทบทวนความรู้ที่เรียนมาแต่ละวันๆ เพื่อ
จะให้เราจำได้ว่าวันนี้เราจำได้กี่มากน้อย เอาหลักวิชาที่เราเรียนมา
นั้นแหละเป็นอารมณ์จิตในการพิจารณา อย่าไปเข้าใจว่าเอาสิ่งนั้น
มาพิจารณาแล้วจิตออกนอกกลุ่มนอกทาง ไม่ใช่อย่างนั้น แม้แต่ว่าเรา
ตั้งใจปฏิบัติสมาธิเอาสิ่งอื่นเป็นอารมณ์ เช่น บริกรรมภาวนา เป็นต้น
เมื่อจิตสงบเป็นสมาธิตามธรรมชาติแล้ว จิตของเราหนักอยู่ในแง่
ไหน ผูกพันอยู่กับเรื่องอะไร มันจะวิ่งไปหาสิ่งนั้น แล้วจะไปคิดปรุง
แต่งวิจัยอยู่ในสิ่งนั้นๆ อันนี้หมายถึงสมาธิที่เป็นเองโดยอัตโนมัติ

มันจะเป็นเช่นนั้น

เมื่อเป็นเช่นนั้น เราอย่าไปเข้าใจผิดว่าจิตมันพุ่งชนหรือว่า ออกนอกกลุ่มนอกทาง เพราะคำว่า สภาวธรรม หมายถึง กาย กับใจของเรา สิ่งที่เราสามารถรับรู้ได้ด้วย ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ รวมทั้งธุรกิจการงาน อันเป็นเรื่องชีวิตประจำวัน การศึกษา วิชา ความรู้ที่เราเรียนมาตามขั้นนั้นๆ อันนี้เป็นอารมณ์จิตของผู้ปฏิบัติธรรม เป็นสิ่งรู้ของจิต เป็นสิ่งระลึกของสติ ถ้าเราดำเนินการปฏิบัติดังที่กล่าวนี้ สมารถกับงานของเราจะมีความสัมพันธ์กัน แล้วเราจะรู้สึกว่าการปฏิบัติสมาธิมันจะไม่มีอุปสรรคขัดข้อง เพราะว่าเราเอาทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอารมณ์จิตในการภาวนาได้ เช่นอย่างเวลานักศึกษาจะปฏิบัติสมาธิในห้องเรียน พออาจารย์มายืนที่หน้าห้อง เรามองจ้องไปที่ตัวอาจารย์ สง่จิตไปรวมไว้ที่ตัวอาจารย์ อย่าให้สายตาและจิตไปอื่น จ้องอยู่อย่างนั้นจนกว่าจะจบชั่วโมงสอน จนกว่าจะจบชั่วโมงเรียน ทำอย่างนี้ต่อเนื่องกันทุกชั่วโมงที่มีอาจารย์มาสอน เราจะได้สมาธิในการเรียน ถ้าปฏิบัติต่อเนื่องกันจริงๆ ในเมื่อได้สมาธิอย่างเข้มแข็ง เวลาไปสอบ อ่านคำถามจบ จิตจะว่างลงนิดหนึ่ง คำตอบจะผุดขึ้นมา เราจะเขียนเอา เขียนเอา ไม่ต้องคิดอะไรมาก บางทีเวลาก่อนจะสอบ จิตของเราจะบอกให้ดูหนังสือเล่มนั้น จากหน้านั้นไปถึงหน้านั้น ข้อสอบจะออกที่ตรงนี้ อันนี้เป็นวิธีการปฏิบัติสมาธิให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ถ้าหากเราพยายามปฏิบัติต่อเนื่องกันทุกชั่วโมงที่มีอาจารย์มาสอน เราจะได้พลังของสมาธิ มีสติสัมปชัญญะเข้มแข็ง ทำให้เราเรียนดีขึ้นๆ อันนี้คือผลประโยชน์ที่เราจะพึงได้

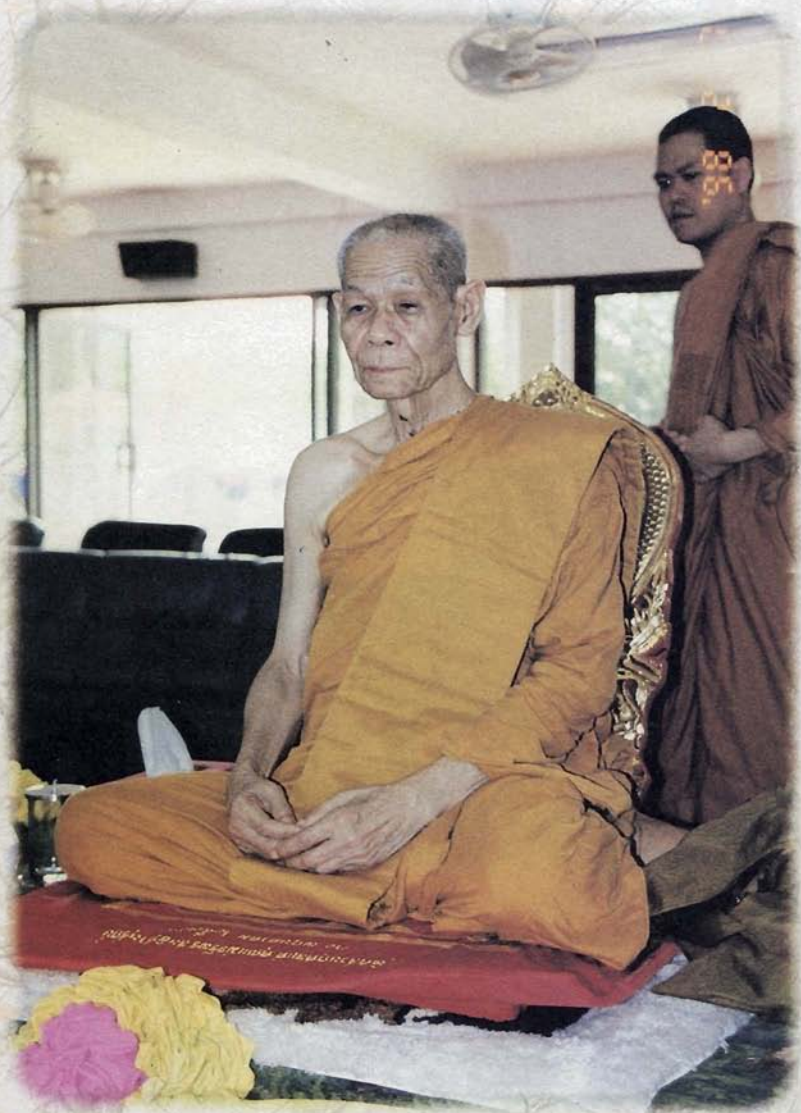
คนเราทุกคนมีฤทธิ์ มีอิทธิพล มีอำนาจอยู่ในตัวกันทุกคน แต่ฤทธิ์ อิทธิพล อำนาจอันนั้นมันจมอยู่ในจิตใต้สำนึก เรามาปฏิบัติสมาธิเพื่อปลุกจิตใต้สำนึกให้ตื่นขึ้นมา เมื่อจิตใต้สำนึกตื่นขึ้นมามีลักษณะอย่างไร เราจะรู้สึกว่าการจิตของเราสัมผัสคอยควบคุมอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่เราตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ เราจะมีความรู้ สติรู้สึกตัว แล้วก็มีความรู้สึกสำนึกผิดชอบชั่วดี อันนี้แสดงว่าจิตใต้สำนึกของเราตื่นขึ้นมาแล้ว ฤทธิ์ อิทธิพล และอำนาจที่มันจมอยู่ในจิตใต้สำนึกก็จะตื่นขึ้นมาพร้อมกัน ซึ่งเราสามารถที่จะโน้มไปใช้ในธุรกิจการงานในเรื่องชีวิตประจำวันของเราได้

เอาละ หลวงตาภิรมภวนเวลาของพวกเธอมาพอสมควร จึงในท้ายที่สุดนี้ ขอบารมีของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงคุ้มครองครูอาจารย์และนักศึกษาทั้งหลาย ให้มีความสุขกาย สุขใจ และให้สำเร็จสิ่งที่ตนพึงปรารถนา มาปฏิบัติสมาธิก็ได้สมาธิ ให้ได้สติ สัมปชัญญะ เกิดปัญญา รู้แจ้งเห็นจริงในธรรมะตามความเป็นจริง ณ บัดนี้ หลวงตาจะปลุกเสกให้พวกเธอทั้งหลายมีฤทธิ์ มีอิทธิพล มีอำนาจ มีหวัชิต สติปัญญา เฉลียวฉลาด มีความทรงจำดี มีปัญญา ตีติพิเศษเกิดมากขึ้นทุกวินาที ขอจบบรรยายเพียงแค่นี้

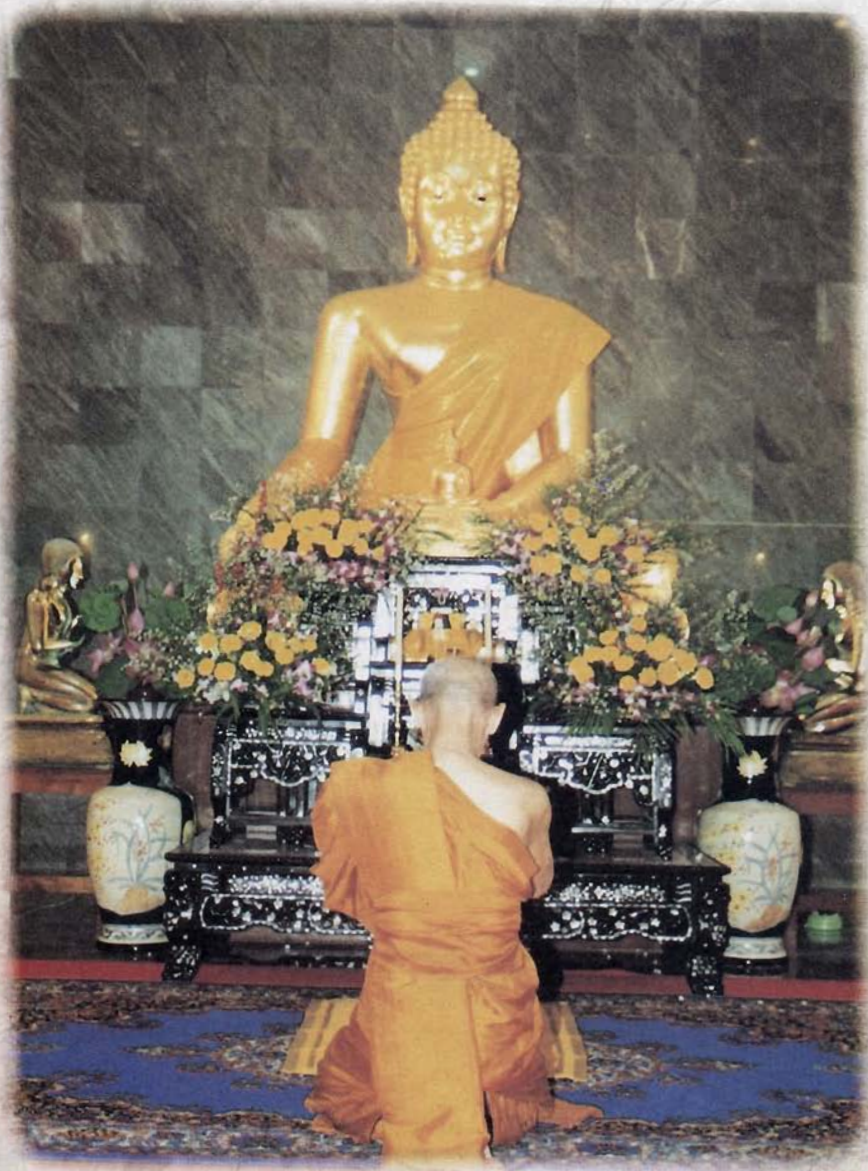

ธรรมวิไล

รัฐธรรมนูญนำชีวิต*

พิธีกร หลวงพ่อครับ เมื่อตอนผมเด็กๆ พ่อแม่ครูบาอาจารย์สอนว่า ถ้าผมเป็นคนดี เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ไม่เที่ยวไม่เล่นการพนัน ขยัน ไม่ดื่มเหล้า ผมก็จะเป็นคนที่มีความสำเร็จ มีกินมีใช้ แต่ ณ ปัจจุบันนี้ คนที่มีคุณสมบัติดังที่กล่าวนี้ ทั้งซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ไม่กินเหล้า ไม่เล่นการพนัน ไม่มั่วสุมอบายมุข กลับต้องตกงาน คนรวยที่ทำมาค้าขายอย่างสุจริตก็ต้องค่อยๆ หายยถูกยี่ตรถ ยึดโต๊ะเก้าอี้ พิมพ์ดีดของเขาไปประมูลขาย ในสถานการณ์อย่างนี้ หลวงพ่อจะแสดงธรรมข้อใดเพื่อให้ผู้ที่ประสบความทุกข์เข้าใจได้ครับ

หลวงพ่ ก่อนอื่น ในเมื่อมีประสบการณ์ปัญหาเกี่ยวกับบ้านเมืองซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ทุกคนควรจะได้ใช้ความอดทนและความจริงใจ คือจริงใจต่อตัวเอง ต่อหน้าที่การงานของตัวเอง จริงใจต่อสิ่งที่เรารับผิดชอบ แล้วก็อดทนแก้ไขปัญหาของตัวเอง

ถ้าสมมติว่าผู้ใดเคยมีอาชีพอย่างไร ซึ่งเคยทำมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย เช่น เกษตรกรรมประจำครอบครัว อุตสาหกรรมประจำครอบครัว เกษตรกรรมประจำ

*บทสัมภาษณ์ พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่พุท จานินโย) บันทึกการถ่ายทอดเสียงของ ๙ อสมท ออกอากาศเมื่อวันที่ ๓, ๔, ๕, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๑

ครอบครัว ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ อันนี้มันเป็นสิ่ง
ที่เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย อุตสาหกรรมประจำ
ครอบครัว ชาวนาชนบทเข็นฝ้าย เลี้ยงไหม ทอหูก อันนี้
ก็เป็นสิ่งที่ช่วยเหลือชีวิตของพวกเราตั้งแต่ปู่ย่าตายาย
แต่มาสมัยปัจจุบันนี้ ชาวนาชนบทพากันทอดทิ้งสิ่งที่เรา
เคยพึ่งพาอาศัยมาตั้งแต่เก่าก่อน โดยไปยึดเอาหลัก
และวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศ ไปดำเนินตาม
แบบชาวต่างประเทศ พากันทิ้งเกษตรกรรมและอุตสาห-
กรรมประจำครอบครัว

ถ้าเราจะแก้ปัญหานี้ เราจะต้องหาทางที่จะ
ปลูกหรือเคี่ยวเข็ญให้ประชาชนชาวนาชนบทหรือพื้นอาชีพ
เดิมของตนขึ้นมา โดยความจริงใจและอดทน

เกษตรกรรมประจำครอบครัว เรามีข้าว ในสวน
เราก็มีผักที่เราปลูกเอาไว้ มองลงไปใต้ถุนก็มีเล้าเปิด
เล้าไก่ มีเล้าหมู เลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ทำไร่ทำนา กัน ถึง
แม้ว่าทรัพย์สินเงินทองไม่มี แต่เราก็อยู่กันได้ เพราะว่า
เรามองไปข้างบ้านก็เห็นยังข้าว มองลงไปใต้ถุนบ้านก็
เห็นเล้าเปิดเล้าไก่ มองเข้าไปในสวนก็มีผักมีหญ้า ซึ่ง
เป็นสิ่งที่ทำให้เราดำรงชีพอยู่ได้ อุตสาหกรรมประจำ
ครอบครัว การเข็นฝ้าย เลี้ยงไหม ทอหูก เราก็ใช้เป็น
อาชีพที่ช่วยเหลือชีวิตของเรามาตั้งแต่ปู่ย่าตายายของเราแล้ว
แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ ชาวนาชนบทพากันทอดทิ้งสิ่งเหล่านี
หมดแล้ว ไร่นาก็กลายเป็นรถยนต์ ไปเป็นรถ
มอเตอร์ไซด์คันหมด แล้วมีหน้าซำยังไปหวังพึ่งโชค

ลาม ลอตเตอรี หวยเบอร์ หรือการพนันต่างๆ มันก็
ยิ่งพากันยากจนลงไปใหญ่

เพราะฉะนั้น ที่เราจะแก้ปัญหา คนที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศก็ทำหน้าที่ของตัวเองไป
แต่ประชาชนพลเมืองทั่วไปก็ให้พากัน อดทน จริ่งใจ
รื้อฟื้นอาชีพเดิมของตนเองขึ้นมา ทำเหมือนอย่างเก่า
แก่โบราณสมัยปู่ย่าตายายของเรายึดเป็นอาชีพหลักเลี้ยง
ลูกหลานมา เข้าใจว่าบ้านเมืองเราจะอยู่รอดได้

พิธีกร สมัยสงครามโลกครั้งที่สองมีความเป็นอยู่ลำบากเหมือน
ตอนนี้อย่างไรครับหลวงพ่

หลวงพ่ สมัยสงครามโลกครั้งที่สองก็รู้สึกว่ายากลำบากจะ
ลำบากมาก แต่ก็ไม่เหมือนอย่างในสมัยปัจจุบันนี้ สมัย
นั้น ประชาชนพลเมืองยังมีความคิดที่จะช่วยตัวเอง
ให้รอดพ้นจากความทุกข์ยากลำบากด้วยการประกอบ
เกษตรกรรมประจำครอบครัว อุตสาหกรรมประจำ
ครอบครัว แต่มาในสมัยปัจจุบันนี้ประชาชนทั้งหลาย
ทอดทิ้งอาชีพเดิมของตนเอง มีแต่แห่กันไปทำงานตาม
โรงงานต่างๆ ในภาคกลาง พอไปทำงานได้เงินนิด
หน่อยก็กลับมานอน เอาเงินซื้อข้าวสารกิน เงินหมด
แล้วก็ไปทำงานต่ออีก ถ้าอยู่ในลักษณะอย่างนี้ ประชา
ชนพลเมืองของเราก็ยากที่จะตั้งเนื้อตั้งตัวสร้างหลักฐาน
หรืออยู่ดีกินดีได้

พิธีกร สำหรับคนที่สูญเสียกิจการไปแล้ว คนที่ตกงานไปแล้ว
บ้านถูกยึด รถถูกยึดนี้ ควรจะมามุ่งเน้นการภาวนา

หรือธรรมะชั้นสูงอย่างไรครับหลวงพ่อ
หลวงพ่อ ถ้าพูดถึงว่า การที่เราจะแก้ทุกข์ด้วยการปฏิบัติ
ธรรมะ เท่าที่พิจารณาดูแล้ว ธรรมะอันเป็นจุดยืนของ
ชาวพุทธเราเนี่ย เราควรจะได้สวดมนต์ สวดพุทธคุณ
ธรรมคุณ สังฆคุณ เจริญเมตตาพรหมวิหารให้มากๆ
เพราะการสวดมนต์นี่ก็เหมือนๆ กับการปฏิบัติสมาธิโดย
ทั่วๆ ไป เพราะว่า หลักของการปฏิบัติสมาธิก็คือ ทำจิต
ให้มีสิ่งรู้ ทำสติให้มีสิ่งระลึก

ในเมื่อเรามาตั้งใจสวดมนต์ ตั้งแต่เริ่มต้น ด้วย
อรหัง สัมมาสัมพุทโธ ภควา สวากขาโต สุปฏิบันโน
แล้วก็นะโม ๓ จบ มาสวดบท อิติปิโส สวากขาโต
สุปฏิบันโน สวดจบไปแล้วก็มาเจริญเมตตาพรหมวิหาร
แล้วก็มาอธิษฐานจิต ในฐานะที่เรานับถือพระพุทธเจ้า
เป็นพระบรมศาสดา เรามา อธิษฐานจิตขอพระบารมี
ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจงช่วยคุ้มครองให้
ข้าพเจ้าและครอบครัว ตลอดทั้งประเทศชาติ มีความ
สุข ความเจริญ อยู่ดี กินดี แล้วก็มาสำรวมจิต สวด
เฉพาะบท อิติปิโส เพียงบทเดียว สวดจบแล้วขึ้นต้น
ใหม่ จบแล้วขึ้นต้นใหม่ จะสวดเท่าอายุ หรือเกินไว้
บทหนึ่งก็ได้ หรือจะชกลูกประคำให้ได้ครั้งละ ๑๐๘ จบ
ก็ยิ่งดี สวดจนกระทั่งรู้สึกว่าจิตสวดเองโดยที่เราไม่ได้
ตั้งใจจะสวด บางครั้งนอนหลับไปแล้วก็ยังฝันว่าได้
สวดมนต์อยู่ อันนั้นแสดงว่าบทสวดมนต์ฝังอยู่ในจิต

จ านี ย ปุ ชา

๒๕๔๒

ได้สำนึก ซึ่งตามหลักของการสวดมนต์นี้ ถ้าสวดนาน เป็นหลายๆ เดือน หรือเป็นปี มันจะฝังลึกลงในส่วน ลึกของจิต เมื่อบทสวดมนต์ฝังลึกลงไป ในจิตได้สำนึก จิตได้สำนึกของเราจะตื่นขึ้นมา เมื่อจิตได้สำนึกตื่นขึ้น มาแล้ว ฤทธิ์ อิทธิพล และอำนาจที่เรามีอยู่ในจิตได้ สำนึกก็จะตื่นขึ้นมา ทำให้เรารู้สึกว่าจิตของเรามีสติรู้ พร้อม เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา ในเมื่อมีสติรู้พร้อม เตรียมพร้อม จิตของเราก็เป็นจิต พุทธรະ ผู้รู้ เป็น พุทธรະ ผู้ตื่น คือตื่นตัว พร้อมที่จะรับสถานการณ์อยู่ ตลอดเวลา จิตก็เป็นผู้เบิกบาน เพราะมีความแกล้ว กล้า อาจหาญ เพราะธรรมชาติของจิตถ้ามีสิ่งรู้ สติมี สิ่งระลึก เขาจะเพิ่มพลังงานมากขึ้น พลังงานที่สำคัญ ที่สุดก็คือ สติสัมปชัญญะ จะเป็นสิ่งที่เป็นเจตสิกรู้พร้อม เตรียมพร้อม อยู่ที่จิตตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้น จิต ของเราก็มีความแกล้วกล้าอาจหาญ สามารถจะเผชิญ ต่อเหตุการณ์ทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งสุขและทุกข์ ได้ตลอดเวลา หลวงพ่อครับ บทสวดนี้มีพละานุภาพจริงไหมครับ เท่า ที่ผมทราบ สมัยก่อนพระพุทธรองค์ทรงอาพาธก็มีพระ มาสวดโพชฌงคปริตร แล้วสมัยที่มีปัญหาข้าวยาก หมากรแพง ทุพภิกขภัย ก็สวดรัตนสูตร สวดพระคาถา ชินบัญชร พวกนี้มีพละานุภาพศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ ได้จริงไหมครับ

หลวงพ่อ

อันนี้ขึ้นอยู่กับความจริงใจและความเชื่อมั่นของผู้ สวด ถ้าหากเราตั้งใจสวดด้วยความเชื่อมั่น บทสวดมนต์

จ านี ย ปุ ชา

๒๕๔๒

นั่นก็สามารถที่จะมีประสิทธิภาพอำนวยผลประโยชน์ให้แก่ผู้สวดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางครั้งมีพระภิกษุไปบำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าถูกพวกภูตผีปีศาจมารบกวนทำให้พระสงฆ์ต้องเดือดร้อน ต้องไปกราบทูลพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ทรงสอนให้เรียนบทพุทธคุณ คือ อิติปิโส บทธรรมคุณ คือ สวากขาโต บทสังฆคุณ คือ สุปฏิปันโน แล้วก็สอนกรณียเมตตสูตรให้ไปสวด พอพระภิกษุเรียนพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ กรณียเมตตสูตร ปฏิบัติตามพระดำรัสสั่งของพระพุทธเจ้าก่อนที่จะเข้าไปสู่ป่า ยืนสำรวมจิต สวดบท อิติปิโส สวากขาโต สุปฏิปันโน สวดกรณียเมตตสูตร แล้วก็เข้าไปอยู่ในป่าตามเดิม ภูตผีปีศาจก็ไม่มารบกวน นอกจากภูตผีปีศาจจะไม่ไปรบกวนแล้ว ก็ยังช่วยรักษาความสงบให้กับพระภิกษุเหล่านั้นด้วย

พิธีกร สมัยหลวงพ่อบุเป็นหนุ่ม หลวงพ่อบอกอรุณงค์ หลวงพ่อบอกสวดคาถาพวกนี้ใหม่ครับ

หลวงพ่อบอก อันนี้เป็นบทสวดประจำ ครูบาอาจารย์ต้องสอนให้สวดบทพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ แล้วก็เจริญเมตตาพรหมวิหาร บทสวดมนต์ต่างๆ นี่เป็นกิจวัตรประจำวันที่เราจะต้องสวด

พิธีกร แล้วได้ผลไหมครับ หลวงพ่อบอกครับ

หลวงพ่อบอก รู้สึกว่าจะได้ผล คือในครั้งหนึ่งเคยไปพักอยู่ในป่ากับพระที่เป็นหมอบำ หมอบำนี้หมายถึงหมอบำที่เรียนเวทมนต์คาถาสำหรับขับผี ไปนอนอยู่ในเสื่อหาวายผืนเดียว

จํานี ย ปุชา

๒๕๔๒

กันแต่อยู่คนละมุม พระองค์นั้นพอนอนหลับลงไปก็
ท่องแต่มนต์ขับผีตลอดเวลา พอตอนกลางดึกท่านก็ลุก
ขึ้นมาบอกว่า “นอนไม่ไหวแล้ว จะหนีไปนอนที่อื่น”
“ทำไมล่ะ” “ผีมันมารบกวน” หลวงพ่อก็เลยบอกว่า
“นอนเสีย เดี่ยวจะทำให้ได้นอน” เสร็จแล้วหลวงพ่อก็
ลุกขึ้นมากำหนดจิต ตั้งนะโม แล้วก็สวดบทพุทธคุณ
ธรรมคุณ สังฆคุณ อธิษฐานจิตไปรอบๆ ว่า “ภายใน
โดยรอบ ๑ กิโลเมตร ขอสัตว์ทั้งหลายอย่าเบียดเบียน
ซึ่งกันและกัน” แล้วก็เจริญเมตตาพรหมวิหาร ปรากฏ
ว่าพระองค์นั้นนอนหลับตลอดคืน ไม่มีอะไรมารบกวน
พอตื่นเช้ามา ท่านก็มาถามว่า “ไปเรียนมนต์มาจาก
ไหน ดิฉันหนา” ก็เรียนท่านบอกท่านว่า “กับพุทธคุณ
ธรรมคุณ สังฆคุณ เจริญเมตตาพรหมวิหารนั้นแหละ
แต่ท่านอะอะก็มีแต่ท่องมนต์ไล่ผี ไล่ผี ไปที่ไหนก็ไป
ประกาศความเป็นศัตรูต่อเขา ที่นี้อย่างผมนี้ไปที่ไหน
ก็ไปประกาศความเป็นมิตร โดยสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ
สังฆคุณ อธิษฐานบารมีของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้า เพราะพระพุทธเจ้าสอนให้เราสร้างความรัก ความ
เมตตาปราณี ก็อธิษฐานเอาพระเจตนาของพระพุทธ-
เจ้าที่มุ่งสอนเราให้ปฏิบัติอย่างนั้นมาเป็นสัจจะ แล้วก็
อธิษฐานจิตว่า ขอให้สัตว์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นเพื่อนทุกข์
เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น อย่าได้เบียด
เบียนซึ่งกันและกัน จงมีสุข รักษาตนให้พ้นภัยทั้งปวง
เถิด ก็เอากันแค่นี้ ก็อยู่เย็นเป็นสุขอยู่เย็นสบาย

พิธีกร คนภาคใต้มีความเคารพนับถือหลวงพ่อ ฟังเทพและ
อ่านหนังสือของหลวงพ่อกันเยอะ มีคนหนึ่งเขาฟังใน
เทพว่า มีครั้งหนึ่งช่วงที่หลวงพ่อบำเพ็ญ หลวงพ่อบำ
เพ็ญจิตลงไป ท้ายสุดมันหาย อันนี้เป็นเรื่องจริงไหม
ครับ

หลวงพ่อบ อันนี้เป็นเรื่องจริง จะขอเล่าให้ฟังย่อย
สมัยนั้นเจ็บป่วยอยู่ที่วัดบูรพา เมืองอุบลฯ อายุก็
ประมาณ ๒๒ ปี เพิ่งบวชมาได้ ๒ พรรษา อพยพ
หนีภัยสงคราม สมัยสงครามญี่ปุ่น ฝรั่งเศสทั้งระเบิดที่
กรุงเทพฯ ครั้งแรก ไปหลบภัยอยู่ที่เมืองอุบล บังเอิญ
ไปป่วยเป็นวัณโรค ที่นั่นเมื่อหมอมาตรวจ หมอคนไหน
มาตรวจก็บอกว่า มีแต่ตายลูกเดียว ไม่มีทางหาย

วันนั้นอธิษฐานจิต นั่งสมาธิ ดูความตายตั้งแต่ ๓
ทุ่ม จนกระทั่งถึงตี ๓ ก็พิจารณาความตาย พิจารณา
ไปพิจารณามา มันก็ไม่รู้ ไม่เห็นจิต แม้แต่ความสงบ
สักนิดหนึ่งก็ไม่มี แต่อยากรู้ อยากเห็นก็ต้องอดทน ที่นี้
พอเหน็ดเหนื่อยเต็มที่แล้ว มานึกว่าเราควรจะทำก่อน
ก่อน พอคิดขึ้นมาอย่างนั้น จิตสำนึกก็โผล่ขึ้นมาว่า มี
อย่างที่ไหน เขาอนตายกันทั้งโลก ท่านจะมานั่งตาย
ได้อย่างไร ... เอ้า ถ้างั้นก็อนตายสิ เสร็จแล้วก็อน
ลง พอนอนลง จิตก็วิ่งไปจับลมหายใจ วิ่งตามลมหายใจ
เข้าไปส่วางอยู่ในท่ามกลางของร่างกาย แล้วก็มองเห็น
อวัยวะภายในทั้งหมดภายในกายทั้งหมด ในขณะที่จิต
เดียว แล้วในที่สุดจิตก็ละเอียด ละเอียดลงไป จนร่าง

กายหาย ตอนนั้นไม่มีอะไรเหลืออยู่ อีกสักพักมันมอง
ลงมาเห็นร่างกายนอนตายเหยียดยาว ขึ้นอดีต เน่า
เปื่อย ผุพัง สลายตัวไปหมดไม่มีอะไรเหลือ ความ
ตายคืออะไร ความตายคือความสูญสิ้นชีวิตอินทรีย์
วิญญาณจิตออกจากร่าง ทิ้งกายเอาไว้ทับถมแผ่นดิน
แล้วในที่สุดมันก็เน่าเปื่อย ผุพัง สลายตัวไป ไม่มีอะไร
เหลือ ก็พิจารณาซ้ำๆ อยู่อย่างนี้ แต่ในตอนที่ตั้งใจ
พิจารณาอยู่นั้น จิตจะสงบนิ่งหนึ่งก็ไม่มี แล้วก็ไม่ได้รู้
ได้เห็นอะไร แต่เมื่อเราทอดอาลัยตายอยากแล้ว ตั้งใจ
ว่าจะพักผ่อนหลับนอน พอคิดว่าจะพักผ่อนขึ้นมาเท่า
นั้นแหละ จิตสำนึกก็ผุดขึ้นมาว่า มีอย่างที่ไหน เขา
นอนตายกันทั้งโลก ท่านจะมานั่งตาย มันจะตายได้อย่างไร
ไร เราก็นอนลง แล้วมันก็ตายให้ดู

พิธีกร

เป็นเทคนิคส่วนตัวของหลวงพ่อกับหรือครูบาอาจารย์สาย
พระป่าทำอย่างนี้ทุกองค์หรือครับ

หลวงพ่อก

โดยปกติท่านจะสอนให้เห็นเป็นของปฏิกูลน่าเกลียด
โสโครก เน่าเปื่อย ผุพัง เป็นของไม่ดีไม่งาม เพื่อเป็น
อุบายถ่วงถอนราคะ ความกำหนัดยินดี ไม่ให้เกิดขึ้น
กลุ่มมุ่มจิตใจ เราจะได้อยู่เย็นเป็นสุขในพระธรรมวินัย
สืบไป ท่านก็สอนกันอย่างนี้ แล้วที่นี้ครูบาอาจารย์
ทั้งหลายท่านมักจะย้ำว่า สิ่งที่เป็นเครื่องหมายของ
ความสวยงามและความไม่สวยไม่งาม มันอยู่ที่ ผม ขน
เล็บ ฟัน หนัง ที่นี้ในเมื่อเรามาติดอยู่กับ ผม ขน เล็บ
ฟัน หนัง เรามาพิจารณา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง
ให้มองเห็นเป็นสิ่งปฏิกูลน่าเกลียดโสโครก เน่าเปื่อย

ผูกพัน มันจะได้เป็นอุบายระงับระคายความกำหนดดินดี
ไม่ให้เกิดมากลุ่มมจิดใจ เราจะได้อยู่เป็นสุขในพระ
ธรรมวินัยต่อไป แล้วท่านก็ย้ายอยู่เสมอว่า นักปฏิบัติ
กรรมฐานนี้ ถ้าตีผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ให้แหลก
ละเอียดลงไปได้แล้ว ก็แสดงว่าจะเป็นผู้เอาชนะอาสว-
กิเลสได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลวงปู่มหาบัวเคยเทศน์
ว่า พระอรหันต์กรรมฐานตีผมเส้นเดียวไม่แตก มันจะไม่
ไวกว่าคนขับแทรกเตอร์หรือ คนขับแทรกเตอร์ แม้ภูเขา
สูงจืดท้อฟ้าเขายังสามารถไถให้ราบเป็นหน้ากลองได้
พระอรหันต์กรรมฐานตีผมเส้นเดียวไม่แตก มันก็ไวกว่า
คนขับรถแทรกเตอร์สิ

พิธีกร หลวงพ่อครับ สมัยนั้นหลวงพ่อยุ่ ๒๒ ท่าไม หลวงพ่อ
จึงตัดสินใจที่จะมาพิจารณากรรมฐาน ท่าไม หลวงพ่อ
ไม่คิดไปมีครอบครัว

หลวงพ่อบ จิตมันก็คิดขึ้นมาว่า เออ นี่เราเกิดมาคนเดียว ใน
ท้องพ่อท้องแม่ของเรามีเราคนเดียว พี่น้องก็ไม่มี ถ้า
เราอยู่เป็นฆราวาส ถ้าเรามีลูกมีเต้า ถ้าพ่อมันก็ตาย
แม่มันก็ตาย ใครหนอจะเอาลูกเรามาเลี้ยง อันนี้พ่อแม่
เราตาย ปู่ย่า ตายาย พี่น้อง อา ป้าลุง ของเราก็กยังมี
เขายังอุตส่าห์เก็บเอาเรามาเลี้ยง แต่นี่เราตัวคนเดียว
ใครจะมารับผิดชอบลูกเต้าของเรา ตั้งแต่บัดนั้นมา เรา
ก็ตั้งปณิธานว่าเราจะบวชตลอดชีวิต ตอนที่ไปบวชนั้น
อายุย่าง ๑๕ ปี เพิ่งเรียนจบประถมปีที่ ๖ ประถมปี
ที่ ๖ สมัยนั้นไปเป็นครู เป็นข้าราชการก็ได้ ที่นี้ครู

เขาก็ชวนให้เป็นครูอยู่ในโรงเรียน เขาจะวิ่งเต้นช่วย
บรรจุให้ หลวงพ่อก็บอกว่าได้ตัดสินใจแน่วแน่แล้ว จะ
ไปบวช

พอวันไปบวช เครื่องแต่งตัวชุดที่ใส่ไปบวช พอ
ผลัดเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวออก พับๆ แล้ว ยื่นให้ลูกศิษย์
พระอุปัชฌาย์ แล้วบอกกับเขาว่า นี่เพื่อน เอาเสื้อ
กางเกงชุดนี้ไปใส่แทนเราด้วย เราจะไม้ย้อนกลับมา
ใส่มันอีกแล้วชั่วชีวิตนี้

ที่นี่ พอบวชแล้วก็เรียนนักธรรม สอบได้นักธรรม
ตรีในปีแรก พอปีหลังมา บังเอิญมีครูบาอาจารย์พระ
รุดงค์กรรมฐานท่านมาเยี่ยมญาติที่บ้าน ท่านชวนไป
ด้วย ก็เดินตามหลังท่านไปตั้งแต่นั้น อันนี้ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๔๘๙ ก็มาพบท่านอาจารย์เสาร์ ได้ปรณินิบัติ
พระอาจารย์เสาร์ พระอาจารย์เสาร์ท่านเริ่มต้นด้วย
การสอนให้ภาวนา พุทโธ

ในเมื่อภาวนา พุทโธ จิตสงบพอสมควร ท่านให้
พิจารณา กายคตาสติ คือ พิจารณา ผม ขน เล็บ ฟัน
หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ท่านให้เหตุผลว่า จิตที่ไปเพ่ง
พิจารณาวัตถุ มันช่วยให้เพิ่มพลังงานมากขึ้น ถ้าหาก
ใครปฏิบัติพิจารณา กายคตาสติ ไปจนกระทั่งจิตสงบ
เป็นสมาธิ ทั้งกาย ยังเหลือแต่จิตดวงเดียว สว่างไสว
ถ้าหากปฏิบัติได้อย่างนี้ทุกครั้งแล้วจะทำให้จิตของเรา
เพิ่มพลังงานทางสมาธิและสติปัญญามากขึ้นทุกทีๆ ถ้า
หากว่าไปเพ่งแต่อารมณ์ที่เกิดกับจิตภายในอย่างเดียว

หนักๆ เข้ามักจะทำให้พลังจิตอ่อนลงๆ เมื่อพลังจิตอ่อนลง จะสร้างพลังจิตให้มันเข้มแข็งขึ้นต้องมาหัดเพ่งวัตถุ ทำნაอย่างนี้

พิธีกร หลวงพ่อครับ สมัยนั้นหลวงพ่อก็ยังหนุ่ม หลวงพ่อไม่เคยมีความรู้สึกว่ายเสียตายกิเลส หรือคิดกลับไปกลับมา อยากจะกลับมาสู่สายกิเลส หลวงพ่อไม่คิดอย่างนั้นเลยหรือครับ

หลวงพ่อ เอ อ ในบางครั้งก็คิดอยู่เหมือนกัน ถึงจะมีปัญหาที่ชวนให้เราอยากสึกเราก็ต้องอดทน จึงมาได้ความว่า คนเราเนื้ ในเมื่อตั้งใจจะทำอะไรลงไป ถ้าหากมีความจริงใจ มีความอดทน มันสามารถที่จะทำให้สิ่งที่เราตั้งปณิธานไว้สำเร็จได้

แล้วในสมัยปัจจุบันนี้ หลวงพ่อยังคิดอยู่ว่า ในประเทศไทยเราเนื้ ยังไม่สายเกินไปสำหรับประชาชนที่จะพยายามตั้งตัวให้เป็นหลักเป็นฐาน เพราะว่าผืนแผ่นดินของเราเนื้ก็ยังมีพอหาอยู่หากินได้ แต่เสียอย่างเดียวว่าเราขาดความจริงใจและขาดความอดทน เท่านั้น

พิธีกร ในตอนหนึ่งของเทปหลวงพ่อ ผมเคยฟังเอง มีอยู่ครั้งหนึ่งหลวงพ่อกาวานาแล้วก็เหมือนกับว่าลุกขึ้นมาดู แล้วเห็นตัวเองนอนอยู่ อันนั้นเป็นเรื่องจริงไหมครับ

หลวงพ่อ อันนั้นเป็นเรื่องจริง ก็อย่างที่เล่ามาแล้วตอนแรกๆ

พิธีกร อ้อ เป็นเรื่องเดียวกัน สมัยนั้น

หลวงพ่อ เป็นเรื่องเดียวกัน

พิธีกร แล้วตอนนั้นหลวงพ่อก็เป็นลูกศิษย์พระอาจารย์เสาร์หรือ
ยังครับ

หลวงพ่อก็ เป็นแล้ว

พิธีกร แล้วความรู้สึกมันเป็นความฝัน หรือว่าเป็นเหตุการณ์
จริงๆ ครับหลวงพ่อก็ ที่หลวงพ่อก็เห็น

หลวงพ่อก็ มันก็เป็นลักษณะเหมือนกับความฝันนั่นแหละ แต่
รู้สึกว่ามันแน่นกว่าฝันธรรมดา เพราะว่าอันนั้นมันฝัน
ด้วยพลังของสมาธิที่แน่นแน่ ซึ่งมันเป็นธรรมชาติของ
สมาธิจะต้องเป็นอย่างนั้น อย่างสมมติว่าเราจะปริกรรม
ภาวนา พุทโธ สัมมาอรหัง ยุบหนอพองหนอ อย่าง
ใดอย่างหนึ่งก็ตาม ในเมื่อจิตสงบเป็นสมาธิ ก่อนที่จะ
สงบ มันมีอาการเคลิ้มๆ เหมือนกับจะง่วงนอน พอ
เสร็จแล้วจิตมันก็วูบลงไปนิ่ง คำปริกรรมภาวนาก็หายไปหมด จิตไปนิ่ง ว่าง เฌยอยู่ บางทีก็มีปีติ มีความสุข
ปรากฏในขณะที่กายยังอยู่

ในเมื่อเป็นเช่นนั้น ทางแยกมันจะไป ๒ ทาง ทาง
หนึ่ง ถ้ามันว่าง สงบ ละเอียดยๆ ไปจนกระทั่งร่างกาย
ตัวตนหายไป ก็ยังเหลือแต่จิตสว่างไสวอยู่ดวงเดียว
คล้ายกับว่าในจักรวาลนี้มีแต่จิตของเราดวงเดียวเท่านั้น
อันนี้เป็นสมาธิในฌานสมาบัติ ที่นี้ สมาธิอีกอันหนึ่ง
ในเมื่อจิตว่างลงไปแล้วสักพักหนึ่ง มันจะเกิดความคิด
ความรู้ ผุดขึ้นมาๆ ซึ่งบางท่านก็เข้าใจว่าจิตฟุ้งซ่าน
แต่ความจริงเป็นสมาธิที่มี วิตก วิจาร ความคิดที่มัน
ผุดขึ้นมา คือ วิตก สติที่รู้พร้อมอยู่ในขณะเกิดมี

ความคิดเรียกว่า วิจารณ์ เมื่อจิตมีวิตรก วิจารณ์ ในที่สุดจิต
ดำเนินตามครรลองของสมาธิที่เป็นเองตามธรรมชาติ
เราจะรู้สึกว่ากายเบา จิตเบา กายสงบ จิตสงบ เกิด
ปีติ เกิด ความสุข ความคิดยิ่งเร็วขึ้นๆ

ที่นี้ไปถึงบางตอน จิตของเราอาจจะแยกออกเป็น
๓ มิติ มิติหนึ่งคิดอยู่ไม่หยุด อีกมิติหนึ่งเฝ้าดู ถ้าหาก
ว่ากายยังปรากฏอยู่ มิติหนึ่งจะนิ่งเฉยอยู่ในท่ามกลาง
ของร่างกาย ตัวที่คิดไม่หยุดเป็นจิตเหนือสำนึก ตัวที่
เฝ้าดูเป็นสติ ผู้รู้ ตัวนิ่งเฉยอยู่ภายในท่ามกลางของ
ร่างกายเป็นจิตใต้สำนึก ตัวคอยเก็บผลงาน ในเมื่อมัน
ไปจนสุดช่วงของมันแล้ว จิตจะหยุดนิ่งลง สว่างไสว
สภาวะอันเป็นสั่งรู้ของจิตจะไปวนรอบจิตอยู่ตลอดเวลา
แต่จิตไม่ได้หวั่นไหวต่อเหตุการณ์นั้นๆ เป็นกลางโดย
เที่ยงธรรม ความยินดีก็ไม่มี ความยินร้ายก็ไม่มี มีแต่
ความเป็นกลาง วางเฉย รู้เด่น รู้ตื่น เบิกบานอยู่ตลอด
เวลา ในจุดนี้ หลวงปู่มั่น ท่านว่า สั่ติ ภูตัง สั่ติ จิต
ตั้งมั่น นิ่งเด่น ภูตัง สภาวธรรมทั้งหลายปรากฏการณ์
ให้จิตรู้อยู่ตลอดเวลา

สมาธิ ๒ อย่างนี้ สมาธิที่นิ่งเงียบไปจนกระทั่งจิต
ละเอียด จนกระทั่งร่างกายตัวตนหายไม่มีความรู้อะไร
เกิดขึ้น อันนี้ท่านเรียกว่า อารัมมณูปนิชฌาน สมาธิ
ที่จิตว่าง แล้วความคิดผุดขึ้นมาๆๆ อันนี้ท่านเรียกว่า
ลักขณูปนิชฌาน

หลวงปู่เทสก์ ท่านบัญญัติศัพท์เรียกของท่านว่า
สมาธิที่มันว่างไปเฉยๆ เป็น “สมาธิในฌานสมาบัติ”
สมาธิที่มีความคิดอ่านเกิดขึ้นตลอดเวลา เป็น “สมาธิ
ในฌานอริยมรรค” ท่านว่าอย่างนั้น ซึ่งปัญหาอย่างนี้
ตั้งใจจะไปกราบไปเรียนถามท่าน ยังไม่ทันถาม ท่านก็
เทศน์ก่อน

พิธีกร หลวงพ่อครับ หลวงพ่อพูดเรื่อง จิตเหนือสำนึก กับจิต
ใต้สำนึก รู้สึกฝรั่งก็พูดเรื่องนี้เหมือนกัน สรุปว่าจิตไหน
สำคัญกว่ากันครับ จิตเหนือสำนึกหรือจิตใต้สำนึก

หลวงพ่ จิตเหนือสำนึกนี้เป็นตัวสร้างงาน จิตใต้สำนึก
เป็นตัวคอยเก็บผลงาน ถ้าพูดถึงความสำคัญ จิตใต้
สำนึกก็เป็นสิ่งที่สำคัญกว่า

พิธีกร ตัวรู้ก็คือจิตใต้สำนึกใช่ไหมครับ

หลวงพ่ ตัวรู้นี้เป็นตัวสติ

พิธีกร ไม่เกี่ยวกับจิตเหนือสำนึกหรือจิตใต้สำนึกหรือครับ

หลวงพ่ ไม่เกี่ยว

พิธีกร แล้วจะควบคุมจิตใต้สำนึกได้ด้วยไหมครับ ตัวรู้นี้

หลวงพ่ ถ้าจะใช้คำว่าควบคุมก็ถูก เพราะตัวรู้มีพลังงาน
เข้มแข็งขึ้น ก็สามารถมีประสิทธิภาพที่จะควบคุมจิต
เหนือสำนึกได้โดยอัตโนมัติ เพราะเท่าที่สังเกตดู เวลา
ปฏิบัติสมาธิ ถ้าเราพยายามน้อมจิตๆ ให้มันหยุดนิ่ง
โดยอาศัยความฝึกจนคล่อง ขำนิขานาญ เราจะให้มัน
หยุดเมื่อไรก็ได้ แต่เราจะต้องคอยประคับประคองให้มัน
นิ่งอยู่กับที่ อันนี้มันยังไม่ใช่สมาธิ เป็นแต่เพียงความ

สงบที่เราแต่งเอาได้เท่านั้น ทีนี้ถ้าหากว่าสมาธิที่มันเกิดขึ้นมาตามธรรมชาติของสมาธิจริง ๆ สัญญาเจตนาที่จะไปควบคุมอะไรมันไม่มีทั้งนั้น มันยังเหลือแต่สิ่งที่มันเป็นเองโดยธรรมชาติของสมาธิ สมาธิความตั้งใจมันก็อยู่ที่ตรงนั้น ตัวผู้รู้คือสติก็อยู่ที่ตรงนั้น ทีนี้ตัวจิตได้สำนึกมันก็รวมอยู่ในจุดเดียวกันนั้น

พิธีกร หลวงพ่อครับ แล้วเวลาหลับ ตัวสตินี้ยังอยู่ยังคุมอยู่ไหม

หลวงพ่อกี้ เวลาหลับนี้ตัวสติยังอยู่ แต่ตัวเจตนาสัญญาที่ตั้งใจอย่างสามัญธรรมตามันหายไปหมด แม้แต่เวลาเรานั่งสมาธิ จิตเป็นสมาธิตามธรรมชาติของสมาธิจริง ๆ แล้วก็เช่นกัน สัญญาเจตนาที่จะไปควบคุมหรือน้อมจิตให้เป็นไปอย่างไรมันได้หายขาดไปแล้ว หลังจากนั้นจิตจะได้ปฏิบัติตัวต่อไปในทางไหน จะไปผานสมาบัติ หรือจะไปในทางฌานที่มีวิตก วิจารณ์ ซึ่งเรียกว่าฌานในทางอริยมรรค เขาจะเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ โดยปราศจากการควบคุม โดยปราศจากสัญญาเจตนาใดๆ ทั้งสิ้น อันนี้ถ้าหากว่าสมาธิซึ่งมันเป็นเองโดยธรรมชาติแล้ว มันจะเป็นอย่างนี้

พิธีกร แล้วเวลาหลับจะไม่ฝันจริงไหมครับ ถ้าเป็นผู้สำเร็จในธรรมแล้ว

หลวงพ่อกี้ ถ้าหากว่าผู้มีสมาธิที่เก่งจริง ๆ หรือมีพลังของสมาธิมาก สามารถที่จะเกิดสติปัญญารู้เห็นอะไรต่างๆ ได้ นักสมาธินั้นแหละยังฝันเก่ง แต่จะไม่ฝันร้าย คือ ที่ว่าไม่ฝันร้ายนี้หมายความว่า ในขณะที่ฝันไปนั้น จะไม่

ปรากฏว่าตัวเองได้ประพตชั่วแม้แต่ในฝัน ถ้าหากว่า
บางครั้งเราฝันไป รอมร่อจะได้ละเมิดศีลธรรมของตัว
เอง ตัวผู้รู้จะเตือนทันทีว่า สิ่งนี้ไม่ควรแก่เรา เรา
ไม่ควรทำ มันจะเป็นเองโดยอัตโนมัติ ผู้ที่มีสมาธิเก่ง
นั้นแหละยิ่งฝันเก่ง อย่าไปเข้าใจผิด แต่ว่าไม่ฝันทำสิ่ง
ที่ชั่ว ที่เป็นบาปเท่านั้นเอง

บางครั้งสมาธิยังอ่อน มันดำริจะไป จิตจะฝันใน
เรื่องที่มันจะได้ทำสิ่งชั่ว ผิดศีลธรรมขึ้นมา มันจะได้
ความรู้สึกขึ้นมาทันทีว่า สิ่งนี้ไม่ควรแก่เรา เราไม่ควร
ทำ แล้วมันก็หยุด คำว่าไม่ฝันนี้เป็นไปไม่ได้

พิธีกร คราวนี้หลวงพ่อยังยืนยันว่า การฝันนี้เป็นเรื่องปกติ
ธรรมดา เพียงแต่มีตัวผู้รู้คอยตาม หมายความว่าช่วง
ที่ฝันก็รู้ตัวไข่มุขครับ

หลวงพ่อ ไข่มุข มันรู้โดยอัตโนมัติ แต่ไม่ใช่ลักษณะที่รู้อย่าง
สติปัญญาธรรมดา คือสมาธิมันเป็นเองโดยธรรมชาติ
แล้ว มันจะเหลืออย่างเดียวคือ สติวินโย สติเป็นผู้นำ
ตามรู้จิตตลอดเวลา

ในบางครั้งเราเคยได้ยินครูบาอาจารย์ท่านสอน
เราว่า อย่าคิดชั่ว อย่าคิดชั่ว อันนี้เป็นไปไม่ได้ที่คน
เราจะไม่คิดถึงเรื่องชั่ว เรื่องดี แต่ความจริงน่าจะเติม
คำว่า ทำ ไปสักคำหนึ่งว่า อย่าคิดทำความชั่ว หมายถึง
ถึงคิดชั่วแล้วไม่ทำตามสิ่งที่คิด มันน่าจะหมายอย่างนั้น
แต่ในส่วนใหญ่ท่านมักจะใช้คำว่า อย่าคิดชั่ว อย่าคิดชั่ว
จึงทำให้ผู้ปฏิบัติตามนี้เข้าใจผิดไปว่า เวลาจิตคิดถึง

จ นีย ุชา

๒๕๔๒

เรื่องความชั่วอะไรต่างๆ นี่ อย่าให้มันคิด หรือบางที
จิตคิดออกไปข้างนอกก็อย่าให้มันออกไป ให้มันอยู่
เฉพาะภายในกาย อันนี้มันก็เป็นไปได้เวลาที่จิตยังไม่
เป็นสมาธิตามธรรมชาติเท่านั้น

พิธีกร หลวงพ่อครับ แล้วอย่างนี้เท่าที่หลวงพ่อบุบติดอยู่ เวลา
หลวงพ่จะหลับ หลวงพ่ต้องกำหนดสติว่าจะหลับไหม
ครับ

หลวงพ่ ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ตั้งใจกำหนดเช่นนั้น ถ้าหากว่า
ช่วงใดที่จิตอยู่ว่างๆ ก็กำหนดสติรู้จิตอยู่เฉยๆ ในเมื่อ
จิตอยู่ว่างๆ เรากำหนดสติรู้จิตเฉยๆ กายกับจิตยังม
ความสัมพันธ์กันอยู่ สิ่งที่ปรากฏเด่นชัดก็คือลมหายใจ
ซึ่งจิตจะดำเนินของมันเองอยู่ตรงที่ว่า ลมหายใจ
ความคิด ความว่าง ลมหายใจ ความคิด ความว่าง
สลับกันอยู่อย่างนี้ แล้วในบางครั้งมันก็ตามลมหายใจ
เข้าไปรู้อยู่ภายในท่ามกลางของร่างกาย บางครั้งมันก็
ออกไปเที่ยวที่ไหนๆ ก็แล้วแต่มันจะเป็นไป ในบาง
ครั้งมันก็จะจจจจอยู่รู้ที่จิตเพียงอย่างเดียว

พิธีกร แล้วอย่างนี้จะหลับสนิทหรือครับหลวงพ่ ถ้ากำหนดรู้
อย่างนี้จะหลับสนิทไหมครับ

หลวงพ่ การหลับสนิทของนักภาวนาที่มีสมาธิเข้มแข็ง
หรือว่ามีสติสัมปชัญญะมั่นคง การหลับอย่างมีต
ธรรมดานี้น้อย เพราะเมื่อท่านเริ่มจะจำวัด ท่านจะ
ต้องกำหนดจิตทำสมาธิไปจนกว่าจะหลับ ในบางครั้ง
ร่างกายอ่อนเพลีย ก็รู้สึกว่าจะหลับมืดไปอย่างธรรมดา

แต่ถ้าหากร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเป็นปกติ ส่วนใหญ่พอกำหนดตามรู้อารมณ์จิตไป พอหลับปุ๊บลงไป จิตจะนิ่งสว่าง แล้วก็สว่างอยู่ตลอดคืนย่ำรุ่ง แล้วพร้อมๆ กับที่สว่างตื่นอยู่นั้นแหละ จิตก็ทำงานของมันเรื่อยไป

พิธีกร

สว่างเหมือนกับจิตที่อยู่ในฌานไหมครับหลวงพ่

หลวงพ่

เหมือนกับจิตที่อยู่ในฌาน เพราะว่าฌานนี้มีอยู่ ๒ อย่าง อารัมมณูปนิชฌาน จิตสงบแล้วนิ่งว่าง ไม่มีสิ่งรู้ ไม่มีอะไรเกิดขึ้น นิ่งว่างอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา อีกอันหนึ่ง ลักขณูปนิชฌาน พอจิตสงบลงไปแล้วเกิดความรู้ ความคิดปรุงแต่งขึ้นมาตลอดเวลา จิตที่นิ่งว่างเป็นสมาธิในฌานสมาบัติ จิตที่นิ่งว่างแล้วเกิดความรู้ผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมา เป็นสมาธิวิปัสสนา ซึ่งทั้ง ๒ อย่างนี้จะเป็นสลับสับเปลี่ยนกันไปแล้วแต่จังหวะที่มันจะเป็นในเมื่อสมาธิมันเป็นสมาธิตามธรรมชาติของสมาธิจริงๆ แล้วนี่ เราจะไปตกแต่งให้มันเป็นอย่างนั้น ให้มันเป็นอย่างนี้ไม่ได้ แม้แต่คิดจะโน้มจิตไปพิจารณาอะไร มันก็ไม่มีแล้ว นอกจากว่าจิตเขาจะโน้มของเขาไปเองโดยอัตโนมัติ

พิธีกร

อยากกราบเรียนถามหลวงพ่ว่า พระอรหันต์นี้จะต้องสำเร็จฌานที่ ๔ จริงไหมครับ หรือว่าเป็นแค่อุปจารสมาธิก็เพียงพอ

หลวงพ่

ส่วนใหญ่สิ่งที่ทำให้เราเกิดภูมิความรู้ทางปัญญา มันอยู่ในระดับอุปจารสมาธิ ที่นี้ ฌาน ๔ นี่ก็เป็นความจำเป็น เพราะว่ามันเป็นฐานสร้างจิตให้มีพลังทางสมาธิ

และสติปัญญา ถ้าจิตดวงใดผ่านฉาน ๔ มาอย่างชำนาญ
ชำนาญแล้ว ในเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นกับจิตนี้ สติสัมป-
ชัญญะจะมีความเข้มแข็ง จิตเพ่งมองดูอะไรจะชัดเจน
แจ่มแจ้ง มันทำให้เราหายสงสัยข้องใจได้เลย ที่นี้ถ้า
หากว่าอาศัยสมาธิอ่อนๆ มันก็เป็นไปได้เหมือนกันใน
การสำเร็จอริยมรรค อริยผล แต่ก็ต้องใช้สติปัญญา
พิจารณาให้เห็นนัก พอจิตผ่านฉาน ๔ มาแล้ว พอ
เกิดอะไรขึ้นปั๊บ พอเพ่งดูปั๊บ มันก็แจ่มแจ้งขึ้นมาทันที
พิธีกร หลวงพ่อครับ ถ้าเกิดเป็นโยคีหรือเป็นอะไรซึ่งได้สมาธิ
ฝึกสมาธิจนได้ฉาน ๔ นี้ ไม่ทราบว่าจะกระดูกจะเปลี่ยน
เป็นพระธาตุได้ไหมครับโดยไม่ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

หลวงพ่อ ตามคัมภีร์และตามตำนานในทางพุทธศาสนาของ
เรา ก็มีปรากฏแต่พระพุทธเจ้าหรือผู้เป็นสาวกของพระ
พุทธเจ้าเท่านั้นที่กระดูกเป็นพระธาตุ การปฏิบัติของ
พวกโยคีทั้งหลายกับการปฏิบัติตามแบบศาสนาพุทธนี้
ต่างกัน เขาอาศัยหลักการปฏิบัติสมาธิเช่นเดียวกัน แต่
การปฏิบัติสมาธิของเขามุ่งหมายแต่ ลาภ ยศ สรรเสริญ
สุข และอำนาจ ส่วน การปฏิบัติสมาธิในศาสนาพุทธ
ของเรานี้ พระองค์สอนให้เราปฏิบัติสมาธิเพื่อให้เกิด
สติปัญญา วัชรธรรมเห็นธรรม แล้วหมดอาสวกิเลส ปฏิบัติ
เพื่อละ ปฏิบัติเพื่อทิ้ง ทิ้งสิ่งสกปรกโสภณ ทั้งทางกาย
ทางวาจา และทางใจ สละทิ้งจนกระทั่งทรัพย์สินสมบัติ
ตลอดชีวิตและร่างกายของตัวเอง

จ านี ย ปู ชา

๒๕๔๒

พิธีกร หมายความว่ากระดูกที่เปลี่ยนสีได้จะต้องเป็นผู้มีคุณ-
ธรรมขั้นสูงใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบ มีคุณธรรมขั้นสูงตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป

พิธีกร เป็นพระโสดาบันก็เปลี่ยนเป็นพระธาตุได้

หลวงพ่อบ เปลี่ยนเป็นพระธาตุได้

พิธีกร หลวงพ่อครับ สมัยหลวงพ่อยังหนุ่มๆ ตอนที่จิตของ
หลวงพ่อยังไม่ตั้งมั่นมากนัก หลวงพ่อบอกบายอย่างไร
ครับที่จะต่อสู้กับกิเลส

หลวงพ่อบ ในสมัยหนุ่มๆ ร่างกายมันก็แข็งแรง ถ้าไปอยู่ที่
ไหนที่จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องกิเลสขึ้นมา หลวงพ่อบ
จะต้องหนีทันที ถ้าอย่างสมมติว่าไปสูไปพักอยู่ที่วัดนี้
ถ้ามันเกิดมีสีกงสีกาอะไรที่น่าชอบอกชอบใจ มันเปลอ
ไปชอบ เรากลัวมันจะเกิดอันตราย เราหนีทันที คือไม่
พยายามที่จะเข้าไปใกล้ ถ้าโดยปกติแล้วที่หลวงพ่อบปฏิบัติ
มานี้ สมัยที่อายุน้อยกว่า ๕๐ ปี หลวงพ่อบไม่ค่อย
สูงส่งกับโยมผู้หญิงเท่าไรหรอก คือรู้สีกกลัว หนึ่ง กลัว
ครูบาอาจารย์ สอง กลัวว่าเราจะเสียท่ากิเลส ต้อง
พยายามหลีกเลี่ยงอยู่เสมอ

พิธีกร แม้ว่าจะไม่เจอต่อหน้านี้ ตกกลางคืนแล้วคิด หลวงพ่อบ
มีบายอย่างไรล่ะครับ ตัดใจใช้บายอย่างไรครับ

หลวงพ่อบ ถ้าหากว่ามันระงับได้ทันที เราก็รีบระงับมัน ถ้า
หากว่าระงับไม่ได้ ถ้ามันเกิดอารมณ์อย่างนั้นขึ้นมาใน
ทำนอง เราลุกไปเดินจงกรม ถ้าไปเดินจงกรมมันไม่หาย

จํานวนบูชา

๒๕๔๒

เราก็มานั่งกำหนดพิจารณา ส่วนใหญ่พิจารณาสุก-
กรรมฐาน หรือบางทีถ้าหากมันไม่ไหวจริงๆ ก็เอาบท
สวดมนต์อิติปิโสมาสวด สวดเร็วเข้าๆๆ จนไม่ให้
มีช่องว่างจะส่งกระแสไปทางอื่น หรือไม่ก็ภาวนาพุทโธ
พุทโธๆ ให้มันเร็วๆ เข้าแล้ว บางทีมันก็หายไปเอง
บางทีก็หายไปเพราะใช้อำนาจการภาวนาข่ม บางทีก็
หายไปเพราะเราใช้สติปัญญาพิจารณาหาเหตุหาผล จะ
ด้วยประการใดก็ตาม มันสำคัญอยู่ที่ ความจริงใจ ว่าเรา
จะหนีมันหรือไม่หนีเท่านั้น

พิธีกร เมื่อสักครู่หลวงพ่อย่อยถึงท่านพระอาจารย์มหาบัว มี
ญาติโยมฝากมาเรียนถามว่าได้อ่านประวัติพระอาจารย์
มันที่ท่านพระอาจารย์มหาบัวเป็นผู้เขียน ตอนหนึ่งมี
อยู่ว่า พระอาจารย์มันอยู่ในป่า แล้วพระพุทธร่องค์ลง
มาโปรดนี่ อยากจะกราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า ตาม
ความเข้าใจของญาติโยมคนนี้นะครับ พระพุทธร่องค์
ทรงนิพพานไปแล้ว ไม่ทราบว่ามีมาในลักษณะไหนครับ
หลวงพ่อกว่ามาแสดงธรรมให้หลวงปู่มันฟัง อยากขอ
ให้หลวงพ่อกว่าช่วยชี้แจงด้วยครับ

หลวงพ่อกว่า อันนี้เป็นปัญหาวิพากษ์วิจารณ์ในหมู่นักปราชญ์
ทั้งหลายที่ได้อ่านข้อเขียนของท่านอาจารย์มหาบัวใน
ตอนนี้ที่ว่า พระอาจารย์มันไปอยู่ในป่าภาวนาแล้วสงัด
ไปคุยกับพระพุทธรเจ้า พระอรหันต์ บางท่านก็บอกว่า
พระพุทธรเจ้า พระอรหันต์สำเร็จนิพพานไปแล้วเอาอะไร
มาคุยกับพระอาจารย์มัน แล้วท่านเห็นว่ามันเป็นไปได้

ใหม่ในลักษณะอย่างนี้ หลวงพ่อก็ตอบว่ามันเป็นไปได้ แต่พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ท่านไม่มาอยู่กับใครหรอก เพราะท่านนิพพานไปแล้ว ร่างกายตัวตนท่านก็ไม่มี ท่านจะเอากายที่โหนดมาปรากฏให้เราดูเราเห็น ท่านจะเอาปากที่โหนดมาคุยให้เราฟัง แต่ที่เป็นไปได้เช่นนั้น เพราะเป็นจิตรู้ของผู้ทำสมาธิภาวนาไปถึงขั้นหนึ่ง ซึ่งจิตสัมผัสธรรม ซึ่งทำจิตให้เป็นพุทธะ คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ที่นี้จิตดวงนี้ก็แสดงเป็นมโนภาพขึ้นมาให้เราเห็นได้โดยอัตโนมัติ

พิธีกร ที่ว่าเป็นนิมิตใช่ไหมครับ

หลวงพ่อก ที่ว่าเป็นนิมิตนั้นแหละ บางทีเห็นเป็นพระพุทธเจ้า พระสาวก เดินเข้ามาหาเรา หรือบางทีก็มาขึ้นเทศน์สอนเราอยู่ แต่แท้ที่จริงไม่ใช่พระพุทธเจ้าหรือพระสาวกเหล่านั้นเดินมาเทศน์หรือมานั่งเทศน์ให้เราฟัง แต่ว่าจิตรู้ของเราเองที่มันถึงธรรมแล้วนี้ สารพัดที่เขาจะแสดงปรากฏการณ์ให้เราดูเราเห็น เพื่อความมั่นใจในความรู้ของตัวเอง คล้ายๆ กับว่าเขาจะสร้างมโนภาพ สร้างนิมิตขึ้นมาเสริมศรัทธาที่เชื่อมั่นอยู่แล้วให้มันคงยิ่งขึ้น

พิธีกร หลวงพ่อครับ นิมิตนี้เป็นการปรุงแต่ง เป็นสังขารธรรมชนิดหนึ่งใช่ไหมครับ

หลวงพ่อก นักภาวนาทั้งหลายจะไปยึดเอาภูมิความรู้ที่เป็นภาษารูขึ้นมาในจิต หรือจะไปยึดเอานิมิตความปรุงแต่งของจิตเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติสมาธิ ถ้าไปยึด

เพียงแค่นั้นมันก็กลายเป็น วิปัสสนูปกิเลส ถ้าจิตสงบ
สว่างลงไป ไปยึดเอาความสว่างเป็นของดีพิเศษขึ้นมา
ก็เป็นวิปัสสนูปกิเลส

สิ่งที่เป็นนิมิตก็ดี สิ่งที่เป็นความรู้โดยภาษาเกิด
ขึ้นมาในจิตก็ดี หรืออาจจะมิไครมาแสดงธรรมให้เราฟัง
ก็ดี อันนั้นมันเป็นเพียงอารมณ์จิต เป็นแต่เพียงอารมณ์
สิ่งรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติ ซึ่งจิตสร้างเหตุการณ์นั้นๆ
ขึ้นมาเพื่อเป็นการอบรมสั่งสอนตัวเอง ที่นี้ ถ้านักปฏิบัติ
ท่านใดปฏิบัติแล้วมัวแต่ไปนับชั้นสมาธิ ชั้นญาณ ชั้น
ฌาน สิ่งรู้สิ่งเห็นทั้งหลายก็ไปติดอยู่ที่ตรงนั้น เพราะ
ฉะนั้น จะเป็นความรู้ซึ่งเรียกว่า ปัญญา ในสมาธิก็ตาม
เป็นนิมิตที่เกิดขึ้นก็ตาม ท่านให้กำหนดหมายเพียง
แค่เป็นอารมณ์จิตเท่านั้น จะไปยึดเอาสิ่งนั้นเป็นของดี
พิเศษ อันนั้นไม่ได้

พิธีกร ฉะนั้น ความหมายของหลวงพ่อก็คือ พระอาจารย์มัน
ที่มีนิมิตเห็นพระพุทธรองค์นี้ ท่านก็ทราบไม่ใช่ของ
จริง ท่านก็จิตตาม ท่านมีสติตาม ไข่ไหมครับหลวงพ่
หลวงพ่ ไข่ คือว่าถ้าหากนิมิตที่ปรากฏการณ์แก่ท่าน
อาจารย์มันนั้นนะ มันเป็นไปได้ในภาษิตที่พระพุท
เจ้าทรงสอนท่านว่ากลี “โยม้ง บัจจะติ ธัมม้ง บัจจะติ”
“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้น
ชื่อว่าเห็นธรรม ผู้ใดเห็นเราเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อว่าเห็น
พระสงฆ์ ผู้ใดเห็นธรรมเห็นพระสงฆ์ ผู้นั้นชื่อว่าเห็น
เรา” เพราะฉะนั้น ในเมื่อท่านอาจารย์มันท่านมีจิต

จ น ย ปุ ชา ๒๕๔๒

ของท่านบรรลุถึงคุณธรรมที่ทำให้จิตเป็นพุทธะ เป็น
จิตพุทธะแล้วนี้ ก็สารพัดที่จิตของท่านจะสร้างมโนภาพ
ขึ้นมาให้ท่านรู้ท่านเห็น อันนี้เป็นภูมิรู้ ภูมิธรรมของ
ท่านเอง

พิธีกร ท่านอาจารย์เสาร์เคยเล่าให้หลวงพ่อฟังว่าท่านเห็นนิมิต
อะไรบ้างไหมครับ

หลวงพ่อ ท่านอาจารย์เสาร์ไม่เคยเล่าให้ฟังอย่างนี้ แต่ว่า
ความรู้ความเห็นอะไรต่างๆ ในบางครั้งท่านก็เคยเล่าให้
ฟัง บางทีก็เห็นพระสาวก บางทีก็เห็นเทวดา อินทร์
พรหม ยม ยักษ์ อะไร ที่สำคัญที่สุดที่ท่านย้ายอยู่เสมอ
เวลาไปปรนนิบัติท่าน พอเพล่อว่างๆ ท่านก็พูดขึ้นมา
ลอยๆ ว่า เวลานี้จิตขำมันไม่สงบ มีแต่ความคิด

ที่นี้พอเราไปถามว่า จิตฟุ้งซ่านหรืออย่างไรท่าน
อาจารย์ ท่านก็บอกว่า ถ้ามันเอาแต่หยุดนิ่ง มันก็ไม่
ก้าวหน้า

ที่นี้ภายหลังมา หลวงพ่อก็จะมาพิจารณาตัดสินเอา
เองว่า การปฏิบัติสมาธิ ถ้าช่วงใดจิตต้องการหยุดนิ่ง
มันจะนิ่งอยู่เป็นชั่วโมง เป็นวัน ก็ปล่อยให้มันนิ่ง แต่ถ้า
ช่วงใดที่มันคิดปรุงแต่งตลอด ๒๔ ชั่วโมง ก็ให้มันปรุง
แต่งไป

ที่นี้ เราจะเอาอะไรเป็นจุดยืน

เอาสติตัวเดียวเป็นจุดยืน

จึงมาได้ความว่า ถ้าจิตสงบ นิ่ง ว่าง อยู่เฉยๆ
ไม่มีความรู้ มันก็รู้อยู่ที่จิต ก็เรียกว่า จิตตานุปัสสนา

สติปัฏฐาน แต่ว่าช่วงใดจิตเกิดความรู้ความคิดขึ้นมา
จิตมีสติไปกำหนดรู้อยู่ที่ความคิดเป็น ธรรมานุปัสสนา-
สติปัฏฐาน ที่นี้ในเมื่อจิตมีความคิดปรุงแต่ง สติ-
สัมปชัญญะตามรู้อยู่ตลอดเวลา กายเบา จิตเบา มั่นก็
เป็นเวหนานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถ้าเกิดมีปีติ มีความสุข
เป็นเวหนานุปัสสนาสติปัฏฐาน

ที่นี้ พื้นฐานของมัน เราก็รู้อยู่แล้วว่าสิ่งทั้งหลาย
เหล่านั้นมันจะเกิดขึ้นในขณะที่กายกับจิตยังมีความสัมพันธ์
กันอยู่ ถ้าหากว่าสมาธิละเอียดจนร่างกายหาย ปีติ
และความสุขก็ไม่มี

พิธีกร ความหมายของหลวงพ่อก็คือ ไม่ว่าจิตจะเป็นอย่างไร
ต้องมีสติตามรู้อยู่ตลอดเวลา

หลวงพ่อก ต้องมีสติตามรู้อยู่ตลอดเวลา

พิธีกร ตามประเพณี หลวงพ่อตั้งใจบวชใช้ไหมครับเมื่อสมัยก่อน

หลวงพ่อก ตั้งใจบวชจริงๆ ซึ่งพอบวชแล้วก็ตั้งใจศึกษาเล่า
เรียน

พิธีกร ที่หลวงพ่อบวชนี้ เพราะหลวงพ่อกคิดว่ามีความทุกข์ โลก
นี้มีความทุกข์ จึงแสวงหาทางพ้นทุกข์ หรืออย่างไรครับ

หลวงพ่อก ความรู้สึกมันก็เป็นเช่นนั้น แต่ว่าความรู้สึกทุกข
ทรมานตามความรู้สึกสามัญสำนึกธรรมดาเนี่ย มันมีอยู่ตั้ง
แต่เริ่มรู้เต็ยงสามา คือความรู้สึกน้อยอกน้อยใจว่า เรา
ขาดพ่อขาดแม่ ขาดความอบอุ่น แม้แต่ไปเล่นกับเพื่อน
บ้าน บางทีเขาก็โมโหมา เขาก็ด่า ใจลูกไม่มีพ่อแม่สั่ง
สอน อะไรทำนองนี้ มันก็รู้สึกกระทบกระเทือนจิต ความ
รู้สึกตลอดมา

จ น ย ปู ชา ๒๕๕๒

พิธีกร แล้วจริงไหมครับ มีเรื่องหนึ่ง สมัยหลวงพ่อกำลังนี้ หลวงพ่ออยากจะลองวิชา หลวงพ่อเพิ่งต้นตาลหักลงมา นี่เรื่องจริงไหมครับ

หลวงพ่อกี้ นี่เป็นเรื่องจริง ปี ๒๕๔๗ พอดี หลวงปู่ฝั้น ท่านไปจำพรรษาด้วย แล้วท่านก็อบรมสั่งสอนให้ฟังอาการ ๓๒ โดยที่ท่านเล่าให้ฟังเสมอว่า สมัยก่อนนี้ เราเดินธุดงค์ เราไม่เคยนั่งรถยนต์ อยู่มาวันหนึ่ง ญาติโยมเขามานิมนต์ให้นั่งรถยนต์ เราบอกว่า ไม่อยากนั่ง กลัวจะตกรถ จะเดินทางจากสกลนครไปอำเภอพรรณานิคม พอเดินทางไปเขาก็ขับรถไล่ตามหลังไป ไปแล้วเขาก็จอดคอย พอเราไปถึง เขาก็นิมนต์ให้ขึ้นรถ ทนคำอ้อนวอนของเขาไม่ไหวก็ขึ้นไปนั่ง พอไปถึงก็คิดว่ากลัวตกรถ เลยมากำหนดจิตฟังอาการ ๓๒ ท่านว่าที่นี้พอฟังไป พอไปถึง หะหะยัง หัวใจ จิตมันหยุดหยุดตรงที่ หะหะยัง หัวใจ แล้วก็ไม่ขยับไปไหน นิ่งอยู่ที่หัวใจนั้น จนกระทั่งมารู้สึกตัวเอาที่คนรถมาผลักหัวเข่าอย่างแรง ก็ตื่นขึ้นมา คนรถบอกว่า หลวงพ่อกี้ มัวแต่นั่งสมาธิ เครื่องยนต์มันหยุด ท่านก็เลยบอกว่า อ้าว ถ้ามันหยุดเพราะฉันนั่งสมาธิ ลองติดเครื่องดูซิ พอติดเครื่องแล้วเครื่องยนต์มันก็ติด แล้วก็วิ่งไปได้ เขาก็เรียนท่านว่า หลวงพ่อกี้ท่านนั่งสมาธินะ เพราะว่าจิตของหลวงพ่อกี้ไปบังคับให้เครื่องยนต์หยุดแล้วรถจะคว่ำ เพราะรถมันหยุดกะทันหัน ท่านก็เล่าให้ฟังบ่อยๆ ก็มาทำความรู้สึกในจิตใจว่า เออ ครูบาอาจารย์ท่าน

สอนเรา ถ้าท่านไม่สอนเรา ท่านคงไม่เล่าว่าอย่างนี้ ก็
เลยปฏิบัติตามที่ท่านสอน

อีกอย่างหนึ่ง ในช่วงนั้นหลวงพ่อก็มีโยมอุปัฏฐาก
คนหนึ่งเป็นฝรั่งชาวอังกฤษ เรียนจบดอกเตอร์แผนก
เภสัชฯ จากมหาวิทยาลัยอังกฤษ แล้วก็ป็นนักสะกด
จิตด้วยง ก็มาสอนวิชาสะกดจิตให้ หลวงพ่อก็มาปฏิบัติ
ที่นี้หลักการปฏิบัติก็มาเข้ากันกับการปฏิบัติของหลวงปู่
ฝันได้พอดี คือ เฟ่งอาการ ๓๒ แต่หลักของหลวงปู่
ฝันนี้ท่านให้พิจารณา ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ให้เห็น
เป็นของปฏิภูล นำเกลียดไสโครก แต่ว่าของอาจารย์
ไมเคิลนี่เขาจะบอกว่า ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น
กระดูก นี่มันจะแก่จะเน่าจะเปื่อยจะตายอยู่แล้ว จะไป
แข่งมันทำไม ต้องปลุกให้มันตื่น ต้องว่า มันแข็งแรง
มันดีอยู่เรื่อย อย่าไปว่ามันไม่ดี ผมของเราเกิดอยู่บน
ศีรษะก็ไม่หงอก ไม่ขาว ไม่อะไรต่ออะไร ว่ากันไป ก็
เดินไปตามสายอาการ ๓๒ เหมือนกัน ที่นี้ก็อาศัยหลัก
ปฏิบัติสมาธิ ๒ อย่าง ของอาจารย์ฝันกับป่าไมเคิลมา
ควบคู่กันไป ก็เล่นสะกดจิตเฟ่งแร่ เฟ่งอะไรไปหน่อย
อยู่มาวันหนึ่ง เดินไปดูศาลาการเปรียญ มันมีมะพร้าว
บังหน้าจั่วศาลา มองเห็นลายเทพพนมไม่ถนัด เลยยืน
มองอยู่ มานึกว่า เออ มะพร้าวต้นนี้ตัดลงเสียก็จะดี
นะ จะได้มองเห็นหน้าจั่วศาลาได้ชัดเจน ที่นี้จิตก็นึก
สนุกขึ้นมา เออ เทวดาช่วยตัดลงให้หน่อย พอเสร็จ
แล้ว จิตมันนึกขึ้นมา โอ้ย มันจะล้มทับหัว ก็เดินไปได้

ลัก ๕ ก้าว มะพร้าวมันก็หักลงมา ภายหลังมันก็ไป
ทดลองดูอีก ไปนั่งอยู่ใต้กิ่งไม้ที่มันเลื้อยระลงมา เวลา
คนเดินไปมามันระศีรษะ นั่งไปนั่งมาก็มองดู เออ กิ่งไม้
กิ่งนี้ใครเดินมามันก็กดขวางทางเดิน หักลงมาเสียก็ดี
พอนึกอย่างนั้นเสร็จแล้ว ในจิตมันนึกกิ่งไม้มันจะหัก ก็
รีบเดินหนี พอหนีไปพอพ้นอันตราย กิ่งไม้มันก็หักลง
มา

พิธีกร แล้วหลวงพ่อบิยายอย่างไรครับ มันเป็นเรื่องของพลัง
งานของจิตหรืออย่างไรครับ

หลวงพ่ อันนี้เราพูดตามหลักวิชานะ ธรรมชาติของจิต ถ้า
เราสามารถที่จะทำให้มันรวมลงสู่จุดใดจุดหนึ่งได้ ให้มัน
นิ่งอยู่ในจุดนั้นอย่างมั่นคงแล้ว มันก็จะเกิดพลังงาน
ของมันขึ้นมาโดยอัตโนมัติ ที่นี้จิตของคนเรานี้มันเป็น
ใหญ่ในร่างกาย มโนบุพพังคมา ธัมมา มโนเสฏฐรา
มโนมยา ธรรมทั้งหลายมีใจถึงก่อน มีใจเป็นใหญ่ มีใจ
เป็นประธาน สำเร็จแล้วแต่ใจ ในเมื่อใครสามารถทำจิต
หรือใจให้หยุดนิ่งอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งอย่างแน่วแน่ไม่ไหวติง
ถ้าหากว่าจิตดวงนี้เป็นสมาธิที่แน่วแน่เป็นธรรมชาติของ
สมาธิจริงๆ มันสามารถดึงดูดพลังรอบข้าง ซึ่งเรียกว่า
“พลังจักรวาล”

ในดวงอาทิตย์มีสนามแม่เหล็ก ดวงดาวมีสนาม
แม่เหล็ก ใจกลางของโลกเราก็มีสนามแม่เหล็ก ในตัว
ของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายก็มีธาตุเหล็ก ที่นี้ในตัวของ
เรานี้มีมโนธาตุหรือวิญญาณธาตุเป็นใหญ่ มโนธาตุ
หรือวิญญาณธาตุนี้ ถ้ารวมลงสู่จุดใดจุดหนึ่งอย่างมั่นคง

มันสามารถดึงดูดเอาพลังจากที่ต่าง ๆ มารวมกันที่จุดนั้น การสื่อสารของพลังแม่เหล็กนั้นคือกระแสไฟฟ้า เมื่อจิตสงบนิ่งลงไปเป็นสมาธิ จิตเป็นสมาธิตามธรรมชาติ เพราะมีความสว่างเป็นเครื่องหมาย นั้นแสดงว่ากระแสไฟฟ้าจากที่ต่าง ๆ มันมารวมอยู่ที่จุดนั้น ถ้าหากว่าท่านผู้ใดสามารถที่จะฝึกจิตให้ได้สมาธิอย่างมั่นคง ได้ฉานสมาบัติ สามารถที่จะอธิษฐานจิตเอาพลังฉานนั้นบันดาลให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปตามความต้องการก็ได้ เช่นอย่างนิยายปรัมปราที่เล่า ๆ กันเอาไว้ หรืออย่างในเรื่องรามเกียรติ์นี้ เป็นต้น

พระปิตุลาบำเพ็ญเพียรอยู่บ้นยอดเขามเหธร พอได้ยินเสียงพระรามหักคันศร เกิดโกรธ เหาะมาทางอากาศแล้วก็มากล่าวตู่พระราชาทองหลายที่มาชุมนุมกัน ว่า บอกมานะ ใครหักคันศรพระศิวะที่ข้าบรูชาอยู่ ใครมาบังอาจหักคันศรข้า คนนั้นจะต้องตายลูกเดียว บอกมาเดี๋ยวนี้นะ ถ้าไม่บอก ฉันจะทำแผ่นดินให้มันถล่มลงเป็นทะเลเดี๋ยวนี้นะ จะว่าฉันไม่ได้ หรืออะไรทำนองนี้

อันนี้ก็เกิดจากพลัง พลังจิต หรือพลังต่าง ๆ ที่มารวมอยู่ที่จิตนั่นเอง ซึ่งในสมัยปัจจุบันนี้มีผู้นำเอาพลังจักรวาลมาเผยแพร่ ที่ท่านทั้งหลายพากันสนใจกัน แต่ความจริงนี้ในเมืองไทยของเรานี้ เราเคยใช้พลังดังกล่าวนี้ เราใช้คำว่า พลังจิตบ้าง พลังวิชาอาคมบ้าง พลังของเทพเจ้าบ้าง พลังของพระพุทธรูปบ้าง มันเป็นเรื่องที่เราใช้กันมานานแล้วตั้งแต่ปู่ย่าตายาย สมัยก่อนที่ยังไม่มี

โรงพยาบาล หมอผู้เฒ่าผู้แก่รักษาลูกหลานมา ก็ใช้พลังจิต พลังวิชาอาคม เมื่อรวมแล้วก็คือ พลังจักรวาลนั่นเอง แต่คนที่เขามาเผยแพร่ใหม่นี้ เขามาตั้งชื่อใหม่ขึ้นเพื่อเรียกร้องความสนใจเท่านั้น

พิธีกร สรุปว่าตอนนั้นหลวงพ่อก็ลองแค่ ๒ ครั้ง แล้วหลวงพ่อก็ไม่ลองอีกเลย

หลวงพ่อก ไม่ได้ลองอีกเลย นอกจากว่ามันจะเป็นขึ้นมาเองโดยบังเอิญ

พิธีกร แล้วหลวงพ่อก็คิดว่า หลวงปู่ฝั้นก็น่าจะทำได้เช่นเดียวกันไหมครับ

หลวงพ่อก ทำได้ หลวงปู่ฝั้นก็ทำได้ ท่านกำหนด กายคตาสติ พอถึง หะทะยัง หัวใจ จิตหยุด เครื่องยนต์ก็หยุดได้

พิธีกร แล้วหลวงพ่อกเล่าให้หลวงปู่ฝั้นฟังไหมครับว่า หลวงพ่อกเพิ่งต้นมะพร้าวหักลงมาได้

หลวงพ่อก ตอนนั้นก็อยู่ด้วยกัน ไปเล่าให้ท่านฟัง ท่านบอกว่า เป็นพระเป็นเจ้า ไปเที่ยวหาหักต้นไม้ มันบาป เป็นอาบัตินะ —เฮ้า ไม่ได้เอามัดขวานไปฟันให้มันหัก จะเป็นอาบัติอยู่หรือ เพียงแต่นึกเท่านั้น —นั่นแหละ ตัวนี้นั่นแหละ คือตัวเจตนา ที่หลังอย่าทำ

พิธีกร อ้อ ท่านห้ามเลยหรือครับ

หลวงพ่อก ท่านห้ามเลย

พิธีกร ที่หลังหลวงพ่อก็ไม่ได้ลองอีกเลย

หลวงพ่อก ไม่ได้ลองอีกเลย แล้วการปฏิบัติก็มุงๆๆๆ ที่จะให้มันหมดกิเลสทำเดี่ยว ฤทธิ์ อิทธิพล อำนาจ หรือ ญาณความรู้จะไรต่างๆ ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติ มันเป็น

แต่เพียงผลพลอยได้เท่านั้น ที่นี้ความนับถือที่เราได้จาก
ประชาชน อามิส อติเรกลาภ ที่เกิดขึ้นมานี้ มันก็
เป็นแต่เพียงผลพลอยได้ แต่จุดมุ่งหมายของเราอยู่ที่ทำ
อย่างไรเราจึงจะทำให้บริสุทธิ์ หมดจด ปราศจาก
กิเลส อาสวะ สำเร็จพระนิพพานได้เท่านั้นเอง

พิธีกร หลวงพ่อ ครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่มีคุณสมบัติพิเศษแบบ
นี้ แต่ท่านก็เป็นพระที่ประสบความสำเร็จในธรรมได้โดย
ไม่มีคุณลักษณะแบบนี้ มีไหมครับ

หลวงพ่อ มี พระอรหันต์บางองค์เทศน์ไม่เก่งเท่าหลวงพ่อ
แต่ว่าจิตของท่านบริสุทธิ์สะอาดอยู่ ในครั้งพุทธกาลก็มี
มีพระองค์เล็กๆ องค์หนึ่งชื่อ พระลกุณฏกะภัททियเถระ
ท่านเป็นคนร่างเล็ก เป็นประเภทที่ว่าคล้ายเป็นคนค่อม
นั่นแหละ ที่นี้ตัวเล็กๆ พระพุทฺชนที่ไม่รู้เรื่อง ไปเห็น
ท่านก็จับศีรษะท่านบ้าง หยอกท่านบ้าง แต่ว่าท่านผู้
นั้นเป็นอรหันต์แล้วนะ ท่านไม่แสดงว่าท่านเป็นพระ
อรหันต์เป็นอะไรทั้งสิ้น แล้วก็แสดงตัวเป็นคนโง่ ไม่รู้
ประสีประสาอะไร จนกระทั่งพระพุทธเจ้าท่านทรงทราบ
ท่านจึงเทศน์เตือนพระทั้งหลายเหล่านั้น —นี่ องค์เล็กๆ
นี่ อย่าเข้าใจว่าเป็นสามเณรน้อยนะ เป็นพระมหาเถระ
แล้วนะ เป็นพระอรหันต์แล้ว นั่นแหละพระพุทฺชนจึง
ได้รู้

พิธีกร หลวงพ่อครับ จริงไหมครับที่ว่า หลวงปู่หลุย กับ หลวง
ปู่ฝั้น ท่านติดต่อสื่อสารกันได้ ท่านอยู่กันคนละแห่ง
แล้วติดต่อสื่อสารกันได้ทางจิตนี้จริงไหมครับ

หลวงพ่อ

อันนี้เป็นเรื่องจริง แต่ส่วนใหญ่ครูบาอาจารย์ท่านจะไม่ค่อยแสดงถ้าไม่จำเป็นจริงๆ อย่างสมัยที่หลวงพ่ออยู่ในกรุงเทพฯ พระอุปัชฌาย์ของหลวงพ่อก็คือท่านเจ้าคุณปัญญาพิศาลเถระ เป็นสหธรรมิกกับหลวงปู่เสาร์ ตอนนั้น ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณ น้องชายของท่านเจ้าพระคุณอุปาสักุณปูมาจารย์ (สิริจันทิ์ จันทร) อาพาธอยู่ที่วัดเขาพระงาม จังหวัดลพบุรี พอตกเย็นมาไปตำหมากถวายท่าน ท่านก็พูดขึ้นมาว่า โอ้ย ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณอยู่ๆ ก็ตาแตก แล้วอีกสักพักหนึ่งก็มีคนเอาโทรเลขมาส่งท่าน พอท่านอ่านแล้วท่านก็ อ้าว นึกเล่นๆ ทำไมมันเป็นจริงได้ละ จิตนึกขึ้นมาว่า ท่านเจ้าคุณศรีวรคุณตาแตก แล้วทำไมเป็นจริงได้ นึกเล่นๆ เฉยๆ ท่านก็พูดตลกๆ ของท่าน ครูบาอาจารย์ท่านก็สามารถรู้ได้นั้นแหละ แต่ท่านไม่ค่อยคุยนัก ครูบาอาจารย์ของเราในสายนี้ ถ้าไม่จำเป็นแล้วท่านจะไม่พูด

พิธีกร

หลวงพ่อครับ ช่วงที่หลวงพ่อประสบอุบัติเหตุเมื่อไม่นานมานี้ ตอนที่รถดูเหมือนจะรถคว่ำใช่ไหมครับ จิตของหลวงพ่อมีอาการเป็นอย่างไรในวินาทีนั้น

หลวงพ่อ

คือในช่วงนั้น ในช่วงที่เกิดอุบัติเหตุนี้ มันไม่ยอมรับรู้เลยว่าอะไรเกิดขึ้น มันหายวับไปเฉยๆ

พิธีกร

แล้วหลวงพ่อเห็นไหมครับว่ารถจะคว่ำ จะชน

หลวงพ่อ

ก็รู้ รู้ว่ารถจะเกิดอุบัติเหตุเท่านั้นมันก็วับหนีไปแล้ว

พิธีกร หมายถึงสลบไปหรืออย่างไรครับ

หลวงพ่อก็คือไม่ใช่สลบ คือจิตมันไม่รับรู้แล้ว

พิธีกร โดยหลวงพ่อกำหนดอย่างนั้น หรือมันเป็นเอง

หลวงพ่อก็คือมันเป็นเองของมัน ที่เกิดอุบัติเหตุในครั้งแรกนี้ ตอนนั้นรถมันจะแหกโค้งที่โค้งด้านเกวียนนี้แหละ ที่นี้เด็กเบรครถอย่างแรง รถมันก็หมุนกลับ แต่มันยังวิ่งไปตามถนนอยู่ ในช่วงนั้น พอรู้สึกว่าจะเกิดอุบัติเหตุ จิตก็วิ่งเข้าที่ ร่างกายตัวตนก็หายหมด รถก็หาย รู้สึกว่ามีแต่จิตสว่างลอยไปลอยมาอยู่นั้น ทั้งๆ ที่บริเวณนั้นเวลาเป็นกลางคืน มันมืด เดือนมืดด้วย มองไม่เห็นอะไร ในขณะนั้น มันมองเห็นต้นหญ้าต้นคา ต้นเล็กๆ น้อยๆ อะไร บริเวณรอบๆ นั้นสว่างไสวไปหมด แล้วมันไปหายเอาต่อเมื่อรถมันกลิ้งลงถนนไป แล้วไปหยุดนิ่งอยู่ พอรู้สึกตัวขึ้นมา เอ๊ะ ก็คิดว่าหาไฟฉายมาฉายดูหมูในรถว่าหมูจะเป็นอะไรกันบ้าง ก็ปรากฏว่าคนที่นั่งไปในรถด้วยกัน ๔ คน ทั้งหมดทุกคนนั่งนิ่งอยู่กับเบาะนั่งของตัวเอง ไม่มีใครกระเด็นตกลงไปเลย พอหลวงพ่อก็ได้ไฟฉายมาก็ส่องดูคนในคนนี้ มานึกสงสัยตัวเองว่า เอ๊ะ เราเป็นผีหรือเป็นคนกันแน่ เพราะว่าเหตุที่เกิดขึ้นมันน่าจะไม่มีอะไรเหลือ เพราะรถมันก็ยวบ ยับไปหมด ก็ปรากฏว่าไม่เป็นอะไร ในขณะที่จิตวิ่งเข้าที่ของมันนั้น เราไม่ได้กำหนด ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นเอง จึงมาได้คิดว่า การภาวนา จิตจะสงบหรือไม่สงบ อย่าไปเสียใจ ปฏิบัติไปเรื่อยๆ มันมีพลังสะสมกันทุกครั้งที่

เราปฏิบัติ เมื่อมันสะสมพลังของมันพร้อมแล้ว มันจึง
จะแสดงปฏิกิริยาของมันออกมาให้เราเห็นมหัศจรรย์ขึ้น
มา

พิธีกร แล้วจะคุ้มครองคนข้างเคียงได้ด้วยไหมครับหลวงพ่
หลวงพ่ คุ้มครองได้ด้วย

พิธีกร มีวัดๆ หนึ่งที่มีชื่อเสียงมาก ได้มีการบอกบุญที่จะสร้าง
เขาเรียกว่า เจดีย์ใหญ่ เป็นพระมหาเจดีย์ที่มีการลงทุน
มาก รู้สึกเป็นหมื่นล้านเลย จะเก็บจากเศรษฐีคนละล้าน
ให้ได้หมื่นคน ผมถามลูกศิษย์เขาว่าทำไมวัดนั้นเขาจึง
ทำอย่างนี้ เขาก็มีเหตุผลของเขานะครับ เขาตั้งใจ
ที่จะให้วัดตรงนั้นเป็นเหมือนศูนย์รวมของพระพุทธ-
ศาสนาที่ว่ามีเจดีย์ใหญ่ สามารถดึงดูดฝรั่งมั่งคั่งมาเมือง
ไทยได้ การดำริเช่นนี้ไม่ทราบว่าตามความเห็นของ
หลวงพ่ว่าขัดต่อพระพุทธศาสนาไหมครับ หรือว่าถูก
ต้องแล้ว

หลวงพ่ ถ้าพูดตามหลักพระพุทธศาสนา ก็ไม่ขัด แต่มัน
ขัดกับกาลสมัย อันนี้หลวงพ่เคยพูดอยู่เสมอว่า คน
ที่คิดสร้างอะไรใหญ่ๆ โตๆ ขึ้นมานี้ คล้ายๆ กับว่ามี
เจตนาที่จะลบล้างของเก่าที่มีอยู่ คือเหมือนๆ กับว่าจะ
ทำลายของเก่าให้มันสูญพันธุ์ไปเลย แล้วจะสร้างของ
ใหม่ขึ้นมาทับถมแทน

ในเมืองไทยเราในปัจจุบันนี้ เรามีครบอยู่ทุกภาค
แล้ว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็มีพระธาตุพนม ภาค
เหนือก็มีพระธาตุดอยสุเทพ ภาคกลางก็มีพระปฐมเจดีย์

นครปฐม ภาคใต้ก็มีพระศรีมหาธาตุ นครศรีธรรมราช
ของเราก็มีสิ่งที่เป็นอนุสาวรีย์ที่รำลึกถึงสมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าเป็นหลักพระพุทธรศาสนาอยู่แล้ว

หลวงพ่อก็ไม่ตำหนิว่าท่านดำริผิด หรือดำริถูก
เพียงแต่ออกความคิดเห็นว่า การที่จะคิดทำเช่นนั้น มัน
ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย เพราะเราจะต้องทำความเดือด
ร้อนให้แก่ประชาชน ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ประชาชนพา
กันอดอยากยากแค้นอยู่แล้ว ก็ยิ่งจะไปรบกวนประชาชน
มากขึ้น ก็ยิ่งจะไปกันใหญ่

สิ่งที่หลวงพ่อยอมรับว่าเป็นบาปหัวใจอยู่ทุกวันนี้
แล้วก็นึกขึ้นมาที่ไรก็นึกว่าตัวเองบาปอยู่เสมอ คือความ
คิดที่ว่า ศาสนาพุทธเข้ามาสู่เมืองไทย ๒,๒๓๘ ปี (นับ
ถึง พ.ศ. ๒๕๔๑) คณะสงฆ์ไทยควรที่จะมีทุนสำหรับ
บำรุงพระพุทธรศาสนาอิสระเฉพาะคณะสงฆ์อยู่ไม่น้อย
กว่า ๒,๒๓๘ ล้าน หรือ ๒,๒๔๑ ล้าน แต่ทุกวันนี้ทุน
กองกลางของคณะสงฆ์ไม่มีเลย นอกจากเป็นทุนส่วน
ของวัด ซึ่งมีอยู่บ้างแต่ก็ไม่พอที่จะทำอะไรได้ จึงมานึก
ตำหนิว่า ทำไมครูบาอาจารย์ของเราไม่คิดในเรื่องนี้ ถ้า
หากเราตั้งต้นคิดตั้งแต่สมัยศาสนาพุทธเข้ามาสู่เมืองไทย
หลังจากปรินิพพานแล้ว ๓๐๓ ปีนี้ เริ่มต้นตั้งแต่บัดนั้น
มาจนถึงปัจจุบันนี้ เข้าใจว่าคณะสงฆ์จะมีเงินบำรุง
ศาสนาโดยไม่ต้องไปรบกวนศรัทธาของใครนี้ไม่น้อยกว่า
๒ พันกว่าล้าน แต่นี้เราไม่มีอะไรสักอย่างสักนิดหนึ่ง

ที่นี้ส่วนท่านที่คิดจะสร้างเจดีย์ใหญ่โตมโหฬารนี้ ไม่ได้
ต่าหนิว่าท่านทำผิดหรือ ก้อนโมทนาด้วย แต่ว่ามัน
ยังไม่เหมาะสมกับกาลสมัย

พิธีกร ตามที่ผมเข้าใจคืออย่างนี้ คือพระพุทธองค์ทรง
สละราชสมบัติคือหนีจากวัตถุกุ ออกไปบวชอยู่ตามป่า
ตามเขา ที่นี้ถ้าเราจะเอาวัตถุกุมาเป็นเครื่องตั้งศรัทธา
ของชาวต่างชาติ หลวงพ่อว่าจะเหมาะสมไหมครับ

หลวงพ่อ มันไม่เหมาะสม แล้วก็เกินไปไม่ได้ด้วย อย่างว่าแต่
ชาวต่างชาติ ต่างประเทศ แม้แต่ชาวไทยเราเอง รู้สึก
ว่ามันไม่เหมาะสมสำหรับสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าเราจะแบ่ง
ขั้นตอนของการเป็นไปของศาสนาของเรา ก็มียู่ ๓
ประเภท หมายถึงจุดมุ่งหมายของผู้ทำกิจของพระ
ศาสนา คือผู้เผยแผร์

๑. ศาสนนบุคคล เผยแพร่ธรรมะเพื่อให้ได้ความ
นิยมนับถือจากประชาชน

๒. ศาสนนวัตถุ เผยแพร่ธรรมะเพื่อให้ได้มาซึ่ง
วัตถุ เช่น สิ่งปลูกสร้างต่างๆ เป็นต้น

๓. ศาสนนธรรม พวกศาสนนธรรมนี้ไม่ได้มุ่งผล
ประโยชน์อะไรในทางวัตถุ มุ่งที่จะสอนธรรมะให้คนเข้า
อกเข้าใจในธรรมะ แล้วปฏิบัติดีปฏิบัติชอบถ้อยเดียว

เพราะฉะนั้น นักทำกิจพระศาสนา หรือผู้รับผิดชอบ
กิจพระศาสนา เมื่อเรามาแยกบุคคลแล้วก็ได้ ๓
ประเภท ที่นี้มาในปัจจุบันนี้ ทางคณะพุทธบริษัทเรา
โดยเฉพาะคณะสงฆ์นี้ ท่านเผยแผร์ศาสนาไปเพื่ออะไร

เราก็ไม่บังอาจไปวิพากษ์วิจารณ์ท่าน เพราะเป็นเรื่องส่วนตัวของท่าน แต่ทางที่ดีที่ชอบนั้น ควรจะเน้นไปในทางศาสนธรรมให้มากที่สุด เพราะว่าโลกสมัยนี้เจริญแล้ว วัตถุก็เจริญจนชาวโลกเขามุ่งทางด้านวัตถุแล้ว จะเอาวัตถุไปล่อไม่สำเร็จ นอกจากเหตุผลแล้วหลวงพ่อกเคยพูดเสมอว่า การศึกษาธรรมะนี้ ถ้าเราศึกษากันตามหลักของธรรมชาติ โดยยกพระพุทธเจ้าไปไว้ที่อื่น ยกพระเจ้า พระเป็นเจ้าไปไว้ที่อื่น ตั้งไว้ในฐานะที่เป็นที่เคารพบูชา เป็นหลักจิตหลักใจของแต่ละศาสนา แต่เมื่อเรามาศึกษาธรรมะ เราควรจะได้ศึกษาธรรมะตามกฎของธรรมชาติ ถ้าเรามาเรียนธรรมะตามกฎของธรรมชาติ โดยไม่ต้องไปอ้างเอาว่าพระเจ้าบันดาล พระพุทธเจ้าบันดาล อะไรทำนองนี้ เราก็จะไปพบธรรมะอันเป็นสัจธรรม แม้แต่พระพุทธเจ้าเองเคยเทศนาแล้ว ในเมื่อเทศน์จบ พระองค์ก็ยังคงบอกว่า “อักษาตาโร ตถาคตา — พระตถาคตเจ้าเป็นแต่เพียงผู้บอก ใครจะได้ดิบได้ดีต้องลงมือปฏิบัติเอา” ท่านว่ากันอย่างนี้ แล้วพระพุทธองค์ไม่เคยประกาศทำนายว่าฉันจะช่วยใครให้สำเร็จอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่เคยมี มีแต่อดีตชาติ อดีตโน นาโถ อย่างเดียวเท่านั้น

พิธีกร รู้สึกว่าพระเครื่องจะมีความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ นะครับ อยากจะกราบเรียนถามหลวงพ่อกว่า จริงๆ แล้ว เวลาคนเราแคล้วคลาดนี้ เป็นเพราะอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเครื่อง หรือเพราะบุญกรรมดีของเขาในอดีตชาติช่วยไว้

อันไหนสำคัญกว่ากันครับ

หลวงพ่อบ๊านนี้ อะไรรช่วยหรืออะไรรไม่ช่วย หลวงพ่อบ๊านจะไมรรดัดสิน แต่จะเอาข้อเท็จจริงมาเปรียบเทียบกัน เช่น อย่างทหารเข้าสนามรบ แต่ละคนๆ ก็ห้อยพระไปเป็นกิไล้ๆ เหมือนกัน แต่เสร็จแล้วศพทหารที่ตายนั้นแหละ แต่ละคนๆ นี๊เวลาเขาเอาศพมา พระเป็นหอบๆ เหมือนกัน ทีนี้บางคนไม่มีอะไรรติดตัวเลย แต่ว่าจิตใจเขามีสิ่งยึด คือ พระพุทธรเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ หรือความศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาของเขา เขาเชื่อมั่นและเขาก็รอดตายมา เพราะฉะนั้น เมื่อสรุปแล้วมันก็ขึ้นอยู่กับกฎของกรรมนั้นแหละเป็นใหญ่

พิธีกร แต่บางครั้งบ๊านมีของครูบาอาจารย์ก็ปกป้องคุ้มครองเราได้ครับหลวงพ่อบ๊าน

หลวงพ่อบ๊าน ก็ปกป้องคุ้มครองเราได้เป็นบางครั้งบางคราว แต่ ว่าไม่ใช่เรื่องที่เป็นอมตะ

พิธีกร เพราะฉะนั้น คนที่นั่งอยู่กับหลวงพ่อบ๊านในวันนั้น ที่ว่าเขาปลอดภัย นี๊ก็เป็นกรรมดีของเขาในอดีตช่วยเหลือด้วย

หลวงพ่อบ๊าน เป็นกรรมในอดีตของเขาช่วยเหลือด้วย

พิธีกร อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยที่หาดใหญ่ที่เขาสอนทางด้านจิตวิทยา เขาศึกษาเรื่องของความโกรธ บางครั้งก็เป็นประโยชน์เหมือนกัน อย่างน้อยก็เป็นประโยชน์ในการที่จะทำให้งานบางอย่างสำเร็จได้ ในทางพุทธศาสนานี๊ ถือว่าความโกรธเป็นสิ่งไม่ดี หลวงพ่อบ๊านมีความคิดเห็นอย่างไรรครับที่ความโกรธเป็นข้อเสียตลอดไป ถือว่า

ความโกรธเป็นสิ่งที่ไม่ถูก ควรระงับยับยั้งใจไว้ เรื่อง
นี้หลวงพ่อก็จะตอบอย่างไรครับ

หลวงพ่อกิเลสอันเป็นค้ำมูลที่เรียกว่า อุกุศลมูล มันก็มีอยู่
๓ อย่าง คือ โลภะ ความโลภ โกรธ ความโกรธ หรือ
โทสะ ความโกรธ โมหะ ความหลง ทั้ง ๓ อย่างนี้มัน
เป็นกิเลสที่เป็นค้ำเป็นมูล ทำให้เกิดบาปอกุศลต่างๆ
แต่ในเมื่อเรามาพิจารณากันให้ละเอียดลึกซึ้งลงไปแล้ว
ทุกสิ่งทุกอย่างในจักรวาลนี้ ทั้งสิ่งที่เรานิยมชมชอบว่า
เป็นของดี หรือตำหนิประณามว่าเป็นของไม่ดี ก็ล้วน
แต่เป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ทั้งนั้น เพราะฉะนั้น กิเลสก็
เป็นสิ่งที่เป็กลางๆ ฝรั่งเขาเข้าใจเช่นนั้นว่า ความ
โกรธนี่ก็เป็ประโยชน์ที่จะกระตุ้นเตือนให้เขาคิดหาทำ
อะไรที่จะหนีความทุกข์ ความเดือดร้อนนั้นๆ ได้ เช่น
อย่างโกรธความทุกข์ยากลำบากที่ต้องเดินด้วยเท้าเปล่า
เหมือนอย่างสมัยโบราณ เขาโกรธความลำบาก เขา
ก็มาสร้างยานยนต์พาหนะอะไรขึ้นมาได้ เช่นอย่างพระ
พุทธเจ้าโกรธกิเลสทั้งหลาย ก็อยากหนีกิเลส ก็บำเพ็ญ
บารมีเพื่อได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรเจ้า อันนี้เรามาพิจารณา
อย่างนี้ จึงสรุปได้ความว่า กิเลส โลภ โกรธ หลง ทั้ง
หลายนี้ มันเป็เหมือนกับไฟ ไฟเป็นของร้อน เป็
อันตรายมหาดาล แต่คนที่รู้จักใช้ไฟให้เกิดประโยชน์
ด้วยความระมัดระวังมีสติสัมปชัญญะ ไฟก็เป็ประโยชน์
แก่มนุษย์อย่างมหาดาล เช่นอย่างไฟฟ้า ตัวอันตราย
ที่ร้ายแรงที่สุดก็คือไฟฟ้า ถ้าเผลอแพล้บเดียวก็ตาย

คนที่รู้จักใช้ให้มันเป็นประโยชน์ก็สามารถใช้เป็นแรงผลักดันจรรวดไปลงดวงจันทร์ได้

เพราะฉะนั้น ท้าว ุ ไปนี้ กิเลส ถ้าคนฉลาดที่จะเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เก็บเอาไว้ให้มันคอยกระตุ้นเตือนใจ ให้เกิดความทะเยอทะยานในความอยากได้ อยากดี อยากมี อยากเป็น คนเราทุกคน สิ่งที่เราต้องการก็มี ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และอำนาจ และสิ่งดังกล่าวนี้เรามีสิทธิเสรีภาพในการแสวงหา แต่ว่าการแสวงหาต้องมีขอบเขต เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงสอนให้เราใช้กิเลสให้เกิดประโยชน์โดยความเป็นธรรม ท่านจึงเอาศีล ๕ มาเป็นหลักดีเส้นตายเอาไว้ ถ้าใครจะหาผลประโยชน์ให้ถูกต้องด้วยศีลธรรม ไม่เบียดเบียนเรา ไม่เบียดเบียนเขา ให้ยึดศีล ๕ เป็นหลัก ความหมั่น ความขยัน ความโกรธ เราอาจจะเอาเป็นกำลังในการกระตุ้นเตือนใจของเราให้เกิดทะเยอทะยานในการหนีให้พ้นจากสิ่งที่เราไม่ชอบ ก็เป็นการใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้น ความหมายของหลวงพ่อก็คือว่า เราจะใช้ความโกรธให้เป็นประโยชน์ก็ได้ แต่ให้มีเจตนาที่เป็นกุศล

หลวงพ่อ ไซ้

พิธีกร แล้วให้มีสติคอยคุม

หลวงพ่อ ไซ้

พิธีกร คราวนี้อีกเรื่องครับหลวงพ่อ ผมรู้สึกว่าคนทุกวันนี้ไม่ค่อยเชื่อเรื่องกรรม มองว่าเรื่องกรรมนี้ไม่น่าเป็นจริง หลวงพ่อมีประสบการณ์จริงในชีวิตของหลวงพ่อไหมครับ

ยกตัวอย่างในชีวิตจริงที่หลวงพ่เห็นมาว่า ทำกรรมชั่ว
ก็ได้รับผลชั่วอย่างนั้น หลวงพ่เคยพบเห็นอะไรพ่ที่จะ
กล่าวให้ฟัง มีบ้างไหมครับ

หลวงพ่ การจะให้คนซึ่งมีสติปัญญาอ่อน มึนเลสรุนแรง
ไปยอมรับกฎของกรรมนั้นเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ แล้วเขายังไปตำหนิพระพุทธ-
เจ้าว่าบัญญัติบาปกรรมเอาไว้ลงโทษบุคคลผู้ทำไม่ถูกใจ
สร้างนรกไว้สำหรับลงโทษผู้ทำไม่ถูกใจ สร้างสวรรค์ไว้
สำหรับรองรับหรือบำรุงบำเรอผู้ที่ทำถูกอกถูกใจ เขายัง
ตำหนิพระพุทธเจ้าอยู่อย่างนี้ แต่แท้ที่จริงพระพุทธเจ้า
ท่านไม่ได้สร้างอะไรขึ้นมาในจักรวาลนี้ แต่พระองค์
สามารถทำทนายว่า เราสามารถรู้จริง เห็นแจ้งทุกสิ่งทุก
อย่างในจักรวาลนี้ คือรู้จริงตามกฎของธรรมชาติ

ที่นี้กฎธรรมชาติที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
คือกฎของกรรม มนุษย์ที่มีเจตนาจะทำอะไรลงไปด้วยความ
ตั้งใจ ในเมื่อทำลงไปแล้วสำเร็จเป็นกรรม เมื่อ
สำเร็จเป็นกรรมแล้วมันก็มีผลสนอง ผลที่มาสอนนั้น
ก็เป็นกฎของธรรมชาติ เพราะฉะนั้น ในเมื่อเรามีความ
เชื่อมั่น และพิจารณาให้มันซึ่งลงไปแล้ว ธรรมะหรือกฎ
เกณฑ์ที่พระพุทธเจ้านำมาสอนเรา มันเป็นเรื่องส่วน
ตัวของพระองค์ทั้งนั้น การระลึกชาติหนหลังได้นั้นแหละ
เป็นหลักฐานพยาน พระองค์ย่อมระลึกชาติได้ตั้งแต่ ๑
ชาติ จนกระทั่งล้านๆ ชาติ นับไม่ถ้วน แต่ละภพ
แต่ละชาติ พระองค์เคยเกิดเป็นอะไร เพราะบุญกรรม

อะไร พระองค์ก็รู้หมด เช่นอย่างคำสอนที่ว่า สิ่งนี้เป็นบาปนะ อย่าทำ ทำแล้วจะตกนรก ก็หมายความว่าพระองค์เคยทำบาปสิ่งนี้ตกนรกมาแล้ว ก็นำมาสอนเรา สิ่งนี้เป็นบุญ ทำแล้วขึ้นสวรรค์ ก็แสดงว่าพระองค์เคยทำบุญอย่างนี้ขึ้นสวรรค์มาแล้วจึงนำมาสอนเรา ถ้ายังไม่สำเร็จพระนิพพาน ตายแล้วไปเกิดเป็นพระพรหม พระองค์ก็เคยบำเพ็ญฌานไปเกิดเป็นพระพรหมมาแล้ว การบำเพ็ญศีล สมาธิ ปัญญา ในเมื่อศีล สมาธิ ปัญญา บริสุทธิ์ บริบูรณ์ ทำให้สำเร็จพระนิพพาน พระองค์ก็ทำสำเร็จมาแล้ว

ทีนี้ถ้าหากว่าทุกคนมาศึกษาให้รู้ให้เข้าใจตามกฎของธรรมชาติ เชื้อกรรมและกฎของกรรม มันก็พอจะแก้กฎวิมานะของท่านทั้งหลายเหล่านั้นได้ แต่ถ้าหากไม่ยอมรับแล้วจะสอนกันอย่างไร มันก็ไม่ไหวแล้ว ไปไม่รอด

พิธีกร สมัยหลวงพ่อก่อนๆ วัตถุไม่ค่อยมีมาก แต่สมัยก่อนมีความร่มเย็นเป็นสุขกว่าสมัยปัจจุบันนี้ที่มีวัตถุมากมาย หลวงพ่อมีความเชื่อเช่นนั้นไหมครับ

หลวงพ่อก่อนมันร่มเย็นเป็นสุขมากกว่าสมัยปัจจุบันนี้ แม้แต่ความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยทั่วๆ ไป ยกตัวอย่างเช่น กรณีพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินรกร้างว่างพื้นที่นอาก ถ้ามีการขัดผลประโยชน์ขึ้นมา คนเฒ่าคนแก่เขาประชุมกัน วินิจฉัยตัดสินเอากลางบ้านกัน ไม่เคยถึงโรงถึงศาลกัน ก็รู้สึกว่าเขาอยู่กันอย่างสงบ ถึงแม้ว่าใน

ด้านวัตถุ ในด้านวิทยาศาสตร์จะไม่เจริญก็ตาม แต่ก็รู้สึก
ว่าเขาอยู่เย็นเป็นสุข สงบสบายดี ที่นี้ถ้าจะเทียบกับ
ความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันนี้ คนในปัจจุบันนี้อาจจะ
เก่ง อาจจะมีความสามารถเหนือกว่าคนในสมัยนั้น แต่
เข้าใจว่าหาความสุขได้น้อย คนในสมัยก่อน สมัยโบราณ
นี้ มันจะเป็นความสุขทางใจมากกว่า แต่มาปัจจุบันนี้
ความสุขของอามิส อิงวัตถุ เรียกว่า อามิสสุข สุขอิง
อามิส

สมัยเมื่อก่อนอยู่กับครูบาอาจารย์ ข้อวัตรปฏิบัติ
นี้เคร่งครัด แต่มาสมัยปัจจุบันนี้มันเปลี่ยนแปลงไป เมื่อ
ก่อนนี้เราอยู่ในวัด เรายึดอยู่ในกฎกติกาของวัดเท่านั้น
รองจากพระวินัยที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ให้ปฏิบัติตาม
จารีตประเพณี วัฒนธรรมนอกวัดนี้เราจะไม่เอามาขัด
แย้งกับมติของครูบาอาจารย์ สมัยนั้นครูบาอาจารย์พูด
แล้ว พูดคำไหนเป็นคำนั้น ไปฝ่าฝืนไม่ได้ มาในสมัย
ปัจจุบันนี้ ถ้าสมมุติว่าวัดเราควรจะเป็นอย่างนี้ๆ จะไป
ทำอย่างนั้นๆ ไม่ได้ เขาจะบอกว่า อย่างวัดอื่นเขายัง
ทำได้

พิธีกร หลวงพ่อพูดถึงพุทธทำนาย พอดีผมก็เคยเห็นหนังสือ
เล่มหนึ่งเกี่ยวกับพุทธทำนาย มีอยู่ตอนหนึ่งที่พระเจ้า
ปเสนทิโกศลทรงฝันเห็นว่าคนเฝ้าเงินธนังแดงไปแลก
กับนมเปรี้ยว พระพุทธองค์ก็ทรงทำนายว่า เมื่อมนุษย์
ไม่มีศีลธรรมนี้ ถึงจุดหนึ่งจะมีคนเอาพระพุทธศาสนา
ของพระองค์ไปทำมาหากิน ไปหลอกลวงชาวบ้านเพื่อ
แลกกับเงินทองต่างๆ ซึ่งทุกวันนี้ก็เริ่มเห็นมากขึ้น

จ านี ย ปู ขา
๒๕๔๒

เรื่อย ๆ นะครับ

หลวงพ่อบ๊วย มันก็เป็นไปแล้ว

พิธีกร ผมขอกราบเรียนถามหลวงพ่อบ๊วย พระแท้ กับ วัดแท้
ต้องมีคุณสมบัติอย่างไรครับ อยากให้เตือนผู้ชมผู้ฟัง
พระทั้งหลายด้วย

หลวงพ่อบ๊วย พระแท้ กับ วัดแท้ นี่ มีวินัยที่พระพุทธองค์ทรง
บัญญัติเอาไว้เป็นหลักตัดสิน โดยทั่วไปแล้ว หลังจากที่
อุปสมบทเป็นพระแล้ว พระอุปัชฌาย์สอนอนุศาสน์
ชีวิตของนักบวชนี้ เป็นอยู่ด้วยข้าวก่อนที่ชาวบ้านเขาใส่
บาตรให้ เป็นอยู่ด้วยผ้าห่มห่มบังสุกุลที่ชาวบ้านถวาย
เป็นอยู่ด้วยการอยู่ในเสนาสนะอันสงัดเงียบที่ชาวบ้าน
เขาสร้างถวาย เป็นอยู่ด้วยยาแก้โรคภัยไข้เจ็บที่ชาว
บ้านเขาศรัทธาถวาย พระองค์จึงสอนให้เรายินดีใน
ปัจจัย ๔ คือ จีวรได้แก่ผ้าห่มห่ม บิณฑบาตได้แก่
อาหารสำหรับเลี้ยงชีวิต เสนาสนะได้แก่ที่อยู่อาศัย
คิลานเภสัชได้แก่การรักษาโรค ท่านสอนให้ยินดีตาม
กำลังศรัทธาที่ญาติโยมเขาถวายมา

พิธีกร ถ้าอย่างนั้นก็หมายความว่า สมัยหลวงพ่อบ๊วยนั้น เป็น
อยู่ลำบากกว่าพระสมัยปัจจุบันนี้มากใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบ๊วย ลำบากกว่าสมัยปัจจุบันเยอะ สมัยนั้นมันฟุ่มเฟือย

พิธีกร แล้วสมัยก่อน ครูบาอาจารย์ท่านเข้มงวดไหมครับ ท่าน
ดุไหมครับ

หลวงพ่อบ๊วย เข้มงวด ดุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใครไปเป็นลูกศิษย์
ที่แรกนี่ ปีแรกนี่จะโดนดุไม่หยุดยั้ง ที่นี้พอท่านใจดีแล้ว

ท่านเลิกดูแล้ว หลวงพ่อก็แอบไปถามท่านว่า มาอยู่ด้วยที่แรกทำไมคุณัก ท่านบอกว่า เขาจะคัดเลือกเอาคนดีต้องทำอย่างนี้ ถ้าคนไม่ดีมันทนการดูดำไม่ได้ก็หนีไป ก็หมดภาระเราไป ถ้าคนใดที่มันทนอยู่ อดทนต่อการดู การดำ การขับ การไล่ นั้นแสดงว่ามันมีความอดทน มันมีความจริงใจที่จะมาเอาดีกับเรา

พิธีกร แล้วอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้วัดในปัจจุบันนี้เข้มงวดน้อยลง ครูบาอาจารย์เข้มงวดน้อยลง คุณน้อยลงครับ

หลวงพ่อ ครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ ในเมื่อเหตุการณ์มันเป็นอย่างนี้ ท่านจะคุมมากนักท่านก็เมื่อย พุดเองง่ายๆ อย่างนี้แหละ อบรมสั่งสอนกันแค่นี้พออย่างไรมันก็อยู่แค่นั้น ส่วนใหญ่ท่านจะตัดสินใจ เดี่ยวนี้มันจะเข้าลักษณะที่ว่า ตัดช่องน้อยเอาตัวรอดแต่ตัวคนเดียว จะมาแบกมาหามหมู่คณะอยู่ที่นี่ มันไปไม่รอดแล้ว บางท่านก็อาจจะคิดอย่างนั้น

พิธีกร หลวงพ่อครับ แล้วพระลูกวัดมีความอดทน มีความตั้งใจน้อยลงไหมครับเมื่อเทียบกับสมัยหลวงพ่อนุ่มๆ

หลวงพ่อ มีความตั้งใจน้อยลง

พิธีกร ผมเคยอ่านประวัติของ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เทศก์ รู้สึกว่าท่านจะมีความเข้มงวดในวินัยอย่างยิ่ง มีความเพียรพยายามอย่างยิ่ง เคียวเขี้ยวตัวเองมากเลยครับ ท่านมีความอดทนสูงมาก

หลวงพ่อ เดี่ยวนี้สมัยนี้ เราจะไปดำหนิแต่พระเล็กเถรน้อย ถ้ายาวก็ไม่ได้ เมื่อก่อนนี้ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติให้

ดูเป็นตัวอย่าง ท่านสอนลูกศิษย์ด้วยการทำให้ดูเป็น
ตัวอย่าง แต่มาสมัยนี้ สิ่งแวดล้อมทั้งหลาย เหตุการณ์
ก็ประดังกันเข้ามา ครูบาอาจารย์บางทีก็กลายเป็นนัก
ธุรกิจไปหมด การเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหา
ก็น้อยลงไป ในที่สุดลูกศิษย์ลูกหา ก็กำเริบเลิบบานขึ้น มา
มันเป็นกัก เป็นพวก จนไม่สามารถปราบให้อยู่แล้ว

พิธีกร ครูบาอาจารย์สมัยก่อน อย่างท่านอาจารย์เสาร์นี้ ท่าน
เทศน์สอนไหมครับ หรือท่านให้หลวงพ่อบุญบิณฑิย
เดียว

หลวงพ่อบุญบิณฑิย ท่านมุ่งสู่การปฏิบัติอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งหลวงปู่เสาร์ท่านสอนนี้ ท่านให้ทำอย่างนี้ๆๆ แล้ว
จะไม่อธิบายเหตุผลให้ฟัง ถ้ามีใครถามว่า อยากภาวนา
ทำอย่างไร ท่านอาจารย์ตอบว่า—พุทโธ สิ —พุทโธ
แปลว่าอะไร —อย่าถาม —ภาวนาพุทโธแล้วจะได้
อะไรดีขึ้น —ถามไปทำไม ฉันให้ภาวนา พุทโธ

พิธีกร ถ้าติดขัดภาวนาแล้วถามท่านได้ไหมครับ

หลวงพ่อบุญบิณฑิย ได้ ถ้าภาวนาไปแล้วเกิดปัญหาติดขัด ถามได้ ถ้า
สิ่งใดเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง ท่านว่า “เร่งเข้าๆๆ”
ถ้าอะไรที่มันไม่ถูกต้อง ท่านบอกว่าไม่ให้ทำอย่างนี้ แค
่นั้น

พิธีกร สมัยก่อน เท่าที่ผมอ่านพบ ครูบาอาจารย์ท่านมักจะไป
ตามป่า แล้วลูกศิษย์ของท่านก็ตามไปด้วย ที่นี้ ช่วง
หลังนี้ทำไมไม่ค่อยมีอย่างนี้ครับ

หลวงพ่ ช่วงหลังไม่มีอย่างนี้เพราะสถานการณ์บ้านเมือง มีอันเปลี่ยนแปลงไป เดียวนี้ไปที่ไหนมันก็มีแต่ผู้แต่คน ที่นี้จะไปอยู่ในป่าลึกอย่างเขาใหญ่นั่นก็เป็นป่าสงวน ไปเสียแล้ว

พิธีกร ถามเรื่องการภาวนาสักกนิคนะครับ ตามที่ผมศึกษามา นี่ ผู้ที่เข้าถึงฌานแล้ว ทำไมถึงถอยกลับมาสนใจความสุขทางโลก ทั้งๆ ที่ความสุขในฌานเป็นความสุขที่ ประณีตกว่าความสุขทางโลกอีก ฌานเสื่อมได้หรือ ครับ หลวงพ่

หลวงพ่ ฌานมันเสื่อมได้ อันนี้ต้องเข้าใจว่า สมาธิก็คือ ฌาน ฌานก็คือสมาธิ ที่นี้ความสำเร็จโสดาบัน สกิทาคา อุนาคา อรหันต์ ไม่ใช่ฌาน มันเป็นการหมดกิเลสตาม ขั้นตอน เครื่องหมายของความหมดกิเลส พระโสดาบัน ละสังโยชน์ได้ ๓ พระสกิทาคามีละสังโยชน์ได้ ๓ กับ ทาราคะ โทสะ โมหะ ให้เบาบางลง พระอนาคามีละ สังโยชน์ได้ ๕ พระอรหันต์ละได้ ๑๐ ในเมื่อละได้แล้ว ท่านก็บรรลุถึงจุดหมายแห่งความบริสุทธิ์สะอาด กิเลส อาสวะน้อยหนึ่งไม่มีเหลืออยู่ในจิตใจของท่าน อันนั้นคือ ความเป็นอมตะที่ไม่รู้จักเสื่อม

ศีล สมาธิ ปัญญา ญาณ ฌาน อะไรต่างๆ นี่เป็น แนวทางปฏิบัติ เป็นแผนการปฏิบัติ สมาธิ ฌาน ญาณ อะไรต่างๆ มันเป็นภูมิธรรมที่เกิดจากการปฏิบัติ แต่ ภูมิธรรมอันนี้มันก็เป็นแต่เพียงอุปกรณ์ ช่วยให้จิตของเราหมดกิเลส แต่มันก็ยังเป็นเรื่องของโลกๆ

พิธีกร หลวงพ่อครับ เมื่อได้ความรู้สึกที่สัมผัส ปิติ กับ สุข ใน
ฉณานแล้วนี้ ทำไมจึงหันมาสนใจกิเลสทางโลกซึ่งมันต่ำ
กว่าละครับ

หลวงพ่อ เพราะว่าปิติและความสุขในฉณานนี้ มันรู้สึกสัมผัส
สบายก็เฉพาะเมื่ออยู่ในฉณาน ในเมื่อออกจากฉณานมา
แล้วมาสัมผัสกับสิ่งที่เป็นกิเลสทั้งหลาย มันก็รู้สึกยินดี
ยินร้าย มีความกำหนดยินดียินยอมใจอยู่ เพราะฉะนั้น สิ่ง
ที่ฝังจิตฝังใจของเรามานี้ มันฝังมาหลายภพหลายชาติ
บางที ฉณาน สมาธิ ปิติ และความสุข อาจจะเกิดขึ้น
เฉพาะในภพนี้ ชาตินี้ หรือหากว่าเคยเกิดมาในภพก่อน
ชาติก่อน มันก็มีเสื่อม มีเจริญ มีขึ้นๆ ลงๆ อยู่อย่าง
นั้น เพราะมันเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน

พูดถึงภูมิของสมาธิ ภูมิฉณานอะไรต่างๆ นี้ แม้ผู้
สำเร็จพระอรหันต์แล้วก็เสื่อมได้ เพราะเป็นวิถีทางเดิน
ของจิต เป็นโลกียวิสัยทั้งนั้น แต่ความบริสุทธิ์สะอาด
ความเป็นพระอรหันต์ของท่าน ไม่เสื่อม

พิธีกร หลวงพ่อแนะนำให้ผู้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจในทุก
วันนี้สวดมนต์ภาวนา แล้วหลวงพ่อยังมีข้อธรรมอย่าง
อื่นอีกไหมครับ ให้เขาฟังอะไร เช่น อนิจจัง ทุกขัง
อนัตตา ฟังกฎแห่งกรรมอะไรหรือเปล่าครับ

หลวงพ่อ สิ่งที่เราจะพึงยึดเป็นหลัก ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว
ว่า คำสอนของพระพุทธองค์คือประวัติส่วนตัวของ
พระองค์ เช่นอย่างการทำบาปตกนรก ทำบุญขึ้นสวรรค์
พระองค์ก็เคยทำบาปตกนรก ทำบุญขึ้นสวรรค์มาแล้ว

ในฐานะที่เราเป็นลูกศิษย์ของพระศาสดา เราปฏิบัติมา
ตนเป็นลูกศิษย์ของท่าน เราก็ต้องเชื่อครูอาจารย์ก่อน
ถึงแม้ว่าเราจะยังไม่รู้จริงก็ตาม เพราะทุกสิ่งทุกอย่าง
พระองค์ได้ทดลองมาด้วยตนเอง เหมือนกับนักวิทยา-
ศาสตร์ที่ทดลองสิ่งต่างๆ ที่เขาค้นคิดขึ้นมา เขาจะต้อง
ทดลองจนกระทั่งแน่ใจว่าไม่เป็นพิษเป็นภัยกับผู้นำไป
ใช้แล้ว เขาจึงจะได้สร้างขึ้นมามาขายให้เราในราคาแพงๆ

เพราะฉะนั้น คำสอนของพระพุทธเจ้านี้ ในฐานะ
ที่เราเป็นลูกศิษย์ของพระศาสดา ในเมื่อพระองค์สอน
อย่างไร เราเชื่อเอาไว้ก่อน ถึงแม้ไม่เชื่อจริงก็เพียงรับ
ฟังเอาไว้ เพราะพระองค์เคยทดสอบทดลองมาด้วยตน
เองทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะความสงสารมวลมนุษย์ทั้งหลาย
ถ้าหากมนุษย์ทั้งหลายพากันกลัวบาป ให้รักษาศีล ๕
เพราะการรักษาศีล ๕ นี้เป็นการตัดบาปตัดกรรม ตัด
ผลเพิ่มของบาปของกรรม

ถ้าจะพูดถึงประโยชน์ของศีล ๕ ก็สรุปได้ ๖ ข้อ

๑. เป็นคุณธรรมประกันความปลอดภัยของสังคม
ป้องกันไม่ให้มนุษย์เกิดมีการฆ่ากัน

๒. ตัดทอนผลเพิ่มของบาป

๓. บั่นทอนกำลังกิเลสฝ่ายชั่ว คือ โลภ โกรธ หลง
ให้น้อยลงหรือหมดไป

๔. ปรับพื้นฐานความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์

๕. เป็นขอบเขตของการใช้กิเลสให้เกิดประโยชน์
โดยความเป็นธรรม

๖. เป็นคุณธรรมที่เป็นมูลฐานให้เกิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะหัวใจของประชาธิปไตยอยู่ที่การเคารพสิทธิมนุษยชน ผู้มีศีล ๕ ย่อมเป็นผู้เคารพสิทธิ คือเคารพสิทธิการดำรงชีพของคนอื่น เคารพสิทธิในการครอบครองสมบัติ เคารพสิทธิในคู่ครองและบุคคลผู้ต้องห้าม และสิทธิอื่นๆ ครอบจักรวาลไปหมด ฉะนั้นศีล ๕ จึงเป็นคุณธรรมที่เป็นมูลฐานให้เกิดระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยแท้

ที่นี้หลักและวิธีการปฏิบัติสมาธินี้ ถ้าจะถามว่าปฏิบัติสมาธิอย่างไร ก็จะได้คำตอบว่า การปฏิบัติสมาธิ คือ ทำจิตให้มีสิ่งรู้ ทำสติให้มีสิ่งระลึก จะเป็นอะไรก็ได้ แม้แต่เรื่องชีวิตประจำวันของเรา ยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม ทำ พูด คิด เรากำหนดสติฝึกสติตามรู้สิ่งเหล่านี้อยู่ทุกขณะจิต ทุกลมหายใจ หมายถึง การทำ การพูด การคิด ทำอะไรให้มีสติ พูดให้มีสติ คิดให้มีสติ ฝึกสติตัวเดียวเท่านั้น ส่วนอารมณ์ที่เราจะเอามาเป็นคู่ของจิตในการภาวนานี้ จะเป็นอะไรก็ได้

ถ้าหากสมมติว่าเป็นนักเรียน ก็เอาการเรียนเป็นอารมณ์จิตในการปฏิบัติกรรมฐาน นักทำงานเอาการทำงานเป็นอารมณ์จิตในการปฏิบัติกรรมฐาน นักพูดเอาการพูดเป็นอารมณ์จิตในการปฏิบัติกรรมฐาน และนักคิดเอาความคิดเป็นอารมณ์จิตในการปฏิบัติกรรมฐาน คือการฝึกสติให้รู้พร้อมอยู่กับสิ่งที่เราประพฤติหรือกระทำอยู่นั้นในปัจจุบันในเรื่องของชีวิตประจำวัน

มันรวมอยู่ตรง การยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่มน้ำ ทำ พูด คิด ให้มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติสมาธิแบบนี้ เราไม่ต้องคำนึงถึงพิธีรีตองอะไร ถ้าเราพยายามปฏิบัติ มันจะเป็นแผนการปฏิบัติสมาธิซึ่งไม่มีอุปสรรคใดๆ มาขัดขวาง เพราะเราต้องทำกิจ ยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่มน้ำ ทำ พูด คิด อยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนั้น เราก็ฝึกสติให้รู้อยู่กับเรื่องชีวิตประจำวันของเราเนี่ย มันก็เป็นอารมณ์จิต เพราะสิ่งที่เป็นสิ่งรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติเนี่ย มันคือสภาวะธรรม ตามบัญญัติของพระพุทธเจ้า

สภาวะธรรมคืออะไร คือ กาย กับ ใจ ของมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลาย สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เราอยู่ด้วย ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เป็นสภาวะธรรมทั้งนั้น ที่นี้สภาวะธรรมทั้งหลายเหล่านี้ก็เป็นอารมณ์จิตของผู้ภาวนา เพราะฉะนั้น การปฏิบัติสมาธิเนี่ย ถ้าเราปฏิบัติตามหลักของธรรมชาติ ถ้าสมมติว่า เราบริกรรมภาวนา หน้าที่มีแต่บริกรรมภาวนาอย่างเดียว ไม่มีสิทธิที่จะไปบังคับจิตให้สงบได้ เรื่องความสงบหรือไม่สงบให้เป็นหน้าที่ของจิต แต่เรานึกบริกรรมภาวนาไม่หยุด จนกว่าจิตจะหยุดภาวนาเอง ถ้าหากเราพิจารณา ก็พิจารณาไปจนกระทั่งจิตหยุดพิจารณาเอง

ทีนี้ หากมีปัญหากล่าวว่า ถ้าไม่มีเวลานั่งสมาธิเป็นแต่เพียงปฏิบัติฝึกสติให้รู้อยู่กับ การทำ การพูด การคิด ของเราทุกขณะจิต ทุกลมหายใจ จิตของเรา

จํานี ย ปุ ชา

๒๕๔๒

สามารถที่จะเป็นสมาธิได้ไหม —เป็นได้ —ถ้าจิตเป็นสมาธิได้แล้ว มันจะนำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ ได้ในเรื่องชีวิตประจำวัน เมื่อเราได้สมาธิที่ถูกต้อง เราจะมีความรัก ความเมตตาปราณีในบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความเคารพรักต่อบิดามารดา ปู่ย่าตายาย เคารพรักต่อผู้บังคับบัญชา มีเมตตาจิตต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้น้อยโดยทั่วไป เพราะฉะนั้นจึงไปตรงกับหลักที่ว่า พระพุทธเจ้าสอนธรรมะเราเพื่ออะไร —เพื่อให้เราสร้างความรัก ความเมตตาปราณี —มีอะไรเป็นหลัก —มีศีล ๕ เป็นหลัก —ถ้าจะถือเป็นคำสั่ง เราจะได้ความว่า อย่าฆ่ากัน อย่าเบียดเบียนกัน อย่าข่มเหงกัน อย่ารังแกกัน อย่าอิจฉาตาร้อนกัน ให้ทุกคนนึกเสมอว่า ขอเพื่อนมนุษย์เราจงมีความสุขกาย สุขใจ อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน จงมีสุรักษะตนให้พ้นภัยทั้งปวงเกิด อันนี้คือหลักฐานพยานยืนยันในคำสอนของพระพุทธองค์ ถ้าหากสาธุชนทั้งหลายจะพากันหนักอกหนักใจว่า ถ้าหากจะรักษาศีล ๕ ตามที่หลวงพ่อบุชสอนนี้ คนเราก็คอดตายกันทั้งประเทศทั้งโลกนั่นแหละ อย่าไปกลัวอด พระพุทธเจ้าสอนมา ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้ว ก็ยังไม่มีใครงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต

เรามาเอากันอย่างนี้ดีกว่า ถึงแม้ว่าใครจะไม่สามารถเลิก ละ จากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เพื่อประกอบอาหารเลี้ยงชีวิตได้ก็ตาม ถ้าอยากมีศีล ๕ กับเขาบ้าง ก็ให้มาตั้งใจแน่วแน่ว่า ขึ้นชื่อว่ามนุษย์ ฉันจะไม่ฆ่า ไม่

เบียดเบียน ไม่ข่มเหง ไม่รังแก ไม่อิจฉาตาร้อน ฉันจะ
นึกเสมอว่า ขอให้เพื่อนมนุษย์เราจงมีความสุขกายสุขใจ
อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน จงมีสุขรักษาตนให้พ้น
ภัยทั้งปวงเถิด เราก็ต้องยึดพระพุทธเจ้าเป็นหลัก ยึด
มั่นในคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ คุณ
ของบิณฑบาตเป็นหลักจิตใจ ทั้งนี้มีไว้ให้เราไป
หวังพึ่งให้พระพุทธเจ้าท่านดลบันดาลให้ได้ทรัพย์สินสมบัติ
คืนกลับมาอะไรทำนองนั้น ไม่ใช่อย่างนั้น เป็นแต่เพียง
ว่า เราจะหาหลักยึดให้กับจิตใจของเรา ให้จิตใจของเรา
มีที่อยู่ที่อาศัย ถ้าเราเอาจิตของเราไปยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เช่น พระพุทธเจ้า เป็นสรณะที่พึ่ง ก็ได้ชื่อว่ายังมีหลัก
หลักอันนี้สามารถจะทำให้ใจเราเบาสบายลงได้ ทั้งนี้
ก็ต้องมีความอดทน จริงใจเป็นหลัก

พิธีกร ผมฟังมาว่า มีครูบาอาจารย์ท่านหนึ่ง เอ่ยชื่อท่านก็คง
ได้ รู้สึกว่าท่านจะชื่อ **หลวงพ่อบุญ** ท่านผาดัดดีโดย
ไม่ได้ใช้ยาชานี้ ถ้าฝึกจิตถึงขั้นหนึ่งแล้ว เป็นไปได้ไหม
ครับหลวงพ่อบุญ

หลวงพ่อบุญ เป็นไปได้

พิธีกร ท่านทำอย่างไรครับหลวงพ่อบุญ ข่มเวทนาหรืออย่างไรครับ

หลวงพ่อบุญ จุตเริ่ม ท่านเชื่อมั่นในสมาธิของท่าน ผู้ที่ท่าน
สามารถเข้าสมาธิได้เร็วฉับพลัน พอกำหนดจิตให้เข้า
สมาธิได้แล้ว พอจิตสงบละเอียด จะรู้สึกว่ามีรูปร่างกาย
ตัวตน ที่นี้จิตของท่านสามารถจะไปยังหยุดในจุดที่ไม่มี
รูปร่างกายตัวตนได้ มันก็ไม่เกี่ยวข้องกับรูปร่างกาย

จ น ย ปุ ชา
๒๕๔๒

พิธีกร หมายถึงจะไม่รู้สึกเจ็บเลยหรือครับ

หลวงพ่อก็คงจะไม่รู้สึกเจ็บเลย อันนี้เคยมี เคยมีประวัติครูบาอาจารย์รุ่นก่อน **สามเณรประมัย** ก็เป็นนักปฏิบัติเหมือนกัน ท่านเป็นโรคปอด เป็นฝีในปอด ไปผ่าตัดที่โรงพยาบาลจุฬาฯ หมอจะวางยาสลบ ท่านไม่ยอมให้วาง ท่านบอกว่า อาตมาจะเข้าสมาธิ ให้สังเกตดูว่าเมื่อเอาสำลีไปจ่อที่ปลายจมูก ถ้าปรากฏว่าไม่หายใจแล้วให้ลงมือผ่าตัดได้ ที่นี้พอทดสอบว่าท่านไม่มีลมหายใจแล้ว หมอก็ทำการผ่าตัด ก็ผ่าตัดได้อย่างสบาย พอไปถึงฝีในปอด พอเอาเหล็กแหลมๆ ไปแคะหัวฝีเท่านั้น ท่านก็ตื่นจากสมาธิ การผ่าตัดยังไม่สำเร็จ ในปัจจุบันนี้ เขาก็มีการทดลอง ทดลองแบบสะกดจิต

พิธีกร แล้วหลังจากนั้นก็เจ็บใช่ไหมครับ

หลวงพ่อก็คงหลังจากนั้นก็เจ็บตามเดิม แต่ว่าตอนนี้ท่านก็ต้องอาศัยความอดทน

พิธีกร แล้วกลับมาอยู่ในฌานอย่างเดิมไม่ได้แล้วหรือครับ

หลวงพ่อก็คงกลับมาอยู่ไม่ได้แล้ว หรือบางทีก็อาจกลับเข้ามาอยู่ได้อีกสำหรับผู้ที่คล่องชำนาญชำนาญ

พิธีกร อันนี้ที่เรียกว่า วสี ใช่ไหมครับหลวงพ่อกครับ

หลวงพ่อก็คงใช่

พิธีกร เหมือนกับย้ายจิตไปอยู่ที่อื่นใช่ไหมครับหลวงพ่อก

หลวงพ่อก็คงใช่

พิธีกร แต่ต้องเป็นผู้มีความชำนาญอย่างยิ่งจริงๆ ถึงจะทำได้

หลวงพ่อบ ต้องเป็นผู้มีความชำนาญอย่างยิ่ง นักสะกดจิตที่
เขาทดสอบ ทดลองดู เวลาเขาจะผ่าตัด เขาสะกดให้คน
นอนหลับ แล้วให้เพ่งมองจุดใดจุดหนึ่งซึ่งอยู่ข้างหน้า ให้
เอาจิตไปไว้จุดนั้น เช่นอย่างให้มองนาฬิกา แล้วให้เอา
ความรู้สึกไปไว้ที่นาฬิกา เพราะอาศัยอำนาจสะกดความ
รู้สึกของเขา เขาก็ไม่มีร่างกาย เพราะว่าจิตเขาไปอยู่กับ
นาฬิกาแล้ว ก็ไปเอนาฬิกาเป็นร่างกายของเขา หมอ
ก็ทำการผ่าตัดได้ แต่ว่าเขาทดลองดูแล้วก็ไม่แน่นอน
เพราะบางทีมันอาจย้อนกลับมาความรู้สึกขณะทำงานยังไม่
เสร็จ ก็อันตราย

พิธีกร หมายความว่าสามารถกำหนดเวลาได้ด้วยว่าจะอยู่ในนาน
อย่างนี้กี่นาที สำหรับผู้เชี่ยวชาญจะกำหนดได้หรือครับ
หลวงพ่อบ

หลวงพ่อบ ผู้เชี่ยวชาญที่ท่านกำหนดได้ ท่านก็อยู่เป็นวันเป็น
หลายวัน แต่สำหรับเราในสมัยปัจจุบันนี้ มันก็ไม่ใช่
ได้ถึงขนาดนั้น มันหายากที่จะเข้ามาไปอยู่หลายวัน
หลายคืน

พิธีกร หลวงพ่อบเคยลองวิชานี้บ้างไหมครับที่จะอดทนอดกลั้น
เวทนา แล้วจะย้ายจิตไปอยู่ที่อื่น

หลวงพ่อบ ลอง ก็ลองเล็กๆ น้อยๆ ไม่ได้ทดลองเกี่ยวกับการ
ผ่าตัดอะไรใหญ่ อย่างผ่าฝีนี้เคยทดลองดู มันก็รู้สึกเจ็บ
บ้างเหมือนกันแหละ แต่ต้องอดทนเอา เพราะว่าจิตมัน
ไม่ได้เข้าสมาธิ

พิธีกร จนผ่าเสร็จหรือครับ

หลวงพ่อบาทนาคนผ่าเสริจ เพราะอันนี้ก็ไม่ใช่เรื่องอันตราย
ใหญ่โตมโหฬาร ถ้าถึงกับผ่าท้องผ่าไส้ผ่าวัยะที่สำคัญ
ถ้าสมาธิไม่เก่งจริงทำไม่ได้หรอก

พิธีกร แล้วผู้ที่ทำได้ต้องฝึกมาอย่างย้ง ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ
พิเศษ

หลวงพ่อบาทนาคนฝึกมาอย่างย้ง สามารถที่จะอธิษฐานจิตอยู่ในสมาธิ
ได้เป็นชั่วโมงๆ โดยไม่ไหวติง

พิธีกร หลวงพ่อครับ สมาธิชั้นฌานระดับฌานที่ ๔ นี้ ก็ถือว่าเป็นสมาธิที่แน่วแน่นมากแล้วใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบาทนาคนสมาธิที่แน่วแน่นมากแล้ว จิตสมาธิอยู่ในฌาน ๔ นี้
จะรู้สึกว่ามีรูปร่างกายตัวตน แต่ว่าจิตไปเอาความสว่าง
เป็นอารมณ์ จึงจัดว่าเป็นรูปฌานอยู่

พิธีกร หลวงพ่อครับ ระหว่างนั้นจะได้ยินเสียงข้างนอกอะไร
ไหมครับ

หลวงพ่อบาทนาคนไม่ได้ยิน การได้ยินจะหายไปตั้งแต่จิตเข้าอุป-
จารสมาธิ เช่นอย่างเรานั่งฟังเทศน์อยู่ ฟังไปๆ พอจิต
เข้าสมาธิ มันจะไม่ได้ยินเสียง ตอนแรกจะรู้สึกว่าได้ยิน
แต่ไม่สนใจ พอหนักๆ เข้ามันละเอียดยกลงไปหน่อยหนึ่ง
เสียงมันจะไม่ได้ยินเลย

จิตที่อยู่ในอัปปนาสมาธิลึก หรือฌานที่ ๔ นี้ ใคร
มาปลุกก็ไม่ตื่น ฟ่ำผาลงมาก็ไม่รู้เรื่อง หลวงพ่อโดน
อาจารย์เตะเอาตั้งแต่สมัยบวชเป็นเณรนั้น อาจารย์ไป
ธุระในบ้าน ท่านให้เฝ้ากุฏิ เพิ่งบวชมาได้ ๕-๖ วัน ที่นี้
ในช่วงนั้น ภาวนาทำอย่างไร สมาธิทำอย่างไร เราก็ไม่

รู้เรื่อง แต่นึกขึ้นมาได้ว่า ภาวนา พุทโธ พออาจารย์ไป
ในบ้าน จะเข้าไปนอนในกุฏิ กลัวว่าเวลาท่านมาจะปลุก
ไม่ตื่น ก็เลยนั่งเฝ้าหลังพิงฝาประตู แล้วก็นั่งบริกรรม
ภาวนาจนกระทั่งมันหลับไป ที่นี้พอหลับไปแล้ว ท่าน
อาจารย์กลับมามันก็ตี ๒ ยามแล้ว พอท่านมาปลุก
ปลุกอย่างไรก็ไม่ตื่น จนกระทั่งท่านตะเอาจริงถึง
ได้ตื่นขึ้นมา พอตื่นขึ้นมา ท่านก็ถามว่า—หลับหรือ
เปล่าเณร —ไม่ได้หลับ —เอ้า ไม่ได้หลับทำไมปลุกไม่ตื่น
—ไม่รู้เหมือนกัน เพราะในช่วงนั้นเรารู้สึกว่าเราไม่หลับ
ภายในจิตนี้รู้อยู่ตลอดเวลา แต่มันไม่รู้เรื่องภายนอก
ที่นี้พวกโยมที่ตามมาส่งก็กล่าวหาว่า —อ้าว บวชเป็น
เณรแล้วทำไมโกหก —ไม่ได้โกหก มันไม่หลับจริงๆ ที่นี้
ทางฝ่ายนั้นเขาหลายคน เถียงเขาไม่ขึ้น ก็เลย —เอ้า
โกหกก็โกหก ก็เลยเก็บเอาปัญหานั้นไว้ในใจตลอด จน
กระทั่งได้ไปพบหลวงปู่เสาร์ พอไปกราบหลวงปู่เสาร์
อาจารย์ที่ตะหลงพ่อก็ไปด้วย พอไปกราบแล้ว ท่านก็
ปรารภขึ้นมาว่า เออ คนปฏิบัติสมาธินี้ ถ้าจิตอยู่ใน
สมาธิละเอียดถึงอัปนาสมาธิ ฟ้าผ่าลงมาก็ไม่รู้เรื่อง
จับไปถ่วงน้ำก็ไม่สำลักร้ำตาย โยนเข้ากองไฟก็ไม่รู้ตัว
พอกลับไปถึงกุฏิ เอ้อ ที่เจ้าว่าเวลาเจ้ารู้สึกว่าคุณรู้สึก
เมื่อยมันไม่มี แม้แต่ร่างกายมันก็ไม่มี แล้วเอาอะไรมา
เมื่อย

พิธีกร นั่งเป็นวันๆ ก็ได้ไซ้ไหมครับ ถ้าจะนานกว่านั้นก็ได้
หลวงพ่ ไซ้ นั่งนานกว่านั้นก็ได้

จ น ย ปุ ชา
๒๕๔๒

พิธิกร แล้วผมเคยอ่านหนังสือของหลวงพ่อบุชา ท่านบอกว่า
ระหว่างที่ท่านเข้าสมาธินี้ จะทำให้ได้ยนิก็ได้ ไม่ได้ยนิ
ก็ได้ อันนี้จะเป็นความจริงแค่ไหน อย่างไรครับ

หลวงพ่อบุชา อันนี้แล้วแต่การกำหนด แต่ว่าจะให้ได้ยนิก็ได้ ไม่
ให้ได้ยนิก็ได้ นี่ อันนี้เราต้องกำหนดเอาไว้ก่อนที่จิตยัง
ไม่เป็นสมาธิ แต่ว่าถ้าจิตเป็นสมาธิแล้ว เราจะไปตั้งใจ
อะไรก็ได้ทั้งนั้น

พิธิกร ความหมายคือว่า เป็นอุปจารสมาธิ ใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบุชา เป็นอุปจารสมาธิแบบอ่อนๆ ที่ยังไม่เข้าลึก ยังไม่
เฉียดถึงฌาน

พิธิกร อุปจารสมาธิ ก็มีอ่อน กับเฉียดถึงฌานได้

หลวงพ่อบุชา มันมีระดับ ระดับหนึ่งได้ยนิ อีกระดับหนึ่งไม่ได้ยนิ
เลย แล้วก็ไม่มีความสนใจเลย ซึ่งมันจะเป็นเองของมัน
โดยอัตโนมัติ อันที่ว่าจะให้ได้ยนิก็ได้ ไม่ได้ยนิก็ได้
มันเป็นสมาธิที่เรายังประคับประคองจิต มีสัญญาเจตนา
ที่จะประคับประคองจิตให้มันเป็นเช่นนั้น

พิธิกร หลวงพ่อบุชาครับ แล้วจริงไหมครับที่ว่าครูบาอาจารย์ท่าน
จะทราบ แล้วก็ยังสามารถหยั่งรู้วิถีจิตของคนอื่นได้ ว่าคิด
อะไร ทำอะไรมานี้ ไม่ทราบว่ามีความจริงแค่ไหนครับ

หลวงพ่อบุชา อันนี้หลวงพ่อบุชาก็ไม่อยากจะยืนยัน และไม่อยากจะ
ปฏิเสธ ไม่อยากจะรับรอง แต่จะขอเล่าประสบการณ์ให้
ฟัง

เคยตั้งใจจะไปถามปัญหาหลวงปู่เทสก์ มีความ
สงสัยอยู่ว่าสมาธิในฌานสมาบัติกับสมาธิในทางอริย-

มรรคต่างกันอย่างไร ตั้งใจจะไปถามท่าน พอไปกราบ
ยังไม่ได้ถาม ท่านพูดก่อนแล้ว สมาธิในฌานมันโง่ สมาธิ
ในอริยมรรคมันฉลาด สมาธิในฌาน จิตสงบ นิ่ง ว่างไป
เฉยๆ มันไม่มีภูมิความรู้ สมาธิในอริยมรรค จิตสงบ
ว่างลงไป แล้วก็เกิดความรู้ผุดขึ้นมา ผุดขึ้นมาอย่าง
กับน้ำพุ สติก็จะตามรู้ของมันไปอยู่เรื่อยๆ จนกระทั่ง
ไปถึงจุดๆ หนึ่ง จิตหยุดนิ่งบ๊องลงไป สว่างใส กิเลส
ทั้งหลายมาวนรอบจิตอยู่ แต่มันไม่เข้าไปถึงแก่นใน
ของจิต จิตไม่มีความยินดี ไม่มีความยินร้าย ท่าน
อธิบายให้ฟังอย่างนี้ ที่นี้ก็นึกว่า เอ๊ะ หลวงพ่อนี่สงสัย
จะรู้วาระจิต เอ้า ทดสอบต่อไปอีก นึกในใจ อยากรู้
นาฬิกาเก่าๆ ของหลวงปู่ไปไว้เป็นที่ระลึกสักเรือนหนึ่ง
พอขาดห้วงนึก — พระไปหยิบนาฬิกาเก่ามาให้หน่อย
อันนี้ก็พิจารณาดูเอาเองว่าครูบาอาจารย์ท่านรู้หรือไม่รู้
พิธีกร หลวงพ่อครับ จริงๆ แล้ว เรื่องทางจิตเป็นเรื่องอธิบาย
ยากใช่ไหมครับ เคยมีไหมครับ เหมือนกับจะรู้เหตุการณ์
เฉพาะหน้าบ้าง รู้ว่าข้างหน้าจะเกิดอะไรขึ้น หรือว่าคน
นี้จะมา เป็นต้น เป็นเรื่องธรรมดา เป็นความพิเศษของ
จิตใช่ไหมครับ

หลวงพ่อ ถ้าหากคนสามัญธรรมดาที่ไม่เคยทำสมาธิภาวนา
ก็ถือว่าเป็นเรื่องพิเศษ แต่สำหรับผู้ที่ทำสมาธิภาวนา
เป็นกิจวัตรประจำอยู่ มันเป็นเรื่องธรรมดาของสมาธิ
พลังของสมาธิ มันจะรู้ก็รู้ของมันขึ้นมาเอง แต่บางที
ตั้งใจอยากรู้ มันก็ไม่รู้

พิธีกร หมายความว่า บางครั้งเป็นอนิจจังเหมือนกัน คือไม่รู้
หลวงพ่อก อนิจจังเหมือนกัน เพราะเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่อง
โลกีย์ทั้งนั้น

พิธีกร หลวงพ่อกครับ แล้วรูปฌานนี้มีไว้ทำไมครับ ในเมื่อว่า
ฌานระดับชั้นจตุตถฌานก็เพียงพอแล้ว มีรูปฌานไว้
มีความพิเศษอย่างไรครับ

หลวงพ่อก สมาธิตั้งแต่ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน ช่วง
นี้ ร่างกายยังปรากฏอยู่ แต่เป็นกายละเอียด ความรู้สึก
ละเอียด แต่ว่าพอฌานที่ ๔ แล้ว ร่างกายตัวตนมันหาย
หมด จิตไปยึดอยู่กับความสว่างของจิต ท่านก็นับชั้น
ตอนของมัน ชั้นนี้เรียกว่าอันนั้น ชั้นนั้นเรียกว่าอันนั้น
ทีนี้พอไปถึงขั้นที่ว่า จตุตถฌาน ไม่มีร่างกายตัวตนอย่าง
ธรรมดา จิตก็ไปยึดเอาสิ่งที่ไม่มีตัวมีตนเป็นอารมณ์จิต
เมื่อจิตไปยึดเอาสิ่งที่ไม่มีตัวมีตนเป็นอารมณ์ ท่านจึง
บัญญัติเรียกว่า รูปฌาน คืออารมณ์อันไม่มีรูป มีแต่
ความรู้สึกภายในจิตเฉยๆ

คำถามที่ว่าทำไมจะต้องให้มีรูปฌานด้วย อันนี้
ไม่มีคำตอบ คำตอบก็คือว่า มันเป็นธรรมชาติของสมาธิ
เป็นครรลองของสมาธิที่จะดำเนินไปเช่นนั้น ทีนี้บางท่าน
ปฏิบัติสมาธิแม้แต่ปฐมฌานก็ยังไม่ได้ แต่จิตเข้าใจใน
ธรรมะคำสอน ละ ตัดกิเลสขาด อย่างเช่นพระพาหิยะ
นี่ ฟังเทศน์เพียงคาถาเดียวก็ยังสามารถเป็นอรหันต์
แล้ว สมาธิอะไรที่เข้าฌานอะไรต่างๆ ก็ไม่เห็นสำคัญ

พิธีกร เหนือกว่า เนวสัณญาณาสัณญาตนะ ไม่มีไซ้ไหมครับ
ที่เหนือกว่านั้น ละเอียดกว่านั้น ไม่มีไซ้ไหมครับ

หลวงพ่อ ถ้าเหนือกว่า เนวสัณญาณาสัณญาตนะ ก็สัณญา
เวทยิตนิโรธ

พิธีกร ซึ่งต้องเป็นพระอรหันต์ไซ้ไหมครับถึงจะทำได้

หลวงพ่อ ไซ้ สัณญาเวทยิตนิโรธนี้ มันไปแยกตรงมาน ๔
พอจิตไปถึงมาน ๔ แล้ว แทนที่จะไปตามครรลองของ
มานสมาบัติ มันวกเข้าไปสู่สัณญาเวทยิตนิโรธ เพราะ
ธรรมชาติของจิตที่จะดำเนินไปสู่ทางพระนิพพานนี้ มัน
จะต้องไปเข้าสัณญาเวทยิตนิโรธ ถ้าหากว่าผู้ที่บำเพ็ญ
สมถกรรมฐานมา หรือผู้ที่มีปัญญายังไม่ว่องไวเต็มที่
สัณญาเวทยิตนิโรธมันก็มีความรู้สึกคล้ายๆ กับ เนว-
สัณญาณาสัณญาตนะเหมือนกัน เพราะมันเป็นภูมิจิตที่
ละเอียด ในจุดนี้เป็นจุดสร้างพลังจิตเพื่อกระโดดขึ้นไปสู่
ภูมิธรรมชั้นโลกุตระ จิตของพระพุทธเจ้าไปทรงอยู่ใน
สัณญาเวทยิตนิโรธ สร้างพลังพร้อมแล้ว ภายหลังจึง
เบ่งบานออกมาอีกที เรียกว่าเป็นสมาธิที่มีความสว่าง
ไสวไปทั่วจักรวาล ร่างกายตัวตนหาย มีเหลือแต่จิต
ดวงเดียวสว่างไสวอยู่ แล้วก็สามารถรู้เห็นทุกสิ่งทุก
อย่างในจักรวาลนี้ ซึ่งเรียกว่า ตรัสรู้เป็นโลกวิทู รุยม-
โลก มนุษย์โลก เทวโลก ในขณะจิตเดียว แล้วก็รู้ความ
แตกต่างของสัตว์ทั้งหลายที่ไปเกิดในภพ ภูมินั้นๆ ตาม
กฎของกรรม แล้วก็รู้อาสวกิเลสอันเป็นเหตุให้สัตว์ทั้ง
หลายต้องทำกรรม ซึ่งเรียกว่าการตรัสรู้เป็น โลกวิทู ผู้

รู้แจ้งโลก

บุพเพนิวาสานุสสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาส-
วักขยญาณ พระองค์ตรัสรู้ในขณะที่จิตเดียว ตั้งแต่ใน
ปฐมฌาน แล้วก็สามารถบันทึกข้อมูลต่างๆ เอาไว้
พร้อมหมด ไม่มีขาดตกบกพร่อง จิตของคนเราไม่มี
ร่างกายตัวตน สามารถรู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างได้ แต่พูด
ไม่เป็น ไม่มีภาษา สมมติบัญญัติ

พิธีกร ผมเคยได้ยินว่า ส่วนใหญ่จะเป็นพระลูกศิษย์นะครับที่
จะบอกว่า พระองค์นี้เป็นพระอรหันต์ ครูบาอาจารย์องค์
นี้เป็นพระอรหันต์ ไม่ทราบว่ามีได้อย่างไรครับ แล้ว
ตามความเป็นจริงแล้ว พระอรหันต์เท่านั้นจึงจะทราบ
ว่าอีกองค์หนึ่งเป็นพระอรหันต์หรือไม่ ใช่ไหมครับ

หลวงพ่อ มันก็อย่างนั้น ที่เขาพูดกันว่า องค์นั้นเป็นพระ
อรหันต์ องค์นี้เป็นพระอรหันต์ เขาก็พูดไปด้วยความ
เลื่อมใสของเขา พูดไปตามความเลื่อมใส ตามความ
เชื่อ แต่เท่าที่ได้อยู่ใกล้ชิดครูบาอาจารย์มาก็หลายองค์
ก็อาจารย์ใหญ่ๆ ไม่เคยได้ยินว่าท่านผู้ใดประกาศตัว
ว่าเป็นพระอรหันต์สักองค์ เพราะฉะนั้น สมัยก่อนมีคน
ถามบ่อยๆ ว่า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นพระอรหันต์
หรือเปล่า สอบถามหลวงพ่อบ่อยๆ หลวงพ่อก็บอกว่า
เป็นหรือไม่เป็น เป็นเรื่องของท่านอาจารย์เสาร์ อาจารย์
มั่น เราไม่สามารถที่จะรู้ด้วย

พิธีกร พระอรหันต์จะทราบว่าองค์นี้ยังไม่สำเร็จใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบทราบ ในเมื่อท่านมีภูมิเสมอกัน ท่านก็ทราบ แต่ส่วนใหญ่ท่านจะไม่บอกว่า นี่ๆ ท่านองค์นี้อรหันต์แล้วนะ ท่านไม่บอก บางทีท่านอาจจะปรารภขึ้นมาในสหรรรมิกที่สนิทสนมกัน พระภิกษุอดุดตตริมนุสสรธรรม ถึงแม้ว่าจะเป็นจริงก็ตามไม่จริงก็ตาม ให้แก่คฤหัสถ์ฟัง ต้องอาบัติ เสร็จแล้วพระผู้ทรงธรรม ทรงวินัย ท่านก็ไม่สามารถที่จะไปละเมิดสิกขาบทวินัยของท่านได้

พิธีกร หลวงพ่อครับ ถ้ามองเรื่องทันสมัยเรื่องหนึ่งครับ คือมีคนเชื่อว่า โลกจะวินาศ คือเชื่อตามคำทำนายของนอสตราดามุส ซึ่งทำนายว่า ปีพันเก้าร้อยเก้าสิบเก้า (๑๙๙๙) ข้างหน้านี้ จะมีดาวหางปราคฏูสีแดงมาเลยครับ แล้วตอนนี้ก็มีภาพยนตร์อยู่เรื่องหนึ่ง ทำเรื่องนี้นะครับ มีดาวหางพุ่งมาชนโลก คือจะพุ่งชนที่มหานครนิวยอร์กแล้วจะมีคลื่นสูงเท่าตึก ๒๐ ชั้น มาถล่มเมืองนิวยอร์กเลย ความเชื่อแบบนี้ พระพุทธองค์เคยทำนายไว้ไหมครับ แล้วชาวพุทธควรเชื่ออย่างไรครับ

หลวงพ่อบก็ควรเชื่อว่า ชีวิตทุกดวงเป็นไปตามกฎของกรรม แล้วที่นี้พระพุทธเจ้าทำนายเอาไว้ว่า ศาสนาของเราตกาศดจะดำรงอยู่ในโลกนี้ครบห้าพันปี ที่นี้ถ้าหากว่าปี ๑๙๙๙ นี้ถ้าโลกเกิดถล่มทลาย มนุษย์จะไปอยู่ครบได้อย่างไร อันนี้มันก็ขัดแย้งกันอยู่ ก็เหมือนกับที่เขาว่า พระเจ้าสร้างโลก ศาสนาคริสต์ก็ว่าพระเจ้าสร้างโลก ศาสนาพราหมณ์ก็ว่าพระพรหมสร้างโลก พระเจ้า

จ านี ย ปู ชา

๒๕๔๒

กับพระพรหมก็เลยเถียงกัน แข่งผลงานกันอยู่เวลานี้ เพราะฉะนั้น พระพุทธองค์ทรงรับสั่งเอาไว้ว่า ศาสนาของเราตถาคตจะดำรงอยู่ในโลกนี้ได้ถึง ๕ พันปี ที่นี้ ถ้าหากโลกมันทลายไปก่อน ๕ พันปีนี้ มนุษย์ผู้ที่จะทรงไว้ซึ่งศาสนาจะไปหลบอยู่ที่ไหนล่ะ

อันนี้เราคิดเอาอย่างนี้ก็ได้อะ เช่นอย่างดาวหางจะมาชนประเทศอเมริกาเนี่ย มันอาจจะเป็นจริง เพราะอะไร เพราะพวกนี้หัวใส ดูตเอาแร่ธาตุภายในใจกลางโลกขึ้นมาใช้ประโยชน์ แร่ธาตุบางอย่างก็มีแรงดึงดูด เช่นอย่างธาตุแม่เหล็กอะไรต่างๆ ในเมื่อเอามาจากใจกลางโลกขึ้นมาหลายๆ มาพอกพูนไว้ที่ผิวโลกเนี่ย มันสามารถที่จะดึงดูดเอาดาวหางมาชนอเมริกาได้ เพราะว่าในดาวหางมันก็มีสนามแม่เหล็ก

พิธีกร

หลวงพ่อกับ ปัจจุบันมันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ผมเองก็ซัดจะไม่เข้าใจเหมือนกัน อยากจะกราบเรียนถามหลวงพ่อ มันมีวิธีทำโคลนนิ่ง เชื่อว่าหลวงพ่อคงอ่านพบในหนังสือพิมพ์ที่ว่าสามารถทำแกะอีกตัวหนึ่งที่เหมือนกันเลย โดยเอาชิ้นจากแกะตัวเดิมนี้มาทำ จนกระทั่งเป็นแกะเพิ่มขึ้นมาอีกตัวได้นี้ อันนี้ผมคิดว่าต่อไปอาจจะทำคนขึ้นมาได้ ในทางพุทธศาสนาจิตจะเกิดด้วยหรือครับ หน้าตาจะเหมือนกันเลยครับ สมมุติเอาชิ้นของผมไปเพาะเลี้ยงขึ้นมา หน้าตาเหมือนผมทุกอย่างนี้ แต่มันเป็นคนละคนแล้ว ใช่ไหมครับ

หลวงพ่อบาทวิทยาศาสตร์เขาอาจจะทำได้เพราะอันนี้มันเป็นเรื่องของความสมส่วนของแร่ธาตุ ซึ่งมันมีอยู่ในกายของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ซึ่งเขาเรียกว่า ผสมเทียมอะไรต่ออะไร

พิธีกร ก็หมายถึงยังต้องมีปฏิสันิจิตมาร่วมอยู่ดิ้นะครับ

หลวงพ่อบ๊าย ในเมื่อธาตุของมนุษย์ผู้ให้กำเนิดนี้มาผสมส่วนกันเข้า ได้ส่วนพอเหมาะพอดี วิญญาณก็มาปฏิสันิจิต

พิธีกร ครับ ผมขอกราบเรียนถามคำถามสุดท้ายนะครับ ไม่ทราบว่าหลวงพ่อบ๊ายมีความเป็นห่วงปัญหาของบ้านเมืองปัจจุบันอย่างไร ปัญหาสังคม การหย่าร้าง ปัญหายาเสพติด ปัญหาคอร์รัปชั่น ปัญหาต่างๆ มากมายไปหมดอยากให้หลวงพ่อบ๊ายโปรดแสดงธรรมในท้ายที่สุดของการสนทนาในวันนี้ ให้กับญาติโยมทั้งหลาย เพื่อเป็นสิริมงคลแก่พวกเขาต่อไปครับ

หลวงพ่อบ๊าย ในฐานะที่บ้านเมืองมีปัญหาก็ทุกคนจะต้องเผชิญหน้ากันอยู่อย่างในปัจจุบันนี้ ที่เราจะเอาตัวรอดได้ ก็สำคัญอยู่ตรงที่ว่า เราจะต้องมี เราจะต้องพยายามสร้างความรัก ความสามัคคีในเพื่อนร่วมชาติของเราให้มากๆ แล้วพยายาม จริ่งใจ อดทน แก่ปัญหาต่างๆ ด้วยการหาทางพยายามช่วยตัวเองให้มากที่สุดก่อนที่เราจะไปขอความช่วยเหลือจากคนอื่น เราต้องมีความพยายามที่จะช่วยตัวเองไปจนสุดกำลัง แม้ว่าเศรษฐกิจจะตกต่ำ คนว่างงาน ถ้าหากว่าเราใช้มันสมอง ใช้ความคิดให้ดี ๆ แล้ว เมืองไทยเรานี้ยังไม่สายเกินไปสำหรับคนที่คิดจะ

สร้างเนื้อสร้างตัวให้มีหลักฐานหรือพอจะเอาตัวรอดได้
ต้องอาศัยความหมั่น ความขยัน ความอดทน ความ
จริงใจ พยายามรื้อฟื้นอาชีพเก่าแก่ที่ปู่ย่าตายายเรา
เคยเลี้ยงดูเรามา เช่น เกษตรกรรมประจำครอบครัวและ
อุตสาหกรรมประจำครอบครัวที่เราพากันทอดทิ้งกันไป
เกือบหมดแล้ว รื้อฟื้นขึ้นมาทำแก้ตัวใหม่

ท่านผู้ใดจะดำเนินตามหลักและวิธีการของ พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเรียกว่า เกษตรกรรมผสม
ผสาน หรือเรียกสั้นไ้ว่าผสมผสาน อย่างบางคนที่เขา
ทำสำเร็จมาแล้ว จะเอาอย่างนั้นก็จะเป็นการดี โครงการ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นแหละเป็นโครง
การที่ดีที่สุด ประชาชนพลเมืองของเราจะดำเนินตาม
โครงการของพระองค์ท่าน

แต่จะด้วยประการใดก็ตาม คนไทยเราสมัยปัจจุบัน
นี้ ควรจะได้สร้างความรัก ความเมตตาปรานีซึ่งกันและ
กันให้มากที่สุด เคารพต่อศีลธรรมและกฎหมายปกครอง
บ้านเมืองให้มากที่สุด ศีลธรรมก็เป็นเรื่องของศีลธรรม
ถ้าขาดความเคารพหรือขาดการปฏิบัติ ศีลธรรมก็ไม่มี
ความหมาย แม้แต่กฎหมายที่ตราออกมาเป็นกฎหมาย
ปกครองบ้านเมือง ถ้าประชาชนไม่เคารพกฎหมาย
กฎหมายนั้นก็ไม่มีกฎหมาย

เพราะฉะนั้น ขอบวชนทั้งหลายจงทำใจให้กลัว
บาปกรรมที่จะเกิดจากการประพฤติดิตศีลธรรม ทำใจให้
กลัวการทำผิดกฎหมายให้มากกว่าการกลัวคนที่มีอาวุธ

ในมือที่คอยปราบปรามเราอยู่ แล้วก็พากันตั้งอยู่ในศีล
ในธรรม เชื้อฟังคำสั่งสอนของผู้หลักผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูบา
อาจารย์ ให้ยึดศีล ๕ เป็นหลักปฏิบัติเพื่อขจัดพิษภัย
ความเดือดร้อนต่อสังคมที่จะพึงเกิดขึ้นมาในบ้านในเมือง
ของเรา

ในท้ายที่สุดนี้ ขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย คือ
พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนทั้งคุณของบิดา
มารดา ครูบาอาจารย์ จงดุ่มครองประชาชนพลเมือง
ของประเทศไทยให้มีความสุขกายสุขใจ ปราศรณาสังไค
ขอให้สำเร็จตามใจที่ปรารถนา ในที่ทุกสถานตลอดกาล
ทุกเมื่อเทอญ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

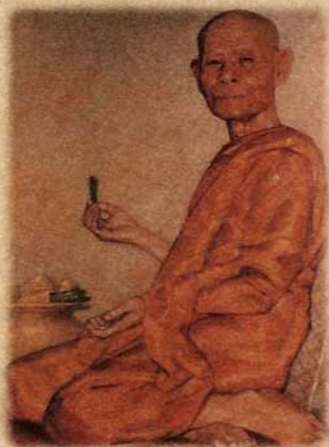
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์ ๕๐,๐๐๐ เล่ม

ท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

โปรดพิมพ์ได้โดยไม่ต้องขออนุญาต

หากพิมพ์เพื่อจำหน่าย ขอสงวนสิทธิ

“การเรียนธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ
ถ้ายึดหลักธรรมชาติแล้ว
ทุกศาสนาจะลงเอยในจุดเดียวกันหมด”

พระราชสังวรญาณ (พุทธ จานินโย)